

**STANOVISKO
NAJVYŠŠIEHO KONTROLNÉHO ÚRADU SR K NÁVRHU
ŠTÁTNEHO ZÁVEREČNÉHO ÚČTU SR ZA ROK 2024**

Máj 2025

Obsah

ZHRNUTIE.....	4
1 EKONOMICKÝ RÁMEC ROZPOČTOVÉHO HOSPODÁRENIA SR	7
2 HOSPODÁRENIE VEREJNEJ SPRÁVY V METODIKE ESA 2010	8
2.1 SALDO VEREJNEJ SPRÁVY	8
2.2 PRÍJMY VEREJNEJ SPRÁVY.....	9
2.3 VÝDAVKY VEREJNEJ SPRÁVY	10
2.4 DLH VEREJNEJ SPRÁVY.....	11
2.5 LIMIT VEREJNÝCH VÝDAVKOV	14
3 HOSPODÁRENIE VEREJNEJ SPRÁVY NA HOTOVOSTNEJ BÁZE	16
3.1 PRÍJMY ŠTÁTNEHO ROZPOČTU	17
3.2 VÝDAVKY ŠTÁTNEHO ROZPOČTU	18
3.2.1 Rozpočtové opatrenia	19
3.2.2 Investície	20
3.2.3 Výdavky na informatizáciu	21
3.3 ROZPOČTOVÉ REZERVY	22
3.4 PRÍJMY ZO SOCIÁLNEHO A VEREJNÉHO ZDRAVOTNÉHO POISTENIA	24
3.5 ŠTÁTNE FINANČNÉ AKTÍVA.....	25
4 VZŤAH ŠTÁTNEHO ROZPOČTU K EURÓPSKEJ ÚNII.....	28
4.1 PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2014 – 2020 A 2021 – 2027.....	30
4.2 PLÁN OBNOVY A ODOLNOSTI.....	34
5 STANOVISKO K VYBRANÝM VEREJNÝM POLITIKÁM	36
5.1 ZDRAVOTNÍCTVO.....	36
5.1.1 Výdavky verejného zdravotného poistenia a faktory ich rastu	38
5.1.3 Plnenie úsporných opatrení	41
5.1.4 Zadlženosť v rezorte zdravotníctva	42
5.2 SOCIÁLNE POLITIKY	45
5.2.2 Výdavky na predčasné starobné dôchodky	47
5.2.3 Výdavky na energopomoc.....	48
5.3 VZDELÁVANIE, VEDA A VÝSKUM	49
5.3.1 Zhodnotenie čerpania a adresnosti výzvy na zvýšenie kapacít MŠ.....	50
5.3.2 Čerpanie prostriedkov na individuálny profesijný rozvoj učiteľov.....	52
5.3.3 Štipendijná schéma Študuj doma, Slovensko ťa odmení.....	53
5.4 OBRANA	54
5.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	58
6 HOSPODÁRENIE ÚZEMNEJ SAMOSPRÁVY	62
6.1 HOSPODÁRENIE OBCÍ	63
6.2 HOSPODÁRENIE VÚC	65
TABUĽKOVÁ PRÍLOHA.....	67

Zoznam skratiek

ARDAL	Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity	PO	programové obdobie
COVID-19	infekčné ochorenie vyvolané koronavírusom SARS-CoV-2	POO	Plán obnovy a odolnosti
CVTI	Centrum vedecko-technických informácií	PSD	predčasný starobný dôchodok
ČR	Česká republika	PSD40+	predčasný starobný dôchodok po odpracovaní 40 rokov
DPFO	daň z príjmov fyzických osôb	P SK	Program Slovensko
DPPO	daň z príjmov právnických osôb	PVV	Programové vyhlásenie vlády
DPH	daň z pridanej hodnoty	R	rozpočet
EAO	ekonomicky aktívne obyvateľstvo	RIS	Rozpočtový informačný systém
EFSF	Európsky nástroj finančnej stability	RO	rozpočtové opatrenie
EK	Európska komisia	RRZ	Rada pre rozpočtovú zodpovednosť
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy	RVS	rozpočet verejnej správy
EÚ	Európska únia	S	skutočnosť
HDP	hrubý domáci produkt	SP	Sociálna poisťovňa
LVV	limit verejných výdavkov	SPP	Slovenský plynárenský priemysel, a. s.
MCRŠ SR	Ministerstvo cestovného ruchu a športu Slovenskej republiky	SR	Slovenská republika
MD SR	Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky	SZČO	samostatne zárobkovo činná osoba
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky	ŠFA	štátne finančné aktíva
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky	ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
MIRRI SR	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky	ŠR	štátny rozpočet
MK SR	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky	ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
MO SR	Ministerstvo obrany Slovenskej republiky	ŠZÚ	štátny záverečný účet
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky	ÚDZS	Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky	ÚHP	Útvár hodnoty za peniaze
MS SR	Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky	ÚV SR	Úrad vlády SR
MŠ	materské školy	VpDP	Výbor pre daňové prognózy
MŠVVM SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a mládeže Slovenskej republiky	VpMP	Výbor pre makroekonomické prognózy
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky	VPS	Všeobecná pokladničná správa
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky	VS	verejná správa
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky	VŠ	vysoké školy
NATO	Organizácia Severoatlantickej zmluvy	VŠZP	Všeobecná zdravotná poisťovňa
NDS, a. s.	Národná diaľničná spoločnosť, a. s.	VÚC	vyšší územný celok
NFP	nenávratný finančný príspevok	VZP	verejné zdravotné poistenie
NFV	návratná finančná výpomoc	V4	Vyšehradská skupina
NIKA	Národná implementačná a koordinačná autorita	ZP	zdravotná poisťovňa
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky	ZSSK	Železničná spoločnosť Slovensko, a. s.
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky	ZZ	zdravotnícke zariadenia
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj	ŽSR	Železnice Slovenskej republiky

Zhrnutie

Stanovisko NKÚ SR k návrhu ŠZÚ SR za rok 2024 je vypracované v súlade s ustanovením § 5 ods. 1 zákona o NKÚ SR a vychádza z kontrol a analýz hospodárenia s verejnými zdrojmi v roku 2024 v kapitolách štátneho rozpočtu a v ostatných subjektoch verejnej správy. NKÚ SR sa pri tvorbe stanoviska zameria aj na vyhodnotenie verejných politík v kontexte plnenia stanovených cieľov vlády, teda na ich zúčtovateľnosť. Dôvodom je skutočnosť, že samotné sledovanie hospodárenia nevypovedá o tom, či čerpané prostriedky splnili svoj účel. V tejto súvislosti NKÚ SR upozorňuje, že za realizáciu verejných politík sú zodpovedné jednotlivé vecne príslušné rezorty.

Makroekonomický rámec rozpočtu na rok 2024 bol postavený na optimistickjších očakávaniach, ktoré sa nenaplnili, ale napriek tomu SR patrila v minulom roku stále k rýchlejšie rastúcim ekonomikám EÚ. Reálny rast HDP zaostal za rozpočtom najmä pre pomalšie oživenie globálneho obchodu a slabší výkon nemeckého priemyslu, od ktorého je veľmi otvorená ekonomika SR závislá.

Rozpočet na rok 2024 vznikol v skrátenom termíne po voľbách v závere roka a pri jeho zostavovaní sa kládol dôraz na rovnováhu medzi potrebnou konsolidáciou a zachovaním sociálneho štandardu. Medzi jeho najvýznamnejšie opatrenia môžeme zaradiť úpravy v 13. dôchodkoch a pokračujúcu plošnú energopomoc. Aj napriek zvýšeným zdravotným odvodom a zníženiu odvodov do II. piliera narástol dlh zdravotníckych zariadení a deficit systému sociálneho poistenia.

Štrukturálna nerovnováha príjmov a výdavkov sa prejavila v pokračujúcom zadlžovaní. Potreba krytia hotovostného schodku rozpočtu sa premietla do nárastu očakávaného dlhu o 1 mld. eur. Hrubý dlh verejnej správy dosiahol 59,3 % HDP, v prepočte na obyvateľa 14 328 eur. Medziročne dlh stúpol o 1 649 eur na obyvateľa, čiže o vyššiu sumu než v roku 2024 predstavovala priemerná mzda (1 524 eur). Dlhodobé deficitné hospodárenie a riziká vo fiškálnej politike sa odzrkadlili v horšom medzinárodnom ratingu, čo vytvorilo priestor na vyššiu rizikovú prirážku slovenských dlhopisov a tým aj vyššie náklady na financovanie dlhu, ktoré medziročne stúpili o 116 mil. eur na 1,2 mld. eur.

Rozpočet na rok 2024 bol schválený bez uplatňovania limitu verejných výdavkov. Limit bol schválený dodatočne, spolu s novelou rozpočtových pravidiel verejnej správy v máji 2024, a to vo výške 57,7 mld. eur. Limit bol následne rozdelený na kapitoly, ktoré o jeho plnení mali informovať vo svojich záverečných účtoch. Niektoré rozpočtové kapitoly sa uspokojili s konštatovaním, že limit splnili a iné to podrobnejšie rozpisali (napr. MF SR, MV SR, MŽP SR).

Počas roka 2024 uplynulo aj 20. výročie vstupu Slovenska do EÚ, pričom za tento čas bola SR čistým príjmateľom so sumou necelých 25,6 mld. eur. SR však za ten čas nedokázala plynulo čerpať dostupné zdroje a najviac sa čerpalo vždy na konci programového obdobia. V 2024 prijala SR najviac prostriedkov paradoxne z ukončujúceho obdobia 2014 – 2020. Čerpanie aktuálneho obdobia 2021 – 2027 začalo až v roku 2024, v ktorom sa vyčerpalo 388,1 mil. eu, čo predstavuje 3 % celkovej alokácie.

Zdroje EÚ sa v roku 2024 využívali na rôzne účely vrátane plošnej energopomoci. V roku 2024 smerovalo do energopomoci celkovo 1,2 mld. eur, z čoho bolo 437 mil. eur zo zdrojov EÚ. Celkové výdavky na energopomoc za roky 2022 až 2024 dosiahli 4,2 mld. eur, z toho 3,3 mld. eur bolo zo štátneho rozpočtu a 0,9 mld. eur pochádzalo zo zdrojov EÚ.

Z plánu obnovy sa v roku 2024 čerpali prevažne kapitálové výdavky na realizáciu projektov v sume 785,6 mil. eur. Najväčší objem prostriedkov (222,1 mil. eur) bol poskytnutý na výstavbu, rekonštrukciu a vybavenie nemocníc v súvislosti s renováciou alebo vytvorením nových nemocničných lôžok. Slovensku sa zatiaľ podarilo splniť 32 % mílnikov a cieľov.

Zásadný vplyv na udržateľnosť verejných financií mali aj výdavky na dôchodky, ktoré dosiahli 10,5 mld. eur a medziročne sa zvýšili o 14,8 %. Dôchodková politika spôsobila deficitné hospodárenie Sociálnej poisťovne a nutnosť jeho vyrovnania historicky najvyšším transferom vo výške 2,72 mld. eur zo štátneho rozpočtu. Zvyšný deficit riešila poisťovňa presunmi z ostatných základných fondov v sume 2,89 mld. eur. Zavedenie 13. dôchodku pre všetkých dôchodcov, vyplatenie rodičovského dôchodku, valorizácia starobných dôchodkov ako aj vyšší záujem o predčasné starobné dôchodky po odpracovaní 40 rokov tak v čase konsolidácie verejných financií vytvorili tlak na štátny rozpočet. V 2024 dosiahla priemerná výška starobných dôchodkov 683,1 eur a predčasných starobných dôchodkov 733,15 eur. Podľa dostupných ukazovateľov sa však sociálna situácia dôchodcov nezlepšuje.

Zdravotníctvo sa dlhodobo potýka s okruhom problémov, ktoré sa nedarí systematicky riešiť. Aj napriek tomu, že od roku 2019 rastú výdavky na verejné zdravotné poistenie rýchlejšie ako HDP, zadlženosť zdravotníckych zariadení naďalej rastie. Celkové záväzky v rezorte zdravotníctva na úrovni istiny presahujú 2 mld. eur a Slovensko pre oneskorené úhrady záväzkov zdravotníckych zariadení prehralo súdny spor s Európskou komisiou. NKÚ SR počas kontroly záväzkov zdravotníckych zariadení zistil na vzorke zmlúv (41,8. mil. eur), že príslušenstvo predstavuje 82 % hodnoty istiny (34 mil. eur), čo je len vrchol ľadovca zdrojov v zdravotníctve nevyužívaných na zdravotnú starostlivosť. **Na základe série kontrol v zdravotníctve NKÚ SR zdôrazňuje, že hlavným problémom zdravotníctva nie je nedostatok zdrojov, ale ich neefektívne využívanie. Je preto potrebná celková stabilizácia systému a zabezpečenie dôveryhodného a zodpovedného finančného riadenia.**

SR sa v roku 2024 podarilo priblížiť záväzku NATO s výdavkami na obranu vo výške 1,98 % HDP, čo zodpovedá 2,57 mld. eur. Okrem prebiehajúcich obranných nákupov na stíhacie lietadlá F-16 (2,6 mld. eur) a obrnené bojové vozidlá (2,2 mld. eur) začali v roku 2024 investície do nákladných vozidiel (0,7 mld. eur) či protiletadlových systémov (0,6 mld. eur). NKÚ SR v rámci kontrolnej činnosti identifikoval nejasnosti pri oceňovaní vojenského majetku.

V oblasti školstva NKÚ SR upozorňuje na problém pretrvávajúceho netransparentného programového rozpočtovania a neplnenie cieľov. Aj v roku 2024 bolo približne 70 % výdavkov alokovaných na jeden program, pričom zmena systému financovania predprimárneho vzdelávania od roku 2025 tento balík ešte navýši. Zároveň NKÚ SR identifikoval množstvo obcí s nízkou dostupnosťou materských škôl, v ktorých sa z prostriedkov plánu obnovy nevybudujú žiadne nové kapacity. Regionálneho školstva sa týka veľmi nízke čerpanie prostriedkov na individuálny profesijný rozvoj pedagogických a odborných zamestnancov – priemerné čerpanie z plánu obnovy bolo 4,2 %.

Tlak na verejné financie vytvára aj modernizačný dlh, ktorý narastá nielen v zdravotníctve či pri dopravných infraštruktúrach, ale aj v oblasti životného prostredia a vodárenskej infraštruktúry. SR je spomedzi krajín V4 posledná z hľadiska pripojenia obyvateľov na systém verejnej kanalizácie. Ochrana pred povodňami nie je prioritou. Od roku 2010 štát nepreplatil Slovenskému vodohospodárskemu podniku približne 390 mil. eur nákladov na neregulované služby a každoročne sa tento schodok zvyšuje. Za rok 2024 bola požiadavka vo výške 57,7 mil. eur krytá na necelých 5 %. Na druhej strane sa kumulujú zdroje z predaja emisných kvót prostredníctvom Environmentálneho fondu, za rok 2024 v celkovej výške 2,4 mld. eur.

HOSPODÁRENIE SR V ČÍSLACH

FINANCIE

5,3 % HDP

deficit verejnej správy

77,65 mld. eur

dlh verejnej správy

14 328 eur

dlh na obyvateľa

OBRANA

2,57 mld. eur

výdavky na obranu

prebiehajúce obranné nákupy

2024

ZDRAVOTNÍCTVO

2 mld. eur

záväzky nemocníc

29,2 %

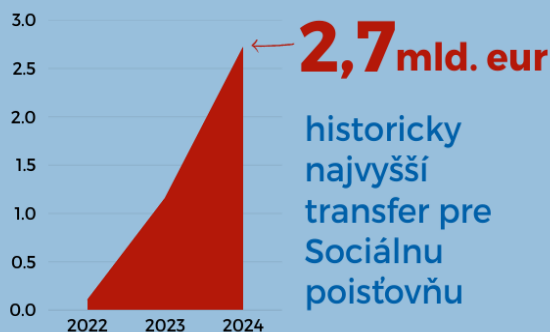
plnenie úspor v liekovej politike

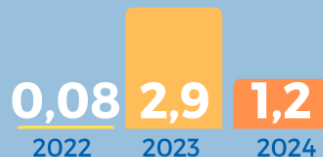
400 tis. eur

výdavky na často prepoisťovaných

SOCIÁLNE POLITIKY

výdavky na energopomoc (v mld. eur)

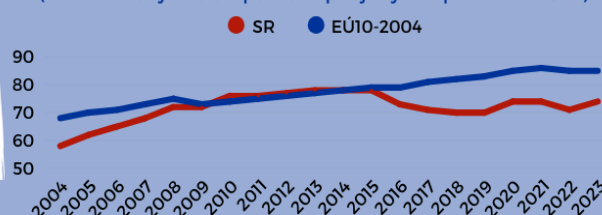
3,95 mld. eur

PO 2014 - 2020	POO
38,7 %	23,7 %
PO 2021 - 2027	
37,6 %	

čerpanie v r. 2024

ZDROJE EÚ

Od r. 2015 zaostáva SR za priemerom 10 krajín vstupujúcich do EÚ v r. 2004
(v HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily v % priemeru EÚ27)

25,6 mld. eur

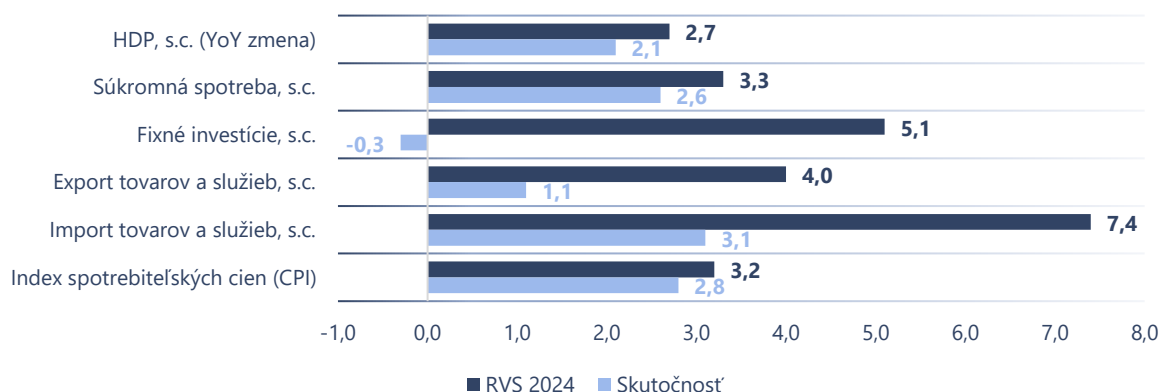
čisté príjmy SR od vstupu do EÚ

1 Ekonomický rámec rozpočtového hospodárenia SR

Slovenská ekonomika v roku 2024 vzrástla medziročne o 2,1 %, pričom rast ťahala predovšetkým spotreba domácností. K jej rastu prispel stabilný trh práce, miernejšia inflácia a predzásobenie pred zvýšením sadzby DPH od januára 2025. Napriek tomu zostával celkový spotrebiteľský sentiment utlmený v dôsledku vysokej ekonomickej neistoty vyvolanej najmä oznámením fiškálnej konsolidácie v závere roka 2023. Inflácia dosiahla v priemere 2,8 %, pričom významný vplyv na jej spomalenie mali najmä ceny potravín a nealkoholických nápojov, ako aj ceny bývania a energií. Zamestnanosť v roku 2024 mierne klesla – o 0,2 %, a to v dôsledku zvýšených odchodov do predčasného dôchodku. Miera nezamestnanosti zostala na 5,3 %, pričom stabilitu trhu práce podporoval hlavne prílev zahraničných pracovníkov.

Makroekonomický rámec rozpočtu na rok 2024 bol postavený na optimistickejších očakávaniach (graf 1). Reálny rast HDP zaostal za rozpočtom najmä pre pomalšie oživenie globálneho obchodu a slabší výkon nemeckého priemyslu, od ktorého je veľmi otvorená slovenská ekonomika závislá. Najvýraznejšia odchýlka nastala pri investíciách, ktoré ovplyvnil pomalší nábeh čerpania prostriedkov z POO, ako aj opatrnosť investorov v prostredí zvýšenej neistoty. Zahraničný obchod ovplyvnila najmä stagnácia exportu spôsobená slabým dopytom zo zahraničia a výpadkami v niektorých priemyselných sektoroch.

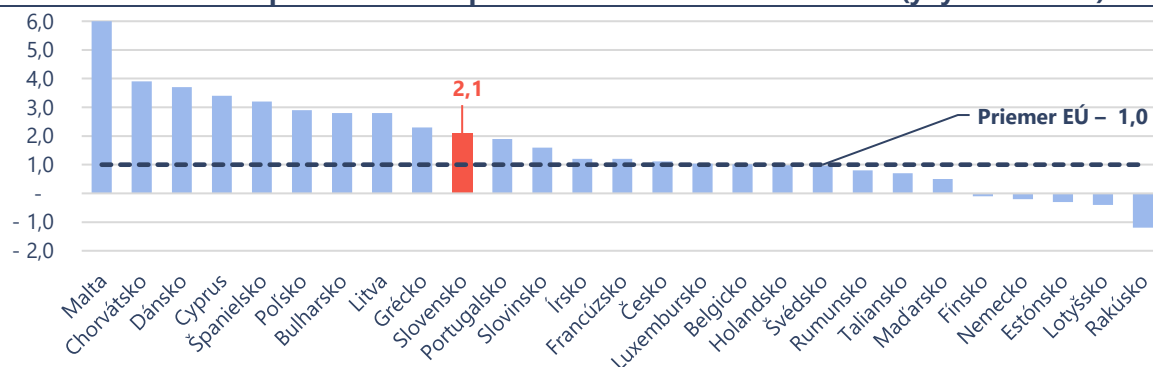
Graf 1: Porovnanie prognózy VpMP a skutočnosti za rok 2024 (medziročná zmena v %)

Zdroj: Návrh RVS 2024, Návrh ŠZÚ 2024, MF SR, ŠÚ SR. Viac v tabuľke 1 v prílohe.

Z medzinárodného porovnania rastu reálneho HDP v roku 2024 vyplýva, že Slovensko patrilo k rýchlejšie rastúcim ekonomikám EÚ (graf 2). Rast slovenskej ekonomiky výrazne prekonal priemer EÚ a bol vyšší ako v Česku či Maďarsku, avšak zaostal za výkonom Poľska, ktoré ťaží z pokračujúceho silného trhu práce a intenzívneho čerpania eurofondov.

Graf 2: Medzinárodné porovnanie temp rastu reálneho HDP v roku 2024 (yoy zmena v %)

Zdroj: Eurostat.

2 Hospodárenie verejnej správy v metodike ESA 2010

V stanovisku k návrhu ŠZÚ hodnotí NKÚ SR hospodárenie VS na základe predbežných výsledkov, ktoré v čase tvorby tohto stanoviska boli k dispozícii, t. j. na základe výsledkov, ktoré sa v metodike ESA 2010 za predchádzajúci rok predkladajú Eurostatu do 1. 4. bežného roka. Dôvodom je potreba vykonania auditov finančných výkazov a získanie definitívnych údajov o časovom rozlíšení daní a poistných odvodov predovšetkým zo strany Finančného riaditeľstva SR, Sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní. Pre definitívne výsledky hospodárenia VS za predchádzajúci rok bude však rozhodujúce stanovisko a notifikácia Eurostatu k výsledkom predloženým do 1. 10. 2025.

2.1 Saldo verejnej správy

Deficit VS sa medziročne zhoršil už druhý rok po sebe. Po výraznom náraste z 1,7 % HDP v roku 2022 na 5,2 % HDP v roku 2023 sa v roku 2024 zvýšil na 5,3 % HDP (tabuľka 1). V absolútnom vyjadrení to predstavuje nárast o 480 mil. eur oproti predchádzajúcemu roku. Okrem pokračovania výdavkov z predchádzajúceho obdobia vznikli aj nové nároky najmä v oblasti dôchodkov, bývania, sociálnej politiky či na novozriadené MCRŠ SR. Napriek lepšiemu než rozpočtovanému výsledku, rok 2024 nepredstavuje významný posun v konsolidácii verejných financií. Zámer vlády SR znížiť deficit aspoň o 0,5 % HDP, ktorý deklarovala vo svojom PVV, sa tak nenaplnil.

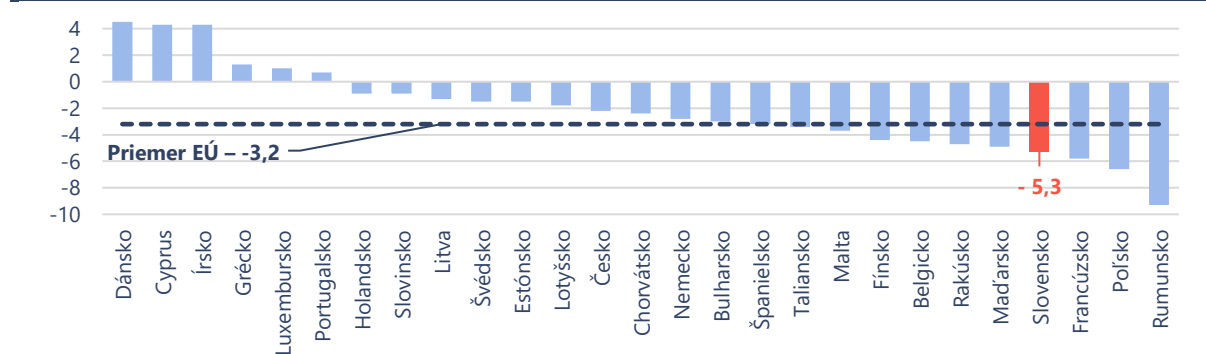
Tabuľka 1: Vývoj schodku VS na aktuálnej báze v rokoch 2022 až 2024

Ukazovateľ	2022 S	2023 S	2024 R	2024 S	Rozdiel S - R
Príjmy spolu (v mil. eur)	45 492,7	53 000,7	53 480,5	54 807,2	1 326,7
Výdavky spolu (v mil. eur)	47 328,4	59 427,6	61 321,2	61 714,0	392,7
Schodok podľa ESA 2010 (v mil. eur)	-1 835,7	-6 427,0	-7 840,7	-6 906,7	934,0
Schodok podľa ESA 2010 (% HDP)	-1,7	-5,2	-6,0	-5,3	0,7

Zdroj: Návrh ŠZÚ 2024.

V medzinárodnom porovnaní salda verejných financií patrilo Slovensko v roku 2024 ku krajinám s najvyšším deficitom, keď dosiahlo štvrtý najhorší výsledok spomedzi krajín EÚ (graf 3). Relatívne nepriaznivé postavenie Slovenska v rebríčku súvisí najmä s pretrvávajúcim štrukturálnym deficitom verejných financií, ako aj s nákladmi na sociálne opatrenia, ktoré neboli plne kryté dodatočnými príjmami alebo úsporami na strane výdavkov.

Graf 3: Medzinárodné porovnanie sáld VS v roku 2024 (v % HDP)

Zdroj: Eurostat.

NKÚ SR odporúča vláde SR prijať dodatočné opatrenia na zníženie štrukturálneho deficitu a zabezpečenie súladu s rozpočtovými pravidlami, vrátane efektívneho čerpania zdrojov EÚ. Podľa RRZ¹ bol štrukturálny primárny deficit na úrovni 2,8 % HDP a je medzioročne horší o 0,6 % HDP.

2.2 Príjmy verejnej správy

V roku 2024 dosiahli celkové príjmy VS v metodike ESA 2010 sumu vyššiu o 1,3 mld. eur oproti rozpočtu, čo predstavuje nárast o 1,1 % HDP. Tento pozitívny vývoj bol poháňaný vyššími nedaňovými príjmami, príspevkami na sociálne zabezpečenie a grantmi a transfermi, hoci príjmy z daní zaostali za rozpočtom. Kľúčovými faktormi boli priaznivejší vývoj na trhu s emisnými kvótami, vyššie dividendy zo štátnych podnikov a legislatívne zmeny ako zníženie odvodu do II. dôchodkového piliera a zvýšenie zdravotných odvodov. Naopak, slabší makroekonomický vývoj a nižšie čerpanie zdrojov z POO čiastočne tlmili potenciálny rast príjmov.

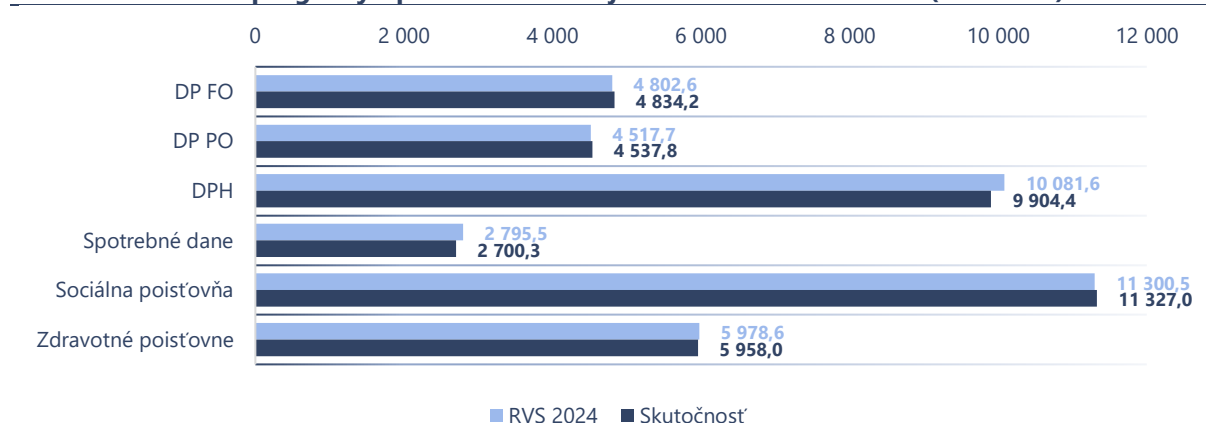
Daňové príjmy VS v roku 2024 boli oproti rozpočtu nižšie o 90,8 mil. eur (tabuľka 2). Výpadok bol spôsobený predovšetkým nižším výnosom z DPH – o 177,1 mil. eur, a spotrebných daní – o 95,2 mil. eur (graf 4), najmä z liehu a tabakových výrobkov, kde legislatívne zvýšenie sadzieb viedlo k predzásobeniu obchodníkov. Naopak, pozitívny vplyv mali vyššie príjmy z dane z príjmov vyberanej zrážkou – o 114,1 mil. eur, poháňané rastom úrokových výnosov a dane z príjmu fyzických osôb zo závislej činnosti – o 91,5 mil. eur, a to v dôsledku zvýšeného daňového bonusu na deti. Miestne dane a dane z príjmu právnických osôb prispeli rovnako k zmierneniu celkového poklesu.

Tabuľka 2: Vývoj príjmov VS na aktuálnej báze v rokoch 2023 a 2024 (v mil. eur)

Ukazovateľ	2023 S	2024 R	2024 S	2024 S - 2024 R
Príjmy spolu	53 000,7	53 480,5	54 807,2	1 326,7
Daňové príjmy	24 487,4	25 806,6	25 715,8	-90,8
Príspevky na sociálne zabezpečenie	18 945,7	20 724,7	20 946,3	221,5
Nedaňové príjmy	4 603,7	4 444,5	5 096,5	652,0
Granty a transfery	4 963,8	2 504,6	3 048,6	544,0

Zdroj: Návrh ŠZÚ 2024.

Graf 4: Porovnanie prognózy VpDP a očakávanej skutočnosti za rok 2024 (v mil. eur)

Zdroj: Návrh RVS 2024; Návrh ŠZÚ 2024, MF SR. Viac v tabuľke 2 v prílohe.

Výber sociálnych a zdravotných odvodov v roku 2024 vzrástol oproti rozpočtu o 221,5 mil. eur a o 2 mld. eur medzioročne. Sociálne odvody boli pozitívne ovplyvnené oddĺžením nemocníc, čo prinieslo dodatočných 167 mil. eur a vyšším výberom dlžného poistného o 49,9 mil. eur. Naopak,

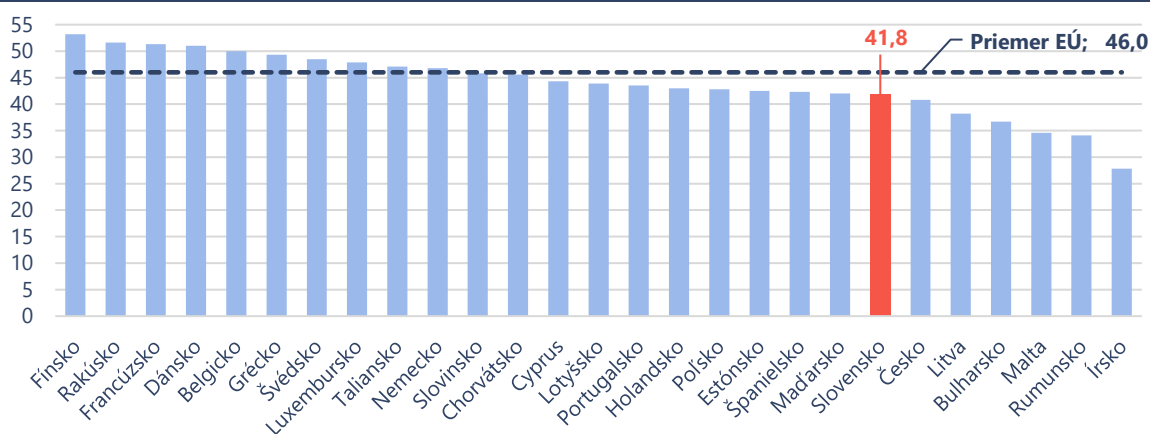
¹ RRZ – Správa o dlhodobej udržateľnosti verejných financií za rok 2024. [online].

zdravotné odvody zaznamenali slabší výber od ekonomicky aktívneho obyvateľstva – o 34,7 mil. eur, v dôsledku slabšieho makroekonomického vývoja, hoci tento pokles čiastočne kompenzovala zvýšená sadzba odvodu o 1 %. Negatívny vplyv malo aj odpustenie odvodov pre potravinársky sektor (16,7 mil. eur).

Nedaňové príjmy VS v roku 2024 vzrástli oproti rozpočtu o 652 mil. eur. K tomuto nárastu výrazne prispeli vyššie príjmy z obchodovania s emisnými kvótami, ktoré vzrástli oproti rozpočtu o 383,9 mil. eur, a to v dôsledku priaznivejšieho vývoja cien kvót na trhu. Dividendy a odvody zo zisku vzrástli oproti rozpočtu o 30,8 mil. eur, a to najmä vďaka Vodohospodárskej výstavbe, š. p., (21,3 mil. eur) a Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústave, a. s., (10,1 mil. eur). Ďalším faktorom boli príjmy z osobitného odvodu z regulovaných odvetví, ktoré boli poháňané lepšou ziskovosťou energetického sektora (22,2 mil. eur).

V roku 2024 dosiahli príjmy VS na Slovensku 41,8 % HDP, čo bolo pod priemerom EÚ (graf 5). Príjmová úroveň Slovenska tak dlhodobo zodpovedá regionálnemu priemeru krajín V4. Slovensko má v európskom porovnaní stále nižší podiel verejných príjmov na HDP, pričom značná časť daňového a odvodového zaťaženia je sústredená na príjmy z práce. **NKÚ SR upozorňuje, že vzhľadom na vysoké sadzby DPH a odvodov je priestor na ďalšiu konsolidáciu prostredníctvom celkového daňového zaťaženia obmedzený. Potenciál do budúcnosti by mohol spočívať najmä v zmene štruktúry daňových príjmov alebo musí byť doplnený aj opatreniami na výdavkovej strane.**

Graf 5: Medzinárodné porovnanie príjmov VS v roku 2024 (v % HDP)

Zdroj: Eurostat.

2.3 Výdavky verejnej správy

V roku 2024 dosiahli celkové výdavky VS v metodike ESA 2010 hodnotu vyššiu o 392,7 mil. eur oproti rozpočtu, čo predstavuje nárast o 0,4 % HDP (tabuľka 3). Výdavky boli čiastočne tlmené pomalším čerpaním zdrojov z POO a nižšou investičnou aktivitou. Konsolidačné opatrenia ako viazanie osobných výdavkov na úrovni 5 % a nulová valorizácia plátov mali pomôcť zmierniť tlak na rozpočet, avšak finančný dopad týchto opatrení nie je v návrhu ŠZÚ vyčíslený, čo sťažuje posúdenie ich efektívnosti.

Tabuľka 3: Vývoj výdavkov VS na aktuálnej báze v rokoch 2023 a 2024 (v mil. eur)

Ukazovateľ	2023 S	2024 R	2024 S	2024 S - 2024 R
Výdavky spolu	59 427,6	61 321,2	61 714,0	392,7
Bežné výdavky	52 757,8	55 915,0	56 352,9	437,9
Kapitálové výdavky	6 669,9	5 406,2	5 361,1	-45,1

Zdroj: Návrh ŠZÚ 2024.

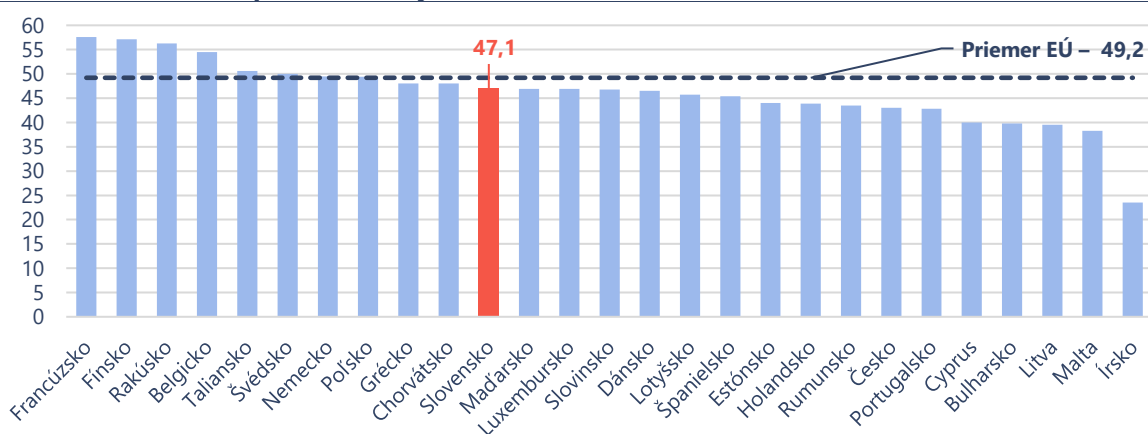
V RVS na rok 2024 malo byť zohľadnené viazanie výdavkov vo výške 70 mil. eur, avšak na základe dostupných údajov nie je možné tento objem identifikovať ako samostatnú úsporu. Osobné výdavky vo viacerých kapitolách medziročne rastú a vzhľadom na absenciu výpočtovej základne alebo preukázateľnej metodiky nie je zrejmé, ako bolo toto viazanie do rozpočtu reálne premietnuté. Takýto prístup znižuje transparentnosť fiškálnych opatrení a znemožňuje spätné overenie ich účinnosti.

Bežné výdavky VS v roku 2024 vzrástli o 437,9 mil. eur oproti rozpočtu, čo bolo spôsobené viacerými faktormi. Kľúčový vplyv mali vyššie výdavky na sociálne dávky, vrátane zavedenia trvalého 13. dôchodku, ktorý bol čerpaný cez SP, pričom pôvodne bol rozpočtovaný v kapitole VPS. Ďalej rástli výdavky na mzdy vo verejnom sektore v dôsledku valorizácie z predchádzajúceho roka, hoci nulová valorizácia v roku 2024 čiastočne obmedzila tento nárast. K vyšším bežným výdavkom prispeli taktiež výdavky na kompenzáciu vysokých cien energií pre domácnosti a podporu zraniteľných skupín obyvateľstva. Naopak, viazanie 5 % osobných výdavkov a zníženie podpory STVR (Slovenská televízia a rozhlas) pomohli zmierniť celkový nárast.

Kapitálové výdavky VS v roku 2024 poklesli o 45,1 mil. eur oproti rozpočtu, čo odráža pomalší rozbeh investičnej aktivity. Hlavným faktorom bolo oneskorené čerpanie prostriedkov z POO, čo negatívne ovplyvnilo realizáciu infraštruktúrnych projektov. Nižšia miera čerpania fondov EÚ v novom programovom období ďalej obmedzila kapitálové investície najmä v oblasti verejnej infraštruktúry a regionálneho rozvoja. Celkovo slabší makroekonomický vývoj a neistota v globálnom obchode tlmiť investičnú aktivitu, čo viedlo k nižším kapitálovým výdavkom.

Celkové výdavky VS dosiahli v roku 2024 úroveň 47,1 % HDP, čo bolo mierne pod priemerom EÚ (graf 6). V porovnaní so susednými krajinami boli výdavky Slovenska vyššie než v Česku (43 %) a mierne nad úrovňou Maďarska (46,9 %), avšak nižšie ako v Poľsku (49,4 %). Slovensko tak kombinovalo relatívne nižšie príjmy s výdavkami blízкими priemeru EÚ, čo sa odrazilo v pretrvávajúcom deficite. Tento nepomer poukazuje na dlhodobú štruktúrnu nerovnováhu medzi príjmami a výdavkami verejných financií.

Graf 6: Medzinárodné porovnanie výdavkov VS v roku 2024 (v % HDP)

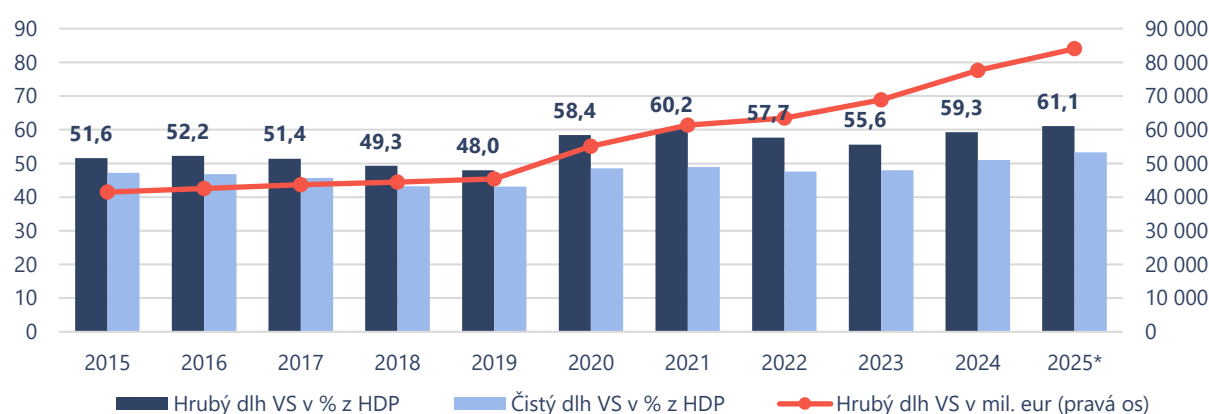
Zdroj: Eurostat.

2.4 Dlh verejnej správy

Podľa jarnej notifikácie dlh VS za rok 2024 bol na úrovni 59,3 % HDP, čo predstavuje 77,65 mld. eur (graf 7). V porovnaní s rozpočtom na rok 2024 je dlh vyšší o 1 p. b., v absolútnej hodnote je vyšší o viac ako 1 mld. eur. Dôvodom zvýšenia dlhu bol najmä nárast emisií dlhopisov nad rámec potrieb krytia hotovostného schodku. Emisie dlhopisov sa počas roka neupravovali podľa očakávaného nižšieho deficitu ŠR, ale ešte sa zvýšili oproti plánovanej hodnote. ARDAL emitovala v mene MF SR za rok 2024

dlhopisy v celkovej menovitej hodnote za viac ako 13 mld. eur, pričom plánovaná hodnota emisií bola na úrovni 10 mld. eur. Využitie zdrojov Štátnej pokladnice (ŠP) bolo nižšie, než sa predpokladalo, čo viedlo k zvýšeniu hotovostnej rezervy, čiže likvidných finančných aktív a v konečnom dôsledku sa to premietlo do vyššieho dlhu. Mierne nižší nominálny HDP, než aký predpokladal rozpočet, mal tiež negatívny vplyv na rast podielu dlhu k HDP. **NKÚ SR upozorňuje, že znižovanie deficitu a verejného dlhu je nevyhnutné na zlepšenie dlhodobej udržateľnosti verejných financií.**

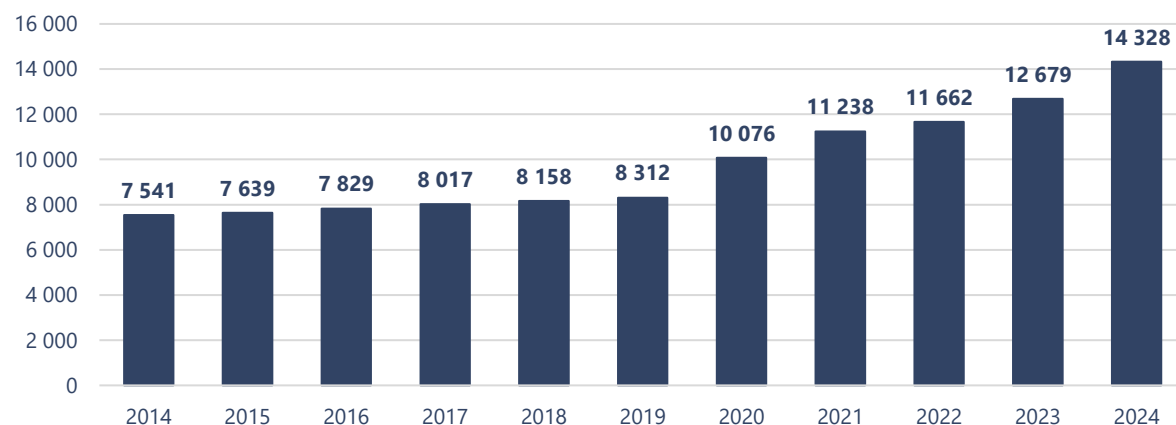
Graf 7: Vývoj hrubého a čistého dlhu VS v rokoch 2015 až 2025 (v % HDP)

Zdroj: ŠÚ SR, *odhad MF SR.

Dlh na obyvateľa v minulom roku dosiahol 14 328 eur a medziročne vzrástol o 1 649 eur (graf 8). Vývoj dlhu v SR v prepočte na jedného obyvateľa neustále rastie a za posledných 10 rokov sa takmer zdvojnásobil. Najvýraznejší nárast bol v roku 2020, kedy dlh medziročne vzrástol o 1 764 eur.

Graf 8: Dlh na 1 obyvateľa v rokoch 2014 až 2024 (v eurách)

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR.

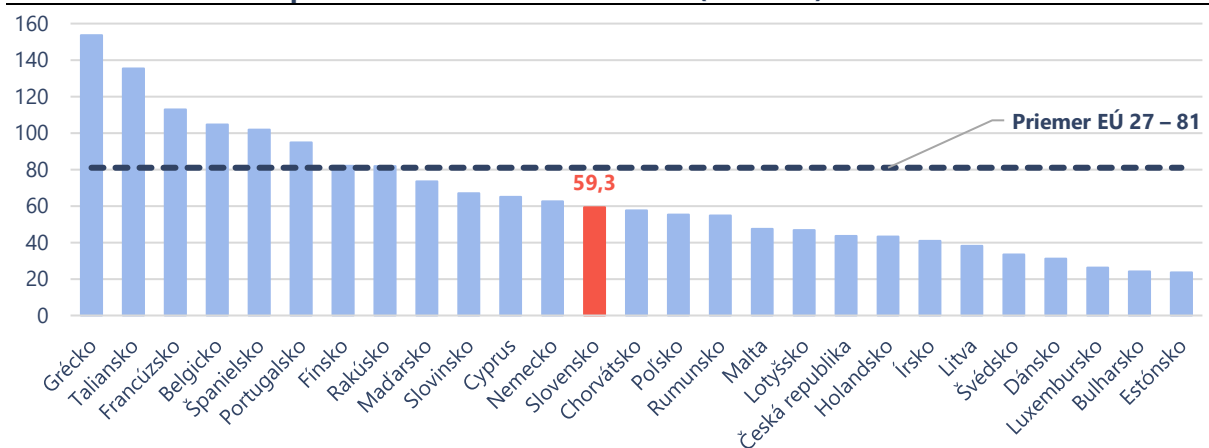
Európska komisia negatívne hodnotí dlhodobú udržateľnosť verejných financií na Slovensku.² Za posledné dva roky je SR jedinou krajinou v pásme vysokého rizika podľa indikátora S1. Indikátor S2 za rok 2024 dosahuje 7,8 % a priemer EÚ je na úrovni 3 %. Napriek postupnému znižovaniu hodnôt indikátora S2 v posledných troch rokoch sa Slovensko naďalej nachádza v pásme vysokého rizika medzi krajinami s najhoršou dlhodobou udržateľnosťou verejných financií v EÚ.

SR dosiahla v roku 2024 v porovnaní s priemerom EÚ27 aj eurozóny (87,4 % HDP) nižšiu hodnotu dlhu (graf 9). Priemerný hrubý dlh VS v EÚ27 dosiahol 81 % HDP. V rámci EÚ27 v roku 2024 dosiahlo 12 krajín vyšší dlh ako SR. Slovensko síce nepatrí medzi krajiny s najvyšším dlhom, avšak v období

² EK – Debt Sustainability Monitor 2024. [online].

ekonomickej stability nevyužilo príležitosť na jeho zníženie. Najvyšší dlh VS v roku 2024 malo Grécko (153,6 % HDP) a Taliansko (135,3 % HDP) – krajiny s dlhodobou vysokými dlhmi. Najnižší dlh vykázalo Estónsko (23,6 % HDP) a Bulharsko (24,1 % HDP). Z krajín V4 má vyšší dlh ako Slovensko len Maďarsko.

Graf 9: Medzinárodné porovnanie dlhu VS za rok 2024 (v % HDP)

Zdroj: Eurostat.

Štátny dlh v správe MF SR dosiahol v menovitej hodnote ku koncu roka 2024 výšku 75,3 mld. eur.

V porovnaní s predchádzajúcim rokom vzrástol o 8,8 mld. eur (13,2 %). V roku 2024 predstavoval štátny dlh 97 % celkového dlhu VS a dlh ostatných subjektov VS tvoril 3 %. Dlh VS podľa jednotlivých subjektov je v tabuľke 3 v prílohe. Takmer 92 % štátneho dlhu tvoria najmä záväzky vyplývajúce z emisie štátnych dlhopisov v celkovej sume 68,9 mld. eur, ako aj z prijatých bankových úverov, zábezpek, záväzkov voči nástroju EFSF a záväzkov z vkladov v ŠP. Na strednodobé riadenie štátneho dlhu a likvidity sa NKÚ SR zameriaval v nedávnej kontrole (box 1).

BOX 1: Kontrola strednodobého riadenia štátneho dlhu a likvidity

Dlhodobé deficitné hospodárenie a riziká vo fiškálnej politike, odzrkadľujúce sa v horšom medzinárodnom ratingu, vytvárajú priestor na vyššiu rizikovú prirážku slovenských dlhopisov a tým aj vyššie náklady na financovanie dlhu. NKÚ SR preto v roku 2024 vykonal kontrolu zameranú na strednodobé riadenie dlhu a likvidity³. Počas kontroly zistil, že problémom nie je ani tak riadenie dlhu, ako dlhodobé deficitné hospodárenie, ktoré vytvára potrebu tento dlh riadiť. NKÚ SR odporúča MF SR zabezpečiť vypracovanie a schválenie strednodobej stratégie riadenia štátneho dlhu. Zároveň odporúča vypracovávať a zverejňovať každoročný odpočet stratégie riadenia štátneho dlhu, poskytujúci komplexné informácie a písaný prístupným jazykom.

Rámce pre strednodobé riadenie dlhu a likvidity sú ukotvené v stratégii pre riadenie dlhu a likvidity na príslušné strategické obdobia, spravidla štyri roky. Podľa zákona o Štátnej pokladnici túto stratégiu vypracováva ARDAL a schvaľuje MF SR. Od roku 2003 sa zaviedla prax zvyšujúca dôveryhodnosť v podobe schvaľovania stratégie vládou SR. Počas kontrolovaného obdobia sa predlžovala platnosť stratégie na roky 2015 až 2018 jej prikladaním k návrhu RVS. Stratégia na obdobie 2019 až 2022 bola pripravená, no z rokovania vlády SR vypustená a v ďalšom období nebola preukázaná snaha o prípravu ďalšej verzie stratégie.

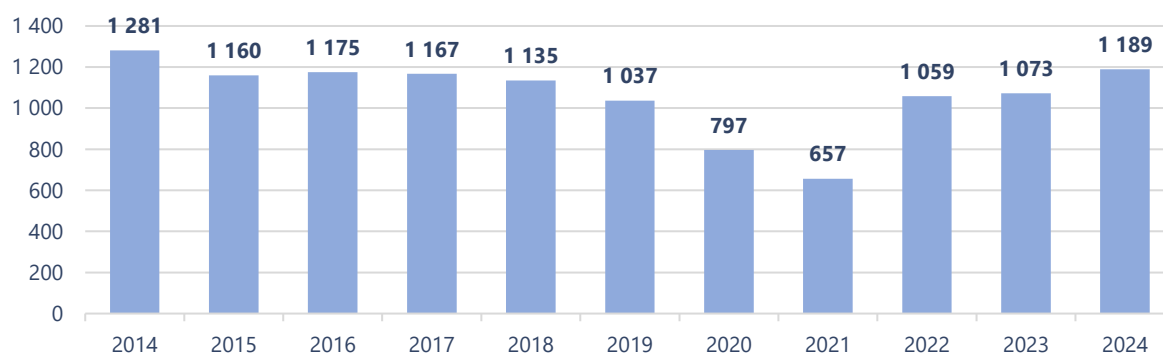
Verejný odpočet stratégie chýba. Do roku 2014 bol odpočet súčasťou výročnej správy ARDAL, do 2017 správy o činnosti ARDAL a za nasledujúce obdobia komplexný každoročný odpočet nebol zverejňovaný. Pripravovaná bola len sumarizácia v angličtine primárne pre investorov a pár strán v texte Súhrnnej výročnej správy SR. ARDAL odpočet stratégie pripravoval, no nezverejňoval, keďže obsahoval aj interné, citlivé informácie.

³ Správa o výsledku z kontroly Strednodobé riadenie štátneho dlhu a likvidity. [online].

ARDAL, ako agent zodpovedný za činnosti v oblasti riadenia dlhu, predstavuje samostatnú organizáciu, ktorej celkové náklady možno považovať za náklady spojené s riadením dlhu. ŠP a MF SR majú aj iné úlohy a ich náklady na správu dlhu by sa nedali jednoducho oddeliť. Celkové náklady ARDAL stúpili z 1,8 mil. eur v roku 2018 na 2,2 mil. eur v roku 2023, čo predstavuje 0,2 % hotovostných nákladov na dlh. Najväčší podiel na celkových nákladoch majú osobné náklady, ktoré dosahovali priemerne 57,3 % (1,4 mil. eur v 2023). Druhou najväčšou položkou sú ostatné služby zodpovedajúce v priemere 30,7 % (0,7 mil. eur v 2023) zo všetkých nákladov, pričom s rastom osobných nákladov sa ich podiel znižoval a boli to predovšetkým platby za informačné systémy a prístupy do databáz potrebných pre výkon hlavnej činnosti.

Výdavky na financovanie dlhu za rok 2024 boli nižšie o 168 mil. eur ako boli pôvodne rozpočtované. V posledných rokoch zaznamenávame nárast výdavkov spojených so správou štátneho dlhu. V roku 2024 boli celkové výdavky na úrovni takmer 1,2 mld. eur a medziročne sa zvýšili o 116 mil. eur (graf 10). Slovensko malo v roku 2024 jedny z najvyšších nákladov na financovanie dlhu v eurozóne. Dôvodom sú pretrvávajúce vyššie úrokové sadzby, ktoré vplývajú na nové emisie štátnych cenných papierov. V priebehu roka 2024 došlo k postupnému poklesu úrokových sadzieb na slovenských dlhopisoch, čo reflektovalo zmiernenie inflačných tlakov v ekonomike. Napriek tomu bola riziková prirážka slovenských dlhopisov v porovnaní s nemeckými dlhopismi jednou z najvyšších v eurozóne, čo negatívne ovplyvnilo náklady na financovanie dlhu. Priemerná výška úrokovej sadzby na slovenských dlhopisoch v roku 2024 bola na úrovni 3,48 %, v porovnaní s minulým rokom je nižšia o 0,3 p. b. Ratingová agentúra Moody's v decembri 2024 znížila hodnotenie Slovenska o jeden stupeň na A3 so stabilným výhľadom. Hodnotenia od ratingových agentúr Standard & Poor's a Fitch zostali v roku 2024 nezmenené. Zníženie ratingu vplýva na drahšie financovanie štátneho dlhu v dôsledku vyššej rizikovej prirážky.

Graf 10: Výdavky spojené so správou štátneho dlhu v rokoch 2014 až 2024 (v mil. eur)

Zdroj: MF SR.

2.5 Limit verejných výdavkov

Rozpočet na rok 2024 bol schválený bez uplatňovania limitu verejných výdavkov (LVV), keďže bol, podľa vyjadrenia MF SR ako predkladateľa, postavený na rozdielnych kľúčových predpokladoch (v porovnaní s platným LVV schváleným vo februári 2023). Zároveň však vláda deklarovala záujem dodržiavať LVV, schválené v priebehu roka, čo sa aj stalo. Novela zákona o rozpočtových pravidlách VS, schválená 9. mája 2024, zaviedla, okrem iného, aj zmenený výpočet LVV⁴ a stanovila LVV na rok 2024 vo výške 57 717 010 807 eur. MF SR následne oznámilo rozpočtovým kapitolám a ostatným zložkám VS, spadajúcim pod LVV, ich limity na rok 2024.

⁴ LVV zahŕňa maximálnu výšku časovo rozlíšených konsolidovaných výdavkov VS v jednotnej metodike platnej pre EÚ bez úrokových výdavkov, prostriedkov z rozpočtu EÚ a POO, cyklických výdavkov na dávky v nezamestnanosti a jednorazových výdavkov. LVV sa vykazuje na aktuálnej a konsolidovanej báze, pričom ŠR a jeho priebežné plnenie sú na hotovostnej báze.

MF SR v auguste zverejnilo správu o OS za rok 2024, v ktorej bolo uvedené tiež očakávané dodržanie LVV (tabuľka 4). Údaje v správe aj v ŠZÚ sú predbežné a informácia o plnení LVV za 2024 bude zverejnená v Súhrnnej výročnej správe SR, ktorú zostavuje MF SR do konca októbra 2025.

Tabuľka 4: Dodržanie očakávaní plnenia LVV (v mil. eur; na aktuálnej a konsolidovanej báze)

Položka	2024 SOS*	2024 ŠZÚ **	Rozdiel
Výdavky rozpočtu verejnej správy	62 397	61 714	683
Úrokové náklady	-1 880	-1 849	-31
Prostriedky z rozpočtu Európskej únie	-1 074	-1 395	321
Prostriedky mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti	-1 494	-860	-634
Cyklické výdavky na dávky v nezamestnanosti	-6	-5	-1
Jednorazové výdavky	0	0	0
Výdavky verejnej správy spadajúce pod LVV	57 943	57 605	338
Zákonom stanovený LVV na rok 2024	57 717	57 717	0
Rozdiel (+/-)	226	-112	338

Zdroj: MF SR. * Správa o OS za rok 2024 (vydaná v auguste s údajmi ku koncu júna), ** návrh ŠZÚ, po jarnej notifikácii.

Podľa aktuálnych údajov by mal byť LVV za rok 2024 dodržaný, výdavky VS spadajúce pod LVV boli predbežne 57,6 mld. eur, čo je o 112 mil. eur menej, ako bol stanovený LVV. Polročná správa o OS predpokladala prekročenie o 226 mil. eur, najmä pre rast záväzkov ZZ po splatnosti. Návrh ŠZÚ uvádza viaceré faktory vplývajúce na dodržanie LVV ako – časové rozlíšenie výdavkov na vojenskú techniku v sume 606,5 mil. eur, nižší odvod do rozpočtu EÚ o 250,2 mil. eur, nižšie výdavky nemocenského poistenia o 104,5 mil. eur či výdavky VÚC nižšie o 47,9 mil. eur než mali stanovený limit. Negatívne pôsobili napríklad vyššie výdavky na predčasné starobné dôchodky o 184,5 mil. eur, riadne starobné dôchodky o 130 mil. eur, či nedodržanie čiastkového LVV obcami o 311,7 mil. eur. Ostatné miestne jednotky (napr. záujmové združenia, neziskové organizácie) spadajúce pod LVV, avšak nezahrnuté do rozpočtu, negatívne ovplyvnili dodržanie LVV o 182,3 mil. eur.

NKÚ SR zistil, že viaceré kapitoly nedodržali príslušné ustanovenia smernice na vypracovanie ZÚ kapitol, týkajúce sa LVV, a odporúča MF SR ich metodicky usmerniť. Od rozpočtového roku 2024 je povinnou súčasťou ZÚK aj hodnotenie dodržania LVV, pričom ich vypovedacia hodnota je rôzna. Väčšina kapitol uvádza stručné informácie ohľadom LVV, jedna kapitola (K NR SR) túto časť vynechala a viaceré uvádzajú nekonzistentné údaje. MS SR uviedlo namiesto údajov za celú kapitolu tabuľku za Zbor väzenskej a justičnej stráže, niektoré kapitoly poskytli len stručné konštatovanie, že LVV dodržali. MZ SR zase podrobne popisuje problémy pri plnení a vykazovaní plnenia LVV. Niekoľko kapitol (napr. MF SR, MV SR, MŽP SR) má túto časť príkladne spracovanú.

3 Hospodárenie verejnej správy na hotovostnej báze

Návrh ŠZÚ SR za rok 2024 obsahuje aj údaje o príjmoch, výdavkoch a výsledku hospodárenia ŠR na hotovostnom princípe. Rozpočet VS na roky 2024 až 2026 vznikol v náročných podmienkach, keď jesenný termín volieb skrátil čas potrebný na jeho zostavenie. Zároveň bolo potrebné zosúladiť nevyhnutnú fiškálnu konsolidáciu s politickým záväzkom zachovania sociálneho štandardu.

Schodok ŠR na hotovostnom princípe vo výške 6,4 mld. eur bol o 1,2 mld. eur nižší, než predpokladal rozpočet a o 17 % nižší ako v roku 2023 (tabuľka 5). Celkové hotovostné príjmy ŠR dosiahli 24,5 mld. eur, čo je o 1,8 mld. eur viac ako v rozpočte, o 0,8 mld. viac ako v roku 2023 a o 5,4 mld. eur viac ako v 2022. Hotovostné výdavky ŠR na úrovni 30,8 mld. eur boli o 0,5 mld. vyššie ako uvádzal rozpočet, o 0,3 mld. eur vyššie než v 2023 a o 6,1 mld. vyššie ako v roku 2022. Výrazné rozdiely oproti roku 2022 sú spôsobené viacerými faktormi, ako je využívanie zdrojov EÚ, fiškálna konsolidácia a sociálne opatrenia.

Tabuľka 5: Základné rozpočtové ukazovatele (v tis. eur)

Ukazovateľ	2022 S	2023 S	2024 R	2024 UR	2024 S	24S-24R	YoY
Celkové príjmy	19 029 702	23 688 646	22 701 961	24 266 662	24 457 784	1 755 823	103,2
Daňové príjmy	15 517 036	17 440 976	18 633 856	18 633 856	18 350 788	-283 068	105,2
Nedaňové príjmy	1 285 089	1 738 326	1 549 566	1 549 739	1 909 893	360 327	109,9
Granty a transfery	2 227 577	4 509 344	2 518 539	4 083 067	4 197 103	1 678 564	93,1
Celkové výdavky	23 554 555	31 363 983	30 317 892	31 943 853	30 823 904	506 012	98,3
Bežné výdavky	20 847 550	26 649 828	27 190 658	28 045 294	26 985 766	-204 892	101,3
Kapitálové výdavky	2 707 004	4 714 155	3 127 234	3 898 559	3 838 138	710 904	81,4
Schodok ŠR	-4 524 853	-7 675 337	-7 615 931	-7 677 191	-6 366 120	1 249 811	82,9

Zdroj: Návrh ŠZÚ 2024.

S – skutočnosť, R – rozpočet, UR – upravený rozpočet, YoY – medziročná zmena.

Zámery vo vybraných výdavkových položkách sa v predchádzajúcom roku darilo naplňovať s výnimkou POO a nutnosti transferu do SP (tabuľka 6). Výdavky na obsluhu štátneho dlhu (ŠD) boli oproti rozpočtu nižšie o 167,5 mil. eur, čo bolo dosiahnuté aj optimalizáciou voľnej likvidity v ŠP. Výdavky na POO (vrátane DPH) boli medziročne takmer trojnásobné, no stále o 302,8 mil. eur nižšie než v schválenom rozpočte na 2024 (týmto aj ostatným zdrojom EÚ sa venujeme vo štvrtej kapitole). Transfer SP ďalej narastá pod vplyvom úprav pri 13. dôchodkoch, predčasných starobných dôchodkoch a valorizácii. Na rok 2024 bol rozpočtovaný transfer vo výške 1,6 mld. eur, pričom v priebehu roka ho bolo potrebné navýšiť na konečných 2,72 ml. eur.

Tabuľka 6: Čerpanie vybraných výdavkov ŠR (v tis. eur)

Ukazovateľ	2022 S	2023 S	2024 R	2024 S	24S-24R	YoY
Výdavky ŠR spolu	23 554 555	31 363 983	30 317 892	30 823 904	506 012	98,3
Výdavky na obsluhu ŠD	1 059 061	1 073 190	1 356 768	1 189 226	-167 542	110,8
POO – výdavky	48 966	374 178	1 215 402	936 294	-279 108	250,2
POO – výdavky na DPH	2 954	15 742	156 821	133 143	-23 678	845,8
EÚ výdavky	2 203 315	4 906 961	1 237 239	3 009 659	1 772 420	61,3
Spolufinancovanie	404 819	731 264	325 158	538 592	213 434	73,7
Odvod do rozpočtu EÚ	940 226	943 226	1 064 710	826 119	-238 591	87,6
Transfer SP	103 488	1 160 000	1 600 000	2 720 000	1 120 000	234,5

Zdroj: Návrh ŠZÚ 2024.

S – skutočnosť, R – rozpočet, YoY – medziročná zmena.

3.1 Príjmy štátneho rozpočtu

Daňové príjmy na hotovostnej báze boli v roku 2024 o 283,1 mil. eur nižšie než predpokladal rozpočet a vyššie o 909,8 mil. eur medziročne (tabuľka 4 v prílohe). Nižšie hotovostné plnenie daňových príjmov išlo najmä na vrub ostatných daní, konkrétne solidárneho príspevku z činností v odvetviach ropy, zemného plynu, uhlia a rafinérií. Nižší než očakávaný bol tiež výber spotrebných daní, zapríčinený nižšou spotrebou a predzásobením. Hotovostný výnos je nižší aj pri DPPO, kde bol nadhodnotený predpokladaný objem preddavkov o 190,1 mil. eur a opätovne prebehol aj prevod časti výnosu dane samosprávam vo výške 337,9 mil. eur.

Najvýznamnejšou daňou je DPH, ktorá pri výnose 9 815,4 mil. eur zodpovedala 53,5 % celkových hotovostných daňových príjmov ŠR. Skutočný výber sa len mierne líšil od predpokladov v ŠR, pričom na pozitívne vplýval rast efektívnej daňovej sadzby a negatívne nižšie čerpanie POO, než sa čakalo. DPFO je podielovou daňou rozdeľovanou medzi obce a VÚC v pomere 70:30 a hodnoty v tabuľke 4 v prílohe súvisia s hotovostnými tokmi pri ich prevode samosprávam. Skutočný výnos dane zo závislej činnosti bol 3 622 mil. eur, pričom bol o 5 mil. nižší oproti rozpočtu z dôvodu nižšieho rastu miezd, vývoja zamestnanosti a nárastu nezdaniteľných častí základu dane. Prevod podielu dane (spolu za DPFO a DPPO) na osobitný účel (tzv. 2 %) bol v roku 2024 vo výške 105,3 mil. eur.

Medzi najvýraznejšie prekvapenia na príjmovej strane patrí nenaplnenie očakávaného výnosu zo solidárneho príspevku vo výške 354 mil. eur. V roku 2024 nebol za zdaňovacie obdobie 2023 tento príspevok zaplatený. Neboli totiž splnené zákonné kritériá na jeho zaplatenie v podobe dosiahnutia viac ako 75 % obratu z činnosti, ktorá spadá do výroby rafinovaných ropných produktov. Medziročne sa zmenila klasifikácia týchto príjmov, bez vplyvu na ich výnos. V roku 2023 boli rozpočtované ako nedaňové, no vykázané boli ako daňové a následne sa na rok 2024 tak aj rozpočtovali.

Nedaňové príjmy na hotovostnej báze boli v roku 2024 vyššie oproti rozpočtu o 360 mil. eur a medziročne o 171,6 mil. eur (tabuľka 7). Významná časť nedaňových príjmov je naviazaná na energetiku, kde podiel majú dividendy energetických spoločností (SPP – 290,3 mil. eur; ZSE – 53,9 mil. eur; SEPS – 45,8 mil. eur; SSE – 33,1 mil. eur), odvod zo zisku podniku Vodohospodárska výstavba (prevádzkuje Vodnú elektrárň Gabčíkovo) vo výške 80 mil. eur a tiež vratky z energopomoci cez MH SR v sume 96,3 mil. eur.

Tabuľka 7: Prehľad o plnení nedaňových príjmov štátneho rozpočtu (v tis. eur)

Ukazovateľ	2022 S	2023 S	2024 R	2024 S	24S-24R	YoY
Nedaňové príjmy spolu	1 285 089	1 738 326	1 549 566	1 909 893	360 327	109,9
Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku	168 026	600 308	522 544	536 443	13 899	89,4
<i>dividendy</i>	160 519	442 362	436 476	448 272	11 796	101,3
Administratívne poplatky a iné poplatky a platby	400 937	366 045	396 986	442 497	45 511	120,9
Kapitálové príjmy	11 460	16 684	17 526	15 131	-2 395	90,7
Úroky z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek NFV	9 996	121 738	127 284	139 530	12 246	114,6
Iné nedaňové príjmy	694 670	633 551	485 226	776 292	291 066	122,5

Zdroj: Návrh ŠZÚ 2024.

S – skutočnosť, R – rozpočet, YoY – medziročná zmena.

Iné nedaňové príjmy boli s podielom 40,6 % v roku 2024 najvýznamnejšou položkou nedaňových príjmov. Do tejto skupiny patria okrem spomínaných vratiek aj odvody z hazardných hier, ktoré dosiahli 347,3 mil. eur v 2024, čo je o 45,8 mil. eur medziročne viac. Nominálny nárast odvodu bol zapríčinený

zvýšením sadzby odvodu pre internetové kasína a kurzové stávky v roku 2023 z 22 % na 27 % a neochabujúcim vzostupom hrania po pandémie, keď medziročne stúpol celkový objem stávok o 14 % (2,9 mld. eur), na čom sa výrazne podieľali internetové kasína s nárastom objemu stávok o 34 %. Tipos, a. s., bola v roku 2024 delimitovaná spod MF SR na nové MCRŠ SR, pričom dividenda dosiahla rozpočtovaných 20 mil. eur.

Príjmy z administratívnych poplatkov, iných poplatkov a platieb medziročne vrástli o 76,5 mil. eur na 442,5 mil. eur. Výška týchto príjmov závisí od počtu konaní a jednotlivých sadzieb. Súčasťou konsolidačného balíčka schváleného koncom roka 2023 bolo aj zvýšenie správnych poplatkov a súdnych poplatkov od 1. apríla 2024. Podľa Programu stability SR na roky 2024 až 2027 sa predpokladal vplyv valorizácie vo výške 38 mil. eur podľa metodiky ESA 2010.

Skutočné hotovostné príjmy z grantov a transferov dosiahli 4 197,1 mil. eur, čo je oproti rozpočtu o 1 678,6 mil. eur viac (tabuľka 8). Nárast príjmov z rozpočtu EÚ v roku 2024 oproti rozpočtovaným hodnotám o 1 988,3 mil. eur je spôsobený hotovostným dobiehaním poskytnutých preddavkov a zálohových platieb rozpočtovaných a uskutočnených v 2023. Prostriedky z POO sa stávajú príjmom ŠR, pričom NIKA ich po dohode s MF SR dáva do príjmov VPS. Tuzemské granty a transfery pozostávajú najmä z transferu od ZP cez MZ SR (a ŠR) vo výške 64,3 mil. eur, ako z príspevku na správu a rozvoj národného zdravotníckeho informačného systému a príspevku na činnosť operačných stredísk tiesňového volania záchrannej zdravotnej služby

Tabuľka 8: Prehľad o plnení grantov a transferov (v tis. eur)

Ukazovateľ	2022 S	2023 S	2024 R	2024 S	24S-24R	YoY
Granty a transfery spolu	2 227 577	4 509 343	2 518 539	4 197 103	1 678 564	93,1
Tuzemské granty a transfery	39 874	69	65 898	64 411	-1 487	93349,3
Zahraničné granty a transfery	2 187 703	4 509 274	2 452 641	4 132 692	1 680 051	91,6
príjmy z rozpočtu EÚ	2 146 642	4 141 996	1 237 239	3 225 492	1 988 253	77,9
príjmy z POO	41 061	367 278	1 215 402	907 200	-308 202	247,0

Zdroj: Návrh ŠZÚ 2024.

S – skutočnosť, R – rozpočet, YoY – medziročná zmena.

3.2 Výdavky štátneho rozpočtu

Celkové hotovostné výdavky ŠR medziročne klesli o 1,7 %, po výraznom medziročnom náraste 2022/2023 o 33,2 % (tabuľka 9). Medziročný pokles bol spôsobený predovšetkým nižšími kapitálovými transfermi obciam a VÚC, ZSSK či dopravným podnikom. Dosiahnutá úroveň sa v nasledujúcom období udržala a ďalej nominálne nerástla. Pomer bežných a kapitálových výdavkov sa v roku 2024 posunul v prospech bežných na 88:12, a to z pomeru 85:15 v roku 2023. Vybrané výdavky ŠR na realizáciu programov vlády SR za rok 2024 sú v tabuľke 5 v prílohe.

Bežné výdavky oproti rozpočtu poklesli o 0,2 mld. eur a oproti predchádzajúcemu roku vzrástli o 1,3 %. Najvýznamnejšie zmeny oproti rozpočtu nastali pri bežných transferoch a tovaroch a službách. Medziročné nominálne nárasty boli na druhej strane zaznamenané pri poistnom a príspevkoch do poisťovní – o 10,2 %, a pri mzdách, platoch, služobných príjmoch a ostatných osobných vyrovnaniach – o 7,3 %. Limit počtu zamestnancov pre rozpočtové organizácie kapitol ŠR (vrátane aparátov ústredných orgánov) na rok 2024 bol schválený v počte 131 869 osôb a v priebehu roka 2024 bol zvýšený na 134 064 osôb (o 2 195 osôb). Skutočné plnenie dosiahlo úroveň 123 453 osôb, čo je v porovnaní s upraveným limitom na rok 2024 nižšie o 10 611 osôb (7,9 %).

Tabuľka 9: Štruktúra čerpania výdavkov štátneho rozpočtu na hotovostnej báze (v tis. eur)

Ukazovateľ	2022 S	2023 S	2024 R	2024 S	24S-24R	YoY
Výdavky spolu	23 554 555	31 363 983	30 317 892	30 823 904	506 012	98,3
Bežné výdavky	20 847 550	26 649 828	27 190 658	26 985 766	-204 892	101,3
Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	2 701 444	3 019 434	3 135 966	3 239 873	103 907	107,3
Poistné a príspevok do poisťovní	982 394	1 093 590	1 170 281	1 204 808	34 527	110,2
Tovary a služby	2 340 655	2 490 382	3 362 206	2 490 200	-872 006	100,0
Bežné transfery	14 822 787	20 046 164	19 522 005	20 050 685	528 680	100,0
Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi	270	258	200	200	0	77,5
Kapitálové výdavky	2 707 005	4 714 155	3 127 233	3 838 138	710 905	81,4
Obstarávanie kapitálových aktív	1 183 010	1 433 149	2 086 202	1 435 558	-650 644	100,2
Kapitálové transfery	1 523 995	3 281 006	1 041 031	2 402 580	1 361 549	73,2

Zdroj: Návrh ŠZÚ 2024.

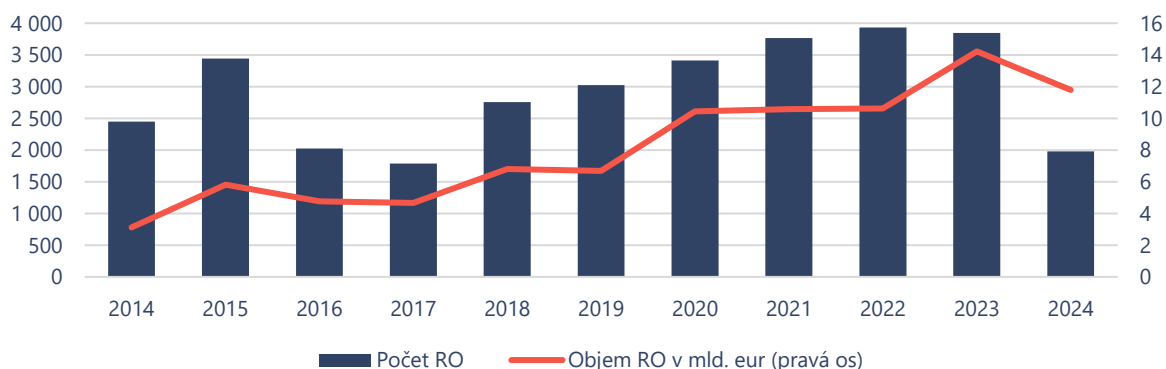
S – skutočnosť, R – rozpočet, YoY – medziročná zmena.

Najvýznamnejšiu položku bežných výdavkov ŠR predstavujú bežné transfery, ktorých podiel dosiahol 74,3 % v roku 2024. Celkový objem bežných transferov sa medziročne takmer nezmenil, zmenila sa však ich štruktúra. Transfer SP vzrástol na 2,72 mld. eur (pôvodne vo výške 1,6 mld. eur), pričom zvýšenie išlo na vrub 13. dôchodkom (0,8 mld. eur), zvýšené výdavky spojené s PSD aj riadnymi dôchodkami. Výdavky na 13. dôchodky boli pôvodne rozpočtované vo VPS.

Kapitálové výdavky predstavujú 12,5 % celkových výdavkov ŠR, pričom medziročne klesli o 876 mil. eur, najmä z dôvodu nižšieho čerpania zdrojov EÚ. Kapitálové transfery smerovali najmä subjektom VS (1 800,5 mil. eur) a nefinančným subjektom (460,8 mil. eur). Spomedzi subjektov VS to boli obce a VÚC, NDS, ŽSR, ZSSK, dopravné podniky, príspevkové organizácie a ďalšie. Kapitálové výdavky na obstaranie hmotného a nehmotného majetku (kapitálových aktív) smerovali najmä na nákup strojov, prístrojov, zariadení, techniky (531 mil. eur), nákup dopravných prostriedkov (357,6 mil. eur) a realizáciu stavieb a ich technické zhodnotenie (241,6 mil. eur).

3.2.1 Rozpočtové opatrenia

NKÚ SR pozitívne hodnotí, že počet vykonaných rozpočtových opatrení (RO) v roku 2024 klesol medziročne takmer o polovicu. Celkový počet RO bol 1 981 a objemovo predstavovali 11,8 mld. eur, čo znamenalo medziročne o 2,4 mld. eur menej (graf 11).

Graf 11: Vývoj počtu a objemu rozpočtových opatrení za obdobie 2014 až 2024 (v mld. eur)

Zdroj: rozpocet.sk

V roku 2024 bolo uvoľnených celkovo 1,2 mld. eur z VPS do ďalších kapitol. Z výdavkov VPS bolo viac ako 85 % presunutých do štyroch kapitol – MH SR, MCRŠ SR, MV SR a MD SR. Najväčšie uskutočnené RO v roku 2024 boli:

- prekročenie limitu výdavkov v kapitole MŠVVM SR o 23,3 mil. eur (prostriedky z kapitoly VPS) na zvýšenie odvodov do ZP za zamestnávateľa o 1 %;
- prekročenie limitu výdavkov v kapitole MD SR o 22,6 mil. eur (prostriedky z kapitoly VPS) na vysporiadanie nezrovnalostí za PO 2014 – 2020 (OP Integrovaná infraštruktúra);
- prekročenie limitu výdavkov v kapitole MCRŠ SR o 22 mil. eur a 18 mil. eur (prostriedky z kapitoly VPS) na transfer pre Fond na podporu športu;
- prekročenie limitu výdavkov v kapitole MCRŠ SR o 20 mil. eur (prostriedky z kapitoly VPS) na projekt výstavby multifunkčnej športovej haly OLYMPIC ARENA na základe UZN č. 698/2024;
- prekročenie limitu výdavkov v kapitole MCRŠ SR o 15,2 mil. eur (prostriedky z kapitoly VPS) na podporu športových podujatí a príspevok športovým organizáciám;
- prekročenie limitu výdavkov v kapitole MV SR o 14,7 mil. eur (prostriedky z kapitoly VPS) na vyplatenie dočasného stabilizačného príspevku pre príslušníkov Policajného zboru v súlade so zákonom č. 73/1998 Z. z.

Najvyššia čiastka v rámci RO za rok 2024 bola presunutá z VPS pre MH SR vo výške 800 mil. eur na energopomoc. Prehľad všetkých RO týkajúcich sa energopomoci za roky 2022 až 2024 sa nachádza v tabuľke 6 v prílohe. RO č. 9/2024 sa v rozpočte kapitoly MH SR povolilo prekročenie limitu výdavkov na programe *Rozvoj priemyslu a podpora podnikania*, prvok *Podpora podnikateľov – dotácia na kompenzáciu zvýšených nákladov na energie*. Rozpočtové prostriedky boli určené na poskytovanie dotácií na krytie dodatočných nákladov v dôsledku zvýšenia cien energií podľa zákona č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MH SR, zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a schválených nariadení vlády SR.

NKÚ SR dlhodobo poukazuje na problém s čerpaním európskych zdrojov a na vysoké sumy presúvaných finančných prostriedkov. Začiatkom roka 2024 sa v rámci kapitol opäť presúvali nevyčerpané prostriedky z fondov EÚ, celkovo bolo presunutých 5,1 mld. eur. Najväčší presun zaznamenal rezort pôdohospodárstva, ktorý sa na celkovej presúvanej čiastke podieľal tretinou (1,6 mld. eur). Nasledovalo MD SR (1 mld. eur), MIRRI SR (824 mil. eur) a MŽP SR (623 mil. eur). V prípade POO bolo začiatkom roka 2024 presunutých z predchádzajúcich rokov spolu 3,5 mld. eur. Viac ako polovica finančných prostriedkov smerovala do troch kapitol. Najväčšie objemy prostriedkov boli presunuté do kapitol MŠVVM SR – 779 mil. eur, MZ SR – 658 mil. eur, MŽP SR – 635 mil. eur a MD SR – 348 mil. eur.

3.2.2 Investície

Rozpočet investícií na rok 2024 predstavoval sumu 3,13 mld. eur, ktorá sa cez RO zvýšila o viac ako 700 mil. eur na 3,9 mld. eur. Za rok 2024 boli vyčerpané všetky alokované prostriedky. Skutočné čerpanie bolo medziročne nižšie o 876 mil. eur. Najviac kapitálových výdavkov smerovalo na MD SR – 1,1 mld. eur, MO SR – 813 mil. eur a MZ SR – 382 mil. eur. Do týchto troch kapitol spolu bolo alokovaných viac ako 60 % finančných prostriedkov. Z celkových kapitálových výdavkov tvorili kapitálové transfery 2,4 mld. eur a suma kapitálových aktív bola na úrovni 1,44 mld. eur.

Najväčší podiel investícií v rámci ŠR v roku 2024 tvorila kapitola MD SR v sume 1,1 mld. eur, medziročne o 332 mil. eur menej. Najväčší kapitálový transfer bol určený pre NDS, a. s., vo výške 463 mil. eur, pričom 73 % bolo financovaných zo ŠR. Transfer pre NDS, a. s., v rozpočte na rok 2023 nebol zahrnutý a v roku 2024 bol rozpočtovaný v sume 9,9 mil. eur. Prostriedky smerovali na financovanie

najväčších dopravných investičných projektov. Konkrétne na prípravu a pokračujúce výstavby diaľnic a rýchlostných ciest na projekty R2 Kriváň – Lovinobaňa (63 851 tis. eur), R4 Prešov – severný obchvat II. etapa (47 844 tis. eur), D1 Lietavská Lúčka – Dubná Skala s tunelom Višňové (52 696 tis. eur) a D1 Hubová – Ivachnová II. fáza (39 342 tis. eur). V rámci rezortu dopravy SSC čerpala 19,9 mil. eur na realizáciu nových stavieb, 115 mil. eur na rekonštrukciu a modernizáciu stavieb a na opravu a modernizáciu mostných objektov na cestách I. triedy 16 mil. eur.

MO SR získalo druhý najväčší podiel investícií v rámci kapitol ŠR, a to v celkovej výške 813 mil. eur. Oproti schválnemu rozpočtu bolo skutočné čerpanie nižšie o 107 mil. eur. MO SR malo najväčší podiel pri nákupe strojov, prístrojov, zariadení a techniky. Kapitola vynaložila 422 mil. eur na špeciálne stroje, prístroje a zariadenia. Konkrétne išlo najmä o poskytnutie ďalších preddavkových platieb na obstaranie vojenskej techniky, napr. systémov protivzdušnej obrany, komunikačných zariadení a iných vojenských zariadení. Viac v kapitole 5.4.

Za pozornosť stojí spôsob alokácie finančných prostriedkov na výstavbu multifunkčnej športovej haly OLYMPIC ARENA v Šamoríne. Na základe uznesenia vlády SR č. 698 z 13. novembra 2024 bolo MCRŠ SR z kapitoly VPS presunutých 20 mil. eur. Tieto prostriedky boli následne v decembri 2024 poskytnuté spoločnosti Olympic arena, s. r. o., ktorá bola zapísaná do Obchodného registra 31. augusta 2024, teda približne dva a pol mesiaca pred schválením vládneho uznesenia. Zápis do Registra partnerov verejného sektora sa uskutočnil 21. decembra 2024, a to v rovnaký deň, ako boli spoločnosti pripísané finančné prostriedky. Hoci zákon č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora formálne porušený nebol, takéto načasovanie vyvoláva pochybnosti o dodržaní zásad transparentnosti a dobrej správy vecí verejných.

NKÚ SR zároveň upozorňuje, že rozhodnutie o podpore výstavby tejto športovej haly nebolo opreté o konkrétnu odbornú analýzu či sektorové plánovanie. Uznesenie vlády odkazuje na dokument „Stratégia športu 2030“, ktorý však neobsahuje záver výstavby športovej haly v Šamoríne. Absencia jasného analytického podkladu či porovnania alternatívnych investičných projektov vzbudzuje otázky o odôvodnenosti a hospodárnosti tohto rozhodnutia.

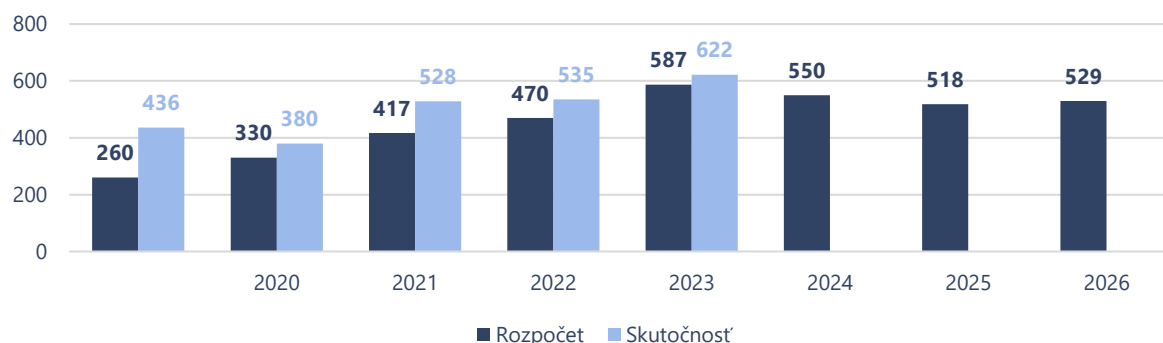
3.2.3 Výdavky na informatizáciu

Výdavky medzirezortného programu na IT⁵ (program OEK) medziročne rastú (graf 12), pričom skutočné čerpanie je každý rok vyššie než rozpočtované výdavky. V roku 2024 bol schválený rozpočet vo výške 587 mil. eur, čerpalo sa však 622 mil. eur. Ide však o najnižšie prečerpanie oproti schválenému rozpočtu za posledné roky. Z vyčerpaného objemu ŠR v tomto programe v roku 2024 tvorili bežné výdavky 437 mil. eur (70,3 %) a kapitálové výdavky 184 mil. eur.

Najväčšie výdavky na IT spomedzi kapitol ŠR vynakladajú MV SR (199 mil. eur), MF SR (159 mil. eur) a MIRRI SR (42,5 mil. eur). Ostatné kapitoly v tomto medzirezortnom programe vyčerpali spolu 156,9 mil. eur.

⁵ Ústredným orgánom štátnej správy pre centrálné riadenie informatizácie spoločnosti a tvorbu politiky je MIRRI SR, ktoré je gestorom medzirezortného programu OEK – Informačné technológie financované zo ŠR a zabezpečuje jednotný postup správcov kapitol ŠR a ich RO a PO pri rozpočtovaní a realizácii IT nákupov.

Graf 12: Porovnanie rozpočtovaných (R) a skutočných (S) výdavkov v programe OEK v rokoch 2020 až 2027 (v mil. eur)

Zdroj: RIS.

Z hľadiska štruktúry čerpania programu na financovanie IT výdavkov v jednotlivých prvkoch najviac čerpalo MV SR (tabuľka 11). Na systémy zložiek Policajného zboru, Hasičskej a záchranej služby a Sekcie krízového riadenia MV SR bolo v roku 2024 vynaložených viac ako 93 mil. eur, na podpornú štruktúru pre MV SR a jeho organizácie 41,8 mil. eur a na Vládny cloud 26,7 mil. eur.

Tabuľka 11: Kapitoly s najvyšším čerpaním v programe OEK v roku 2024 (v mil. eur)

Prvok	Program	Kapitola	R	S
OEK0B04	Systémy zložiek MV SR (PZ, HaZZ, SKR)	MV SR	31,2	93,0*
OEK0B03	Podporná infraštruktúra pre MV SR	MV SR	88,0	41,8
OEK0D07	Podporná infraštruktúra pre IS riadenia verejných financií	MF SR	19,0	27,1
OEK0B0D	Vládny cloud	MV SR	25,4	26,7
OEK0D03	Podporná infraštruktúra pre MF SR	MF SR	19,0	25,0
OEK0D0D	Centrálne licenčné zmluvné vzťahy MF SR	MF SR	32,8	20,4
OEK130A	Ústredný portál VS - Centrálne úradné doručovanie	MIRRI SR	14,5	18,5
OEK0F0A	Internetové a dátové pripojenie škôl	MŠVVM SR	9,3	17,0
OEK0D0O	Centrálny ekonomický systém	MF SR	10,9	16,3
OEK0D04	Informačný systém pre systém štátnej pokladnice	MF SR	13,1	15,3
OEK0G05	Špecializovaný systém eZdravie	MZ SR	11,6	13,8
OEK0B0K	Datacentrum MV SR + CYBSEC	MV SR	13,6	13,6
OEK0H03	Podporná infraštruktúra pre MPSVR SR	MPSVR SR	12,5	13,4
OEK0B01	Systémy vnútornej správy MV SR	MV SR	13,4	11,6
OEK0C03	Podporná infraštruktúra pre MS SR	MS SR	9,1	10,4
Ostatné prvky kapitol štátneho rozpočtu			263,4	257,5
SPOLU			586,8	621,5

Zdroj: RIS.

*Poznámka: Prečerpanie bolo spôsobené hlavne nerozpočtovanými bežnými výdavkami na nákup 18 tis. ks licencií Fabasoft, nákupom licencií na ochranu koncových pracovných staníc EDR v dôsledku narastajúcich kybernetických incidentov a aktualizáciou SW vybavenia pre Kriminálno-expertízny ústav. Časť prečerpania za kapitálové výdavky (48,8 mil. eur) bola spôsobená rozpočtovaním na inom prvku a iné zdroje boli presunuté z dôvodu zmeny zákona o rozpočtových pravidlách z iných prvkov (projekt SITNO – presun z prvku Podporná infraštruktúra pre MV SR).

3.3 Rozpočtové rezervy

Rozpočtová alokácia rezerv na rok 2024 vo výške 2,5 mld. eur nebola vyčerpaná, keď pri čerpaní ku koncu roka zostalo 0,3 mld. eur (tabuľka 12). Nastal tak opačný prípad oproti roku 2023, keď bolo zo schválených rozpočtových rezerv vo výške 2,4 mld. eur uvoľnených ku koncu roka 4,3 mld. eur, čiže o 1,9 mld. eur viac. Štruktúra najvýznamnejších položiek je medziročne stabilná, najväčšia rezerva je

tvorená na riešenie vplyvov legislatívnych zmien (1,2 mld. eur), nasledovaná rezervou na energopomoc (0,8 mld. eur) a rezervou na mzdy a poistné (0,14 mld. eur).

Rezerva na riešenie vplyvov legislatívnych zmien bola použitá takmer celá vo výške 1 222,6 mil. eur, keď ku koncu roka ostalo nevyčerpaných 9,1 mil. eur. Z tejto rezervy bolo kapitolám v priebehu roka uvoľnených 112,2 mil. eur, najviac novému MCRŠ SR spolu 100 mil. eur. Tieto smerovali najmä na transfer pre Fond na podporu športu (53,0 mil. eur), na projekt výstavby multifunkčnej športovej haly v Šamoríne (20 mil. eur) a na podporu športových podujatí a príspevok športovým organizáciám (15,2 mil. eur). **Zvyšok tohto titulu vo výške 1 110,5 mil. eur bol využitý na zabezpečenie platobnej schopnosti SP a na výplatu 13. dôchodku.**

Rezerva na kompenzačné opatrenia súvisiace s rastom cien energií, tzv. energopomoc, bola vytvorená vo výške 800 mil. eur a celá sa uvoľnila v prospech MH SR. Rezerva na mzdy a poistné bola vytvorená vo výške 175,4 mil. eur a jednotlivým kapitolám sa uvoľnilo 137,9 mil. eur predovšetkým na krytie zvýšených odvodov do ZP o 1 %, na vyplatenie rodičovských dôchodkov, na platy ústavných činiteľov, sudcov, prokurátorov a verejných činiteľov či na odchodné a odstupné.

Tabuľka 12: Hospodárenie s rezervami v rokoch 2023 a 2024 (v tis. eur)

Ukazovateľ	Uvoľnené 2023**	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet*	Uvoľnené 2024**	Nevyčerpané 2024
Rezerva na riešenie vplyvov legislatívnych zmien	1 831 627	1 231 719	1 231 719	1 222 633	9 086
Rezerva na kompenzačné opatrenia súvisiace s rastom cien energií	1 718 716	800 000	800 000	800 000	0
Rezerva na mzdy a poistné	189 924	175 424	175 424	137 890	37 534
Rezerva na riešenie krízových situácií mimo času vojny a vojnového stavu a vykonávanie povodňových prác	6 034	21 000	21 000	9 972	11 028
Rezerva na realizáciu súdnych a exekučných rozhodnutí	2 646	10 000	10 000	4 292	5 708
Rezerva vlády SR	4 120	5 000	5 000	54	4 946
Rezerva predsedu vlády SR	2 018	1 500	2 285	2 285	0
Rezerva na prostriedky EÚ a odvody do EÚ	446 823	249 370	249 370	0	249 370
Rezerva na výdavky súvisiace s vojnovým konfliktom na Ukrajine	107 015	-	-	-	-
SPOLU	4 308 923	2 494 013	2 494 798	2 177 126	317 672

Zdroj: MF SR, ÚV SR.

* Upravený rozpočet predstavuje celkový disponibilný zdroj prostriedkov jednotlivých rezerv v roku 2024.

** Zohľadňuje uvoľnenie prostriedkov prostredníctvom rozpočtových opatrení a platobných príkazov.

Tretou najväčšou vytvorenou, no nečerpanou rezervou bola suma na prostriedky EÚ a odvody do EÚ. Rezerva 249,4 mil. eur bola vytvorená na prípadné splatenie úrokov z omeškania, vyplývajúce so straty na tradičných vlastných zdrojoch v nadväznosti k podhodnoteniu dovezeného textilu a obuvi z Číny. SR v roku 2021 uhradila 277,2 mil. eur s výhradou, pričom sa následne dohodla s EK na prepočte na konečných 230,3 mil. eur. O rozdiel vo výške 46,9 mil. eur bol znížený odvod do rozpočtu EÚ.

NKÚ SR dlhodobo upozorňuje, že nevyčerpané rezervy by prioritne mali byť použité na znižovanie deficitu verejných financií. Rozpočtový rok 2024 je posledným pred platnosťou novely zákona o rozpočtových pravidlách upravujúcej, okrem iného, aj narábanie s rezervami v rámci rozpočtu. **NKÚ SR odporúča, aby sa v nasledujúcich rozpočtových rokoch sprehľadnilo nakladanie s rozpočtovými rezervami, ktoré by mali pokrývať len nevyhnutnú časť rozpočtu, teda ich podiel by mal byť minimálny.**

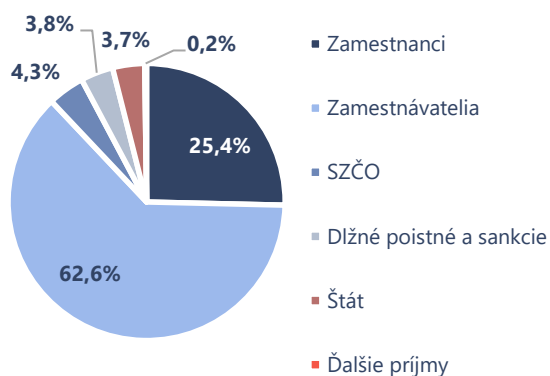
3.4 Príjmy zo sociálneho a verejného zdravotného poistenia

Príjmy Sociálnej poisťovne v roku 2024 sa medziročne zvýšili o takmer 23 % (celkovo predstavovali 14 445,1 mil. eur), **ale vzrástli aj výdavky o 20,3 %** (na 14 376,6 mil. eur). Príjmy aj výdavky prekročili schválený rozpočet o 8 %.

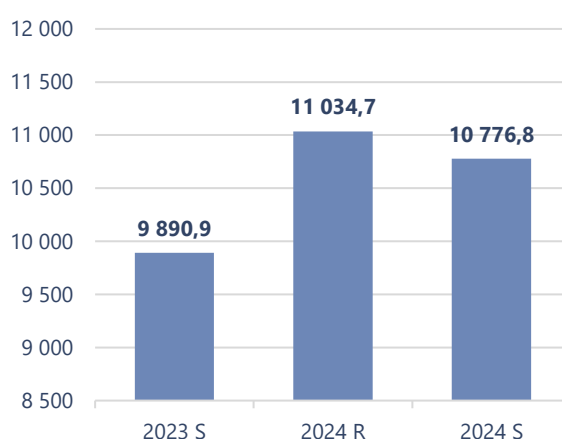
Rozhodujúce príjmy SP z poistného boli vo výške 11 663,7 tis. eur a medziročne vzrástli o 10,6 %, avšak v porovnaní s rozpočtom boli nižšie o 0,5 %. Podstatnú časť týchto príjmov (spolu 88 %) tvorili predovšetkým odvody poistného za pracujúcich, pozostávajúce z príspevkov na poistenie zamestnávateľov a zamestnancov (graf 13). SZČO odvedli 4,3 % z celkového objemu príspevkov, len 20,5 % z nich platilo sociálne poistenie z vyššieho ako minimálneho vymeriavacieho základu.

Výber poistného od ekonomicky aktívneho obyvateľstva⁶ (EAO) bol nižší ako sa očakával v rozpočte, a to o 2,3 % (graf 14). Príjmy z poistného od EAO predstavovali 92,4 % príjmov z poistného a medziročne vzrástli o takmer 9 %.

Graf 13: Štruktúra príjmov Sociálnej poisťovne z poistného v roku 2024 (v %)

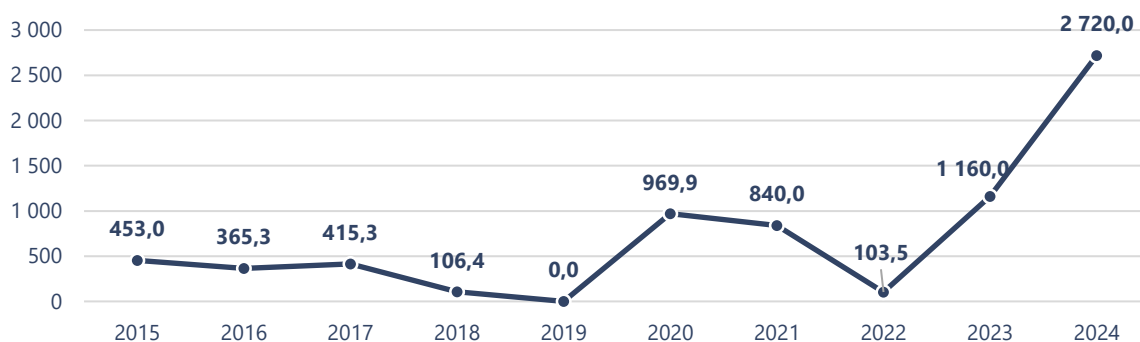
Graf 14: Príjmy SP z poistného od EAO v rokoch 2023 a 2024 (v tis. eur)

Zdroj: Sociálna poisťovňa.

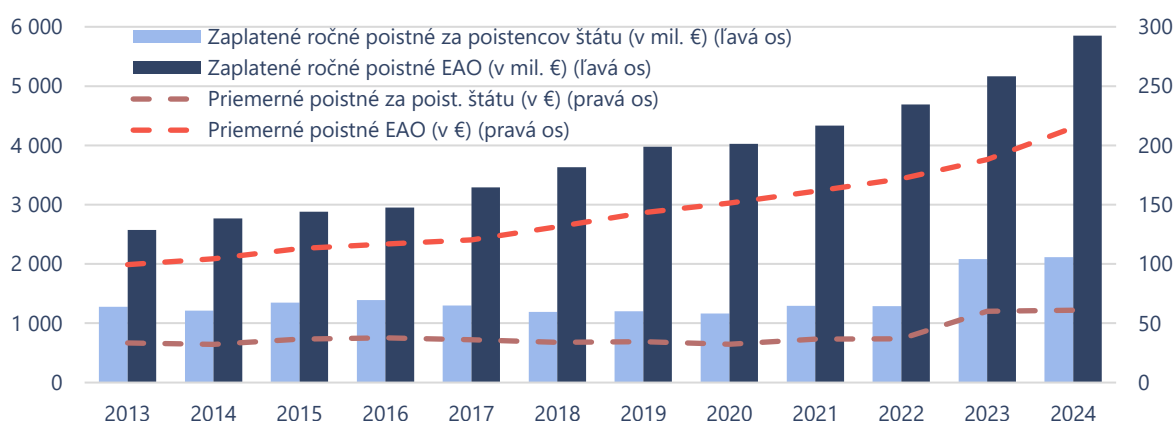
Transfer zo ŠR prekonal očakávanie rozpočtu o 1,6 mld. eur. V roku 2024 predstavoval 2,72 mld. eur, čo je historicky najvyššia hodnota (graf 15). Poskytnutý transfer slúžil predovšetkým na výplatu dôchodkových dávok (13. dôchodok, rodičovský dôchodok). SP svoje deficitné hospodárenie v základnom fonde nemocenského poistenia a základnom fonde starobného poistenia riešila okrem transferu zo ŠR aj svojimi vnútornými zdrojmi, predovšetkým presunmi z ostatných základných prebytkových fondov v celkovej sume 2 890 mil. eur. Z rezervného fondu solidarity sa presunulo 70 mil. eur do nemocenského poistenia a 1 490 mil. eur do základného fondu starobného poistenia. Základný fond starobného poistenia bol ďalej doplnený o 740 mil. eur z invalidného poistenia, sumou 350 mil. eur z poistenia v nezamestnanosti, 197 mil. eur z úrazového poistenia a 43 mil. eur z garančného poistenia.

⁶ Príjmy z poistného od EAO tvoria príspevky od zamestnancov, zamestnávateľov, SZČO a dobrovoľne poistených osôb.

Graf 15: Transfer Sociálnej poisťovni zo štátneho rozpočtu v rokoch 2015 až 2024 (v tis. eur)

Zdroj: Sociálna poisťovňa.

Príjmy systému verejného zdravotného poistenia (VZP) v roku 2024 dosiahli 8,682 mld. eur, pričom zostatok prostriedkov z predchádzajúceho obdobia predstavoval 527,9 mil. eur. Príjmy od EAO z toho predstavovali 67,4 % a príjmy z verejných zdrojov za poistencov štátu 24,3 % (graf 16). Zvyšné zdroje tvorili ročné zúčtovanie od EAO vo výške 49,6 mil. eur a sankcie 334 tis. eur.

Graf 16: Vývoj príjmov verejného zdravotného poistenia od roku 2013 do 2024

Zdroj: MZ SR, ÚDZS, spracovanie NKÚ SR.

Zdravotné odvody zaznamenali v roku 2024 slabší výber o 34,7 mil. eur voči predpokladanému výberu od EAO, podobne ako v prípade sociálnych odvodov. Príčinou v oboch prípadoch bol slabší makroekonomický vývoj. Tento pokles bol však v prípade zdravotných odvodov sčasti kompenzovaný lepším zúčtovaním zdravotného poistenia, čo oproti prognóze prinieslo približne 14 mil. eur.

Zdravotné odvody vzrástli medziročne o viac ako 700 mil. eur, najmä zásluhou zaplateného ročného poistného od EAO. Druhý rok od skokového navýšenia výberu poistného za poistencov štátu tak príjmy do systému VZP boli znova podporené viac ekonomicky aktívnymi poistencami než platbou od štátu. Priemerná mesačná platba za poistenca štátu dosiahla v roku 2024 úroveň 61 eur, čo je o jedno euro viac ako pred rokom. EAO v priemere prispievali každý mesiac sumou 215 eur, a teda v priemere za mesiac o 27 eur viac ako predchádzajúci rok.

3.5 Štátne finančné aktíva

Najväčšie pohyby na vybraných účtoch štátnych finančných aktív (ŠFA) nastali v roku 2024 pri osobitnom odvode z podnikania v regulovaných odvetviach a pri osobitnom odvode finančných inštitúcií (tabuľka 13). ŠFA sú súčasťou návrhu ŠR/RVS, no finančné operácie so ŠFA nie sú súčasťou príjmov alebo výdavkov ŠR. V súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách vykonáva MF SR správu

ŠFA. Práve prostriedky odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach nie sú od roku 2024 súčasťou samostatného účtu ŠFA, ale príjmov VPS.

Tabuľka 13: Pohyby na vybraných účtoch ŠFA (v tis. eur)

Štátne finančné aktíva (tis. eur)	2022 S	2023 S	2024 S	24S-23S
Stav k 1.1.	3 419 084	3 196 933	3 041 203	-155 730
<i>Príjmy - zvýšenie na účtoch ŠFA</i>	<i>1 056 782</i>	<i>167 155</i>	<i>132 333</i>	<i>-34 822</i>
účelové prostriedky z FNM/MH Manažment, a. s.	414 925	1 571	34 711	33 140
návrtné finančné výpomoci	550 112	58 430	88 844	30 414
osobitný odvod finančných inštitúcií	0	0	0	0
osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach	91 465	105 552	6 990	-98 562
ďalšie	279	1 602	1 788	186
<i>Výdavky - zníženie na účtoch ŠFA</i>	<i>1 278 933</i>	<i>322 885</i>	<i>636 438</i>	<i>313 553</i>
účelové prostriedky z FNM/ MH Manažment, a. s.	506 322	107 264	182 101	74 837
návrtné finančné výpomoci	643 786	20 500	0	-20 500
osobitný odvod finančných inštitúcií	128 733	188 630	172 831	-15 799
osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach	0	6 433	250 000	243 567
ďalšie	92	58	31 506	31 448
Stav k 31.12.	3 196 933	3 041 203	2 537 098	-504 105
účet FNM/MH Manažment, a. s.	1 019 165	913 473	766 082	-147 391
účet NFV	58 315	96 245	185 090	88 845
účet osobitného odvodu finančných inštitúcií	1 122 786	934 156	761 325	-172 831
účet osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach	919 804	1 018 922	775 912	-243 010
ďalšie	76 863	78 407	48 689	-29 718

Zdroj: Návrh ŠZÚ 2024, MF SR.

Medzi najvýznamnejšie výdavky možno zaradiť kapitálové posilnenie EXIMBANKY SR v objeme 250 mil. eur, pokračujúce oddlžovanie nemocníc vo výške 166,8 mil. eur a investičný projekt Valaliky vo výške 114,4 mil. eur. Na základe uznesenia vlády boli použité prostriedky ŠFA osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach na zvýšenie ZI EXIMBANKY SR o 250 mil. eur. Zároveň bolo ZI o rovnakú sumu znížené a bol navýšený fond na záruky o 100 mil. eur a fond na krytie neobchodovateľných rizík o 150 mil. eur. Aj v roku 2024 pokračovalo oddlžovanie ZZ rozpúšťaním 575 mil. eur vyčlenených zo ŠFA ešte v roku 2020. Tentoraz vo výške 166,8 mil. eur na transfer MZ SR a následne na vykrytie pohľadávok SP. Zo ŠFA bola podporená aj výstavba priemyselných parkov, keď sa uskutočnil vklad do spoločnosti Valaliky Industrial Park vo výške 114,4 mil. eur a financovanie investície Šurany Industrial Park sumou 54,5 mil. eur.

Príjmy ŠFA boli najmä zo splátok NFV v sume 88,8 mil. eur a z uvoľnenia prostriedkov po súdnom spore vo výške 29,4 mil. eur. Nárast na účte NFV pochádzal zo splátok od Agentúry pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov (73 mil. eur), od cestovných kancelárií (7,1 mil. eur), mesta Košice (3,7 mil. eur), BSK (1,7 mil. eur) či akciovej spoločnosti GA Drilling (1 mil. eur). V roku 2024 boli tiež odpustené splátky VÚC vo výške 13 mil. eur. Po ukončení sporu so spoločnosťou Achmea B.V. boli vrátené blokové prostriedky vo výške 29,4 mil. eur.

NKÚ SR v rámci kontroly vykazovania vybraných údajov v individuálnej účtovnej závierke a ZÚ kapitoly MH SR skontroloval aj najvýznamnejší pohyb na účtoch ŠFA z roku 2022, ktorým bol vklad 500 mil. eur do SPP (box 2). Podrobné informácie budú zverejnené v správe z kontroly.

BOX 2: Bezúročný vklad 500 mil. eur zo ŠFA do SPP v 2022 a jeho vrátenie do 2028

Na základe uznesenia vlády SR č. 709 zo 14. 11. 2022 boli v roku 2022 z výdavkov ŠR poskytnuté ŠFA v sume 500 mil. eur formou vkladu do kapitálových fondov SPP. Vklad bol motivovaný potrebou zabezpečiť finančnú stabilitu spoločnosti v čase energetickej krízy a vysokých trhových cien plynu, najmä počas vykurovacej sezóny 2022/2023. Uznesenie predpokladalo, že vložené prostriedky budú návratné, a že sa zabezpečí ich vrátenie vrátane prípadného úroku. Uznesením č. 709 boli uložené aj dve úlohy: v bode B.4 dohodnúť so spoločnosťou SPP podmienky vrátenia vkladu v súlade s predpismi o štátnej pomoci a v bode B.5 prijať rozhodnutie jediného akcionára (MH SR) o vrátení celej sumy 500 mil. eur.

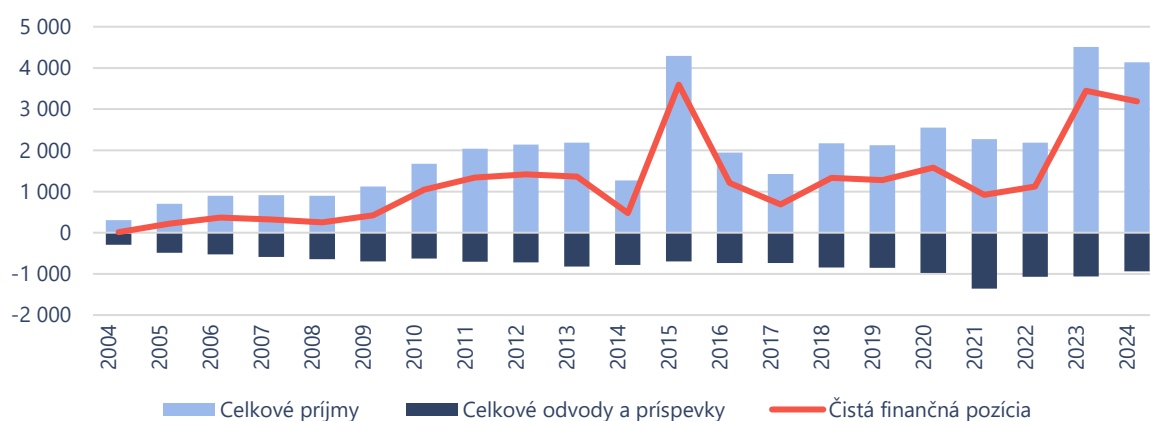
Počas roka 2024 sa ukázalo, že SPP nedisponuje vlastnými zdrojmi na jednorazové vrátenie celej sumy a že návratnosť vkladu nemôže byť zabezpečená dohodou medzi spoločnosťou a akcionárom bez toho, aby to bolo v rozpore s ustanoveniami Obchodného zákonníka (§ 217a a § 190). Vyplatenie prostriedkov z kapitálového fondu je zákonne možné len na základe rozhodnutia valného zhromaždenia, resp. jediného akcionára, a po predchádzajúcom zverejnení zámeru 60 dní vopred v Obchodnom vestníku.

Vláda SR následne pristúpila k zmene postupu. Uznesením č. 385 z 3. 7. 2024 zrušila pôvodné úlohy B.4 a B.5 ako právne nevykonateľné a upravila aj znenie bodu A.2 tak, aby sa odstránila zmienka o dočasnosti a úročení vkladu. Materiál bol konzultovaný s MF SR, ktorého odporúčania boli zapracované do návrhu uznesenia. V súlade s týmto uznesením prijal jediný akcionár SPP 10. 9. 2024 rozhodnutie o vyplatení prvej časti kapitálového fondu vo výške 80 mil. eur, ktoré bolo zverejnené v Obchodnom vestníku a suma už bola vyplatená štátu (do VPS). V nasledujúcich rokoch budú realizované tri tranže po 140 mil. eur, vždy do konca roka 2025, 2026 a 2027. Posledná výplata z kapitálového fondu má byť realizovaná najneskôr do 31. 12. 2028. Prijatý postup bol nastavený tak, aby zároveň umožnil zachovať príjmy z dividend, ktoré sú predpokladané v rozpočte na roky 2024 až 2028.

4 Vzťah štátneho rozpočtu k Európskej únii

Slovensko je od vstupu do EÚ každoročne čistým prijímateľom, pričom v minulom roku dosiahlo tretie najvyššie príjmy z rozpočtu EÚ za celú dobu ich čerpania (graf 17). V roku 2024 prijalo Slovensko z EÚ prostriedky v objeme 4,1 mld. eur, z toho 0,9 mld. eur bolo z POO. Po odrátaní odvodov a príspevkov do rozpočtu EÚ vo výške 941,7 mil. eur sa to premietlo do prebytku 3,2 mld. eur.

Graf 17: Vývoj čistej finančnej pozície SR v rokoch 2004 – 2024 (v mil. eur)

Zdroj: Návrh ŠZÚ SR 2024.

SR získala od svojho vstupu do EÚ, odkedy uplynulo v roku 2024 už 20 rokov, 25,6 mld. eur. V tomto období bola SR čistým prijímateľom fondov EÚ a ročne jej členstvo v EÚ prispelo v priemere vo výške 1,1 % HDP.⁷ Ďalšou veľkou výhodou členstva v EÚ je pridaná hodnota, ktorá vzniká z medzinárodného obchodu. Pre SR je voľný pohyb ľudí, tovarov a služieb dôležitý najmä z dôvodu, že ekonomika SR je veľmi otvorená, čo dokazuje aj vysoký podiel medzinárodného obchodu na HDP. Celkový hrubý export SR dosiahol takmer 107 mld. eur v roku 2024, z ktorého 77,8 % smerovalo do EÚ a 22,2 % do zvyšku sveta.

NKÚ SR dlhodobo upozorňuje, že SR nedokáže naplno využívať potenciál prostriedkov EÚ, prijatých vo forme nenávratnej pomoci na udržateľný rozvoj krajiny. Prevažuje financovanie tzv. mäkkých projektov na úkor strategických investícií, ktoré by priniesli dlhodobý pozitívny vplyv na ekonomiku a sociálne istoty obyvateľov Slovenska.

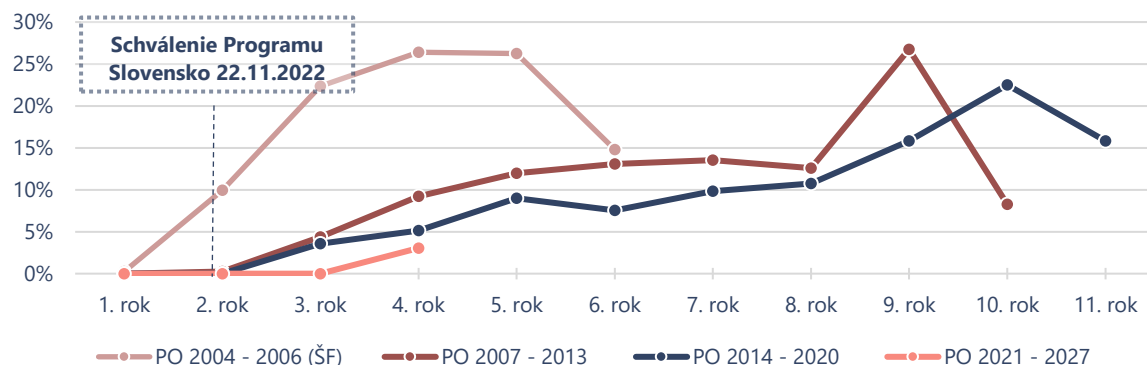
Slovensko sa nachádza v rámci čerpania fondov EÚ vo svojom štvrtom programovom období (PO). V porovnaní s predchádzajúcimi PO sa čerpanie rozbehlo s približne ročným oneskorením, keďže Program Slovensko (P SK) schválila EK v novembri 2022, čo je takmer rok od spustenia PO. Od tohto momentu mohli prijímatelia predkladať žiadosti o platbu, pričom sa dalo požiadať o refundáciu výdavkov vzniknutých od 1. 1. 2021, ak to bolo v súlade s uzavretou zmluvou o NFP.

NKÚ SR vníma, že pomalý nábeh čerpania je opakujúcim sa problémom, pričom aj v tomto PO boli prvé žiadosti prijímateľov o platbu predložené na schválenie až koncom septembra 2023, teda 10 mesiacov po schválení P SK.

Ďalším nedostatkom je, že najväčší objem čerpania sa kumuluje vždy ku koncu oprávneného obdobia, pričom vrchol dosahuje rok pred svojim ukončením (graf 18). S tým súvisí riziko zvýšenej chybovosti výdavkov a mŕňaním prostriedkov na projekty bez väčšej pridanej hodnoty.

⁷ Analytická štúdia č. 7 – Ekonomické prínosy členstva Slovenska v EÚ. NBS. [online].

Graf 18: Vývoj čerpania fondov EÚ za jednotlivé programové obdobia v rokoch 2004 až 2024 (% z celkového čerpania v jednotlivých rokoch obdobia oprávnenosti)

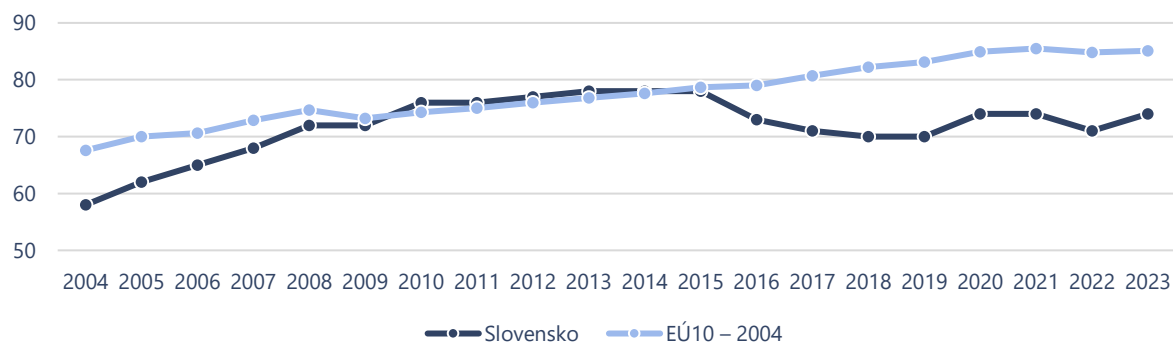

Zdroj: MF SR.

Poznámka: V prípade PO 2004 – 2006 (štrukturálne fondy) platilo pravidlo n+2 pre čerpanie ročných záväzkov. V prípade PO 2007 – 2013 platilo pravidlo n+3, okrem posledného ročného záväzku 2013, ktorý bolo potrebné vyčerpať do konca 2015 v zmysle pravidla n+2. Súčasne prvý záväzok 2007 bol v zmysle legislatívy EK prerozdelený rovnomerne na ostatné ročné záväzky (čl. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu (EP) a Rady (EÚ) č. 539/2010 zo 16. 6. 2010, ktorý novelizoval všeobecné Nariadenie EP a Rady (EÚ) č. 1083/2006). V prípade PO 2014 – 2020 platilo pravidlo n+3 pre čerpanie ročných záväzkov. V prípade PO 2021 – 2027 platí pravidlo n+3, okrem posledného ročného záväzku 2027, ktorý je potrebné vyčerpať v zmysle pravidla n+2 do konca roka 2029. Prvý finančný záväzok pre Program Slovensko je rozpísaný až na rok 2022 (keďže EK vydala rozhodnutie o jeho schválení až v roku 2022).

Cieľom finančných prostriedkov poskytovaných EÚ bolo znižovanie regionálnych rozdielov. SR vstupovala do EÚ spolu s ďalšími deviatimi krajinami⁸, vrátane troch susedných krajín. NKÚ SR sa pri hodnotení tohto cieľa pozrel na vývoj medzinárodne porovnateľného kľúčového merateľného ukazovateľa – HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily, počítaného ako percento priemeru EÚ27, a taktiež na vývoj v regiónoch SR. Ďalším významným porovnaním je dobiehanie priemeru krajín voči regiónu hlavného mesta v danej krajine.

Graf 19: Vývoj HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily v % priemeru EÚ27 v porovnaní s priemerom krajín vstupujúcich v roku 2004 spolu so SR do EÚ

Zdroj: Eurostat, spracovanie NKÚ SR.

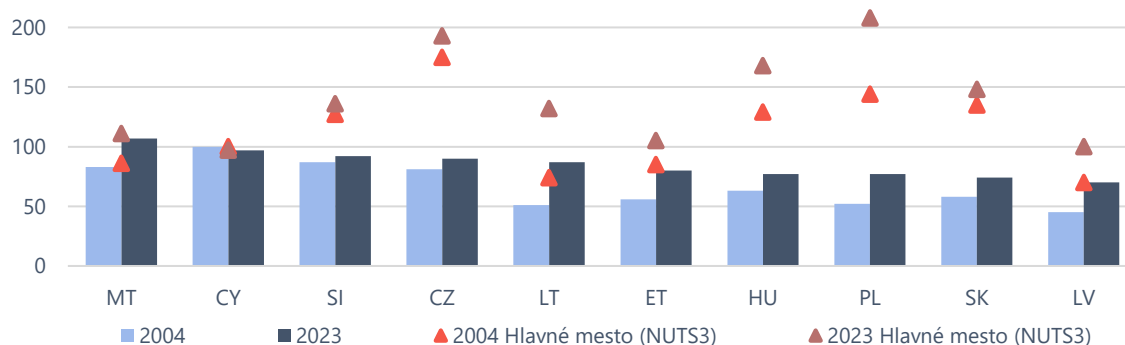
SR dobehla v roku 2010 v HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily, počítaného ako percento voči priemeru EÚ27, svojich desiatich partnerov, ktorí spolu so SR vstupovali v roku 2004 do EÚ (EÚ10-2004). V roku 2015 však nastal zlom a odvtedy sa vývoj tohto ukazovateľa značne zhoršil. SR prestala dobiehať EÚ10-2004 a začala sa od partnerov súčasne prijatých do EÚ vzdďaľovať (graf 19). Výkonnosť SR voči priemeru EÚ27 nachádzala v roku 2023 na úrovni 74 % a zaostávala tak za svojimi partnermi EÚ10-2004 o 11 p. b., pričom v roku 2004 to bolo o 10 p. b.

⁸ Cyperská republika (CY), Česká republika (CZ), Estónska republika (ET), Litovská republika (LT), Lotyšská republika (LV), Maďarsko (HU), Malta (MT), Poľská republika (PL) a Slovinská republika (SI).

V SR je od roku 2004 nad priemerom EÚ27 v HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily, počítaného ako percento priemeru EÚ27 len Bratislavský kraj, zvyšné kraje nedosiahli od vstupu do EÚ úroveň priemeru EÚ27. Najbližšie k regiónu hlavného mesta SR má Trnavský kraj, ktorý sa za 20 rokov od vstupu do EÚ priblížil k priemeru EÚ27 o 20 p. b. (zo 61 % na 81 %). Najhoršie výsledky od vstupu SR do EÚ dlhodobo dosahuje Prešovský kraj, ktorý sa od roku 2004 priblížil k priemeru EÚ27 len o 12 p. b. (z 34 % na 46 %). V priemere dosahovali zvyšné kraje bez regiónu hlavného mesta v roku 2023 úroveň 63 % priemeru EÚ27, v roku 2004 dosahovali 49 %. Približovanie zvyšných regiónov SR k regiónu hlavného mesta nemusí byť teda nevyhnutne len zlepšenie v týchto regiónoch, ale aj zhoršovanie úrovne voči priemeru EÚ27 v regióne hlavného mesta.

Regionálne rozdiely medzi hlavným mestom a zvyškom krajiny sú stále viditeľné naprieč všetkými krajinami EÚ10-2004. Väčšina krajín nedobehla ani po 20 rokoch v EÚ úroveň regiónu hlavného mesta z roku 2004 (graf 20). Úroveň SR v HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily, počítaného ako percento priemeru EÚ27 sa zvýšila za 20 rokov o 16. p. b. – z 58 % na 74 % priemeru EÚ27, pričom úroveň regiónu hlavného mesta, zastúpená Bratislavským krajom, si polepšila o 13 p. b. – zo 135 % na 148 % priemeru EÚ27. Po 20 rokoch v EÚ možno konštatovať, že priemer SR sa mierne priblížil k úrovni hlavného mesta. V rámci EÚ10-2004 najprudší nárast zaznamenal región Varšavy v Poľsku, kde úroveň HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily, počítaného ako percento priemeru EÚ27, sa zvýšila o 64 p. b., čím sa región hlavného mesta ešte viac vzdáľuje od priemeru celej krajiny. Z vybranej vzorky rástol tento ukazovateľ vo všetkých krajinách s výnimkou Cypru, ktorému tento ukazovateľ po 20 rokoch v EÚ klesol o 3 p. b.

Graf 20: HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily v % priemeru EÚ27 za rok 2004 a 2023 za krajiny a regióny hlavných miest

Zdroj: Eurostat, spracovanie NKÚ SR.

Pozn.: HDP na obyvateľa v parite kúpnej sily v % priemeru EÚ-27 je za krajinu počítané ako hodnota vrátane regiónu hlavného mesta. Údaj za región hlavného mesta Lotyšska (Riga) a za región hlavného mesta Poľska (Varšava) je za rok 2022.

4.1 Programové obdobie 2014 – 2020 a 2021 – 2027

V roku 2024 pokračovalo zúčtovanie posledných výdavkov operačných programov PO 2014 – 2020, ktoré z hľadiska oprávnenosti museli byť realizované z úrovne prijímateľov na zhotoviteľov do konca roku 2023. Posledné výdavky boli na národnej úrovni, z pozície certifikačného orgánu MF SR, schválené v novembri 2024.

Čerpanie EŠIF (bez Programu rozvoja vidieka – PRV) **končiaceho PO 2014 – 2020 za rok 2024 predstavovalo 2 148,2 mil. eur.** K čerpaniu sa viaže aj spolufinancovanie zo ŠR, ktoré bolo hraďené z rozpočtov kapitol plniacich funkciu platobných jednotiek v celkovej výške 348,3 mil. eur, ako aj zo zdrojov pro rata v sume 32,1 mil. eur.⁹

⁹ Týka sa OP Integrovaná infraštruktúra (26,3 mil. eur), OP Kvalita životného prostredia (1,6 mil. eur), OP Ľudské zdroje (24,1 tis. eur), OP Efektívna verejná správa (4,1 mil. eur) a OP Technická pomoc (64,8 tis. eur).

Miera kumulatívneho čerpania dosiahla ku koncu decembra 2024 úroveň 100,2 % z celkovej alokácie. Za prvý štvrtrok 2025 došlo oproti roku 2024 k poklesu čerpania o 15,3 mil. eur na úroveň 100,1 % z celkovej alokácie 14,5 mld. eur, a to z dôvodu nových nezrovnalostí a realizovaných vratiek (tabuľka 14). Konečná výška čerpania OP bude známa až vtedy, keď EK schváli záverečné Účty.

Tabuľka 14: Čerpanie EŠIF PO 2014 – 2020 za zdroj EÚ (v mil. eur; v %)

Operačný program	Alokácia	Čerpanie za rok 2024	Čerpanie k 31.12.2024	Čerpanie k 31.3.2025	Zmena čerpania od 1.1.2025 do 31.3.2025	% čerpania z alokácie k 31.3.2025
Integrovaný regionálny OP	1 935,7	327,2	2 113,2	2 113,1	-0,1	109,2%
OP Technická pomoc	159,1	1,5	159,1	159,1	0,0	100,0%
PS INTERACT III	39,4	0,0	39,1	39,1	0,0	99,3%
OP Integrovaná infraštruktúra	6 009,9	779,4	5 962,6	5 961,6	-1,0	99,2%
OP Ľudské zdroje	2 996,5	306,2	2 965,1	2 965,0	-0,1	99,0%
OP Efektívna verejná správa	354,7	20,7	350,1	350,1	0,0	98,7%
OP Kvalita životného prostredia	2 832,5	684,4	2 782,3	2 768,4	-13,9	97,7%
Interreg V-A SK-CZ	90,1	13,3	87,8	87,6	-0,2	97,2%
Interreg V-A SK-AT	75,9	14,7	69,1	69,1	0,0	91,0%
OP Rybné hospodárstvo	7,7	0,7	3,3	3,3	0,0	42,4%
SPOLU EŠIF (bez PRV)	14 501,5	2 148,2	14 531,8	14 516,5	-15,3	100,1%

Zdroj: MF SR.

Poznámka: Čerpanie na základe skutočne schválených SŽP zo strany Certifikačného orgánu (MF SR), ktoré boli resp. budú uhradené do príjmov rozpočtov kapitol, plniacich funkciu platobných jednotiek.

Odhadovaná výška prepadnutých prostriedkov z alokácie (dekomitment) ku koncu PO 2014 – 2020 predstavuje celkom 165,1 mil. eur. Z toho už potvrdený dekomitment za záväzky rokov 2014 – 2019 je 154,4 mil. eur a odhad za posledný rok oprávneného obdobia 2023 predstavuje 10,7 mil. eur. Tieto prostriedky mala SR k dispozícii, no ich využitie nedokázalo včas a za dohodnutých pravidiel oprávnenosti vyúčtovať EK. **NKÚ SR upozorňuje, že tieto prostriedky z PO 2014 – 2020 predstavujú premrhanú príležitosť využiť naplno potenciál disponibilných nenávratných finančných zdrojov** (tabuľka 15).

Tabuľka 15: Dekomitment za programy EŠIF PO 2014 – 2020 (v tis. eur)

Operačný program	Potvrdený dekomitment (ročné záväzky 2014 - 2019)	Odhadovaný dekomitment ku koncu PO*
Integrovaný regionálny OP	38 892,3	0,0
OP Technická pomoc	0,0	0,0
OP Výskum a inovácie (v rámci OP Integrovaná Infraštruktúra)	108 424,3	-
PS INTERACT III	0,0	277,2
OP Ľudské zdroje	0,0	6 816,5
OP Efektívna verejná správa	0,0	4,6
OP Kvalita životného prostredia	0,0	0,0
Interreg V-A SK-CZ	0,0	0,0
Interreg V-A SK-AT	0,0	0,0
OP Rybné hospodárstvo	7 101,3	3 571,9
SPOLU EŠIF (bez PRV)	154 417,9	10 670,1

Zdroj: MF SR.

* V prípade OP Integrovaná Infraštruktúra údaj nie je známy, keďže k stanovenému termínu nebola predložená na EK záverečná žiadosť o platbu za posledný účtovný rok. V prípade OP Technická pomoc, vzhľadom na schválenie Účtov za posledný účtovný rok zo strany EK, ide o finálny údaj.

V rámci PRV 2014 – 2022 NKÚ SR, vzhľadom na pomalé rozbiehanie implementácie projektov realizovaných prostredníctvom miestnych akčných skupín (MAS), vykonal kontrolu na Pôdohospodárskej platobnej agentúre, ktorá potvrdila viaceré identifikované riziká (box 3).

BOX 3: Čerpanie Programu rozvoja vidieka (PRV) 2014 – 2022 v kapitole MPRV SR

V rámci kapitoly Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR boli v roku 2024 rozpočtované výdavky na implementáciu PRV 2014 – 2022 v sume 115,2 mil. eur. Ku koncu roka 2024 sa z toho vyčerpalo 161,2 mil. eur, pričom takmer 100 % týchto výdavkov bolo realizovaných z prenesených minuloročných zdrojov.

Od roku 2023, kedy PRV prvýkrát definitívne prišiel o časť alokácie z ročného záväzku 2020 v sume 46,5 mil. eur (2 % z alokácie), pokračuje trend nedostatočného čerpania a ku koncu roka 2024 SR opätovne čelí prepadu časti alokácie za záväzok roku 2021 v sume 180,32 mil. eur¹⁰ (8,1% z alokácie).

V rámci PRV bola v opatrení Podpora na miestny rozvoj v rámci iniciatívy LEADER alokovaná suma 77,2 mil. eur (zdroj EÚ). Vykonávacím rozhodnutím EK č. C(2021)5109 zo dňa 5. 7. 2021 bola v dôsledku predĺženia obdobia implementácie o dva roky alokácia navýšená na sumu 106,8 mil. eur, s možnosťou čerpať prostriedky v zmysle pravidla n+3 do konca roku 2025. Aj napriek tomu, že v roku 2024 bol v rámci PRV realizovaný druhý najväčší objem výdavkov práve z opatrenia LEADER (9,4 mil. eur za zdroj EÚ), čerpanie bolo len na úrovni 16,3 mil. eur, čo predstavuje 15,2 % z celkovej alokácie.

Z dôvodu alarmujúco nízkeho čerpania NKÚ SR upozorňuje na riziko, že alokované prostriedky (106,8 mil. eur) sa na toto opatrenie nestihnú vyčerpať. S uvedeným súvisí riziko budúceho zaťaženia ŠR z dôvodu potreby nahradenia týchto nepreplatených výdavkov z uzavretých zmlúv o NFP.

Kontrola Miestnych akčných skupín¹¹ (MAS), realizovaná NKÚ SR v roku 2024, aj v rámci PRV (opatrenie LEADER) poukázala na neefektívne manažovanie systému riadenia stratégií miestneho rozvoja vedeného komunitou zo strany MPRV SR. Zistenia sa týkali predovšetkým neskorého vyhlasovania výziev a odborného hodnotenia, mimoriadne rozsiahlej riadiacej dokumentácie a jej neskorého zverejnenia. Tiež nízkeho záujmu žiadateľov o NFP v zmysle výziev vyhlásených MAS a aj ťažkostí s napĺňaním merateľných ukazovateľov vyplývajúcich z uzavretých zmlúv o NFP najmä z dôvodu nemožnosti uskutočniť výraznejšiu revíziu niekoľkoročne platnej stratégie, v ktorej by mohli byť merateľné ukazovatele upravené v zmysle aktuálnych potrieb daného územia. Niekoľkoročné lehoty realizácie kontroly verejného obstarávania zo strany Pôdohospodárskej platobnej agentúry (PPA) spôsobovali neistotu na strane MAS aj žiadateľa. Najdlhší proces kontroly verejného obstarávania od ukončenia procesov MAS na PPA bol identifikovaný v dĺžke 777 pracovných dní. Priemerná doba kontroly žiadosti o platbu zo strany PPA bola 184 pracovných dní, maximálna (zo vzorky NKÚ SR) 437 pracovných dní. NKÚ SR konštatoval, že PPA nevytvorila pre žiadateľov dostatočné podmienky na realizáciu projektov.

V porovnaní s úspešnejšie implementujúcou ČR, v oblasti MAS maximálna výška podpory v rámci PRV na jeden projekt na Slovensku bola do výšky 100 tis. eur z celkových oprávnených nákladov, pričom v ČR išlo o sumu 200 tis. eur. ČR využila maximálny možný limit na podporu prevádzkových nákladov na úrovni 25 % z celkových verejných nákladov na celé PO. Na Slovensku bol tento limit nastavený prísnejšie, a to na úrovni 20 %. V ČR boli projekty preplatené v priemere od 3 do 6 mesiacov od podania žiadosti o platbu. Na Slovensku prijímatelia čakali na preplatenie žiadosti o platbu v priemere tri roky (najdlhšia lehota bola päť rokov), pričom prvé projekty boli preplatené až po ôsmich rokoch od začiatku PO.

V roku 2024 boli na implementáciu programov PO 2021 – 2027 rozpočtované prostriedky EÚ v celkovej výške 1 122,1 mil. eur a zdroje spolufinancovania zo ŠR vo výške 295 mil. eur, a to v ôsmich kapitolách ŠR. Ku koncu roka 2024 sa realizovali výdavky 1 481,6 mil. eur. Súvisiace výdavky na spolufinancovanie zo ŠR predstavovali 218,1 mil. eur (tabuľka 16).

¹⁰ EK dňa 25. 3. 2025 informovala o prepočítanej sume dekomitmentu PRV 2014 – 2022 (EPFRV) na úrovni 180,32 mil. eur.

¹¹ Správa o výsledku z kontroly Miestne akčné skupiny. [\[online\]](#).

Tabuľka 16: Prehľad rozpočtovanej a čerpanej sumy za PO 2021 – 2027 v kapitolách ŠR (v mil. eur)

Kapitola	Prostriedky EÚ		Prostriedky na spolufinancovanie zo ŠR	
	Rozpočet	Čerpanie	Rozpočet	Čerpanie
MPRV SR	641,8	770,3	173,5	111,4
MPSVR SR	60,1	201,9	12,5	42,4
MIRRI SR	77,0	82,0	18,7	19,5
MŠVVM SR	108,5	112,7	11,9	16,7
MD SR	70,1	215,0	8,5	16,1
MŽP SR	83,1	60,2	11,2	7,3
ÚV SR	0,0	13,1	0,0	2,4
MV SR	9,3	22,3	2,4	0,9
MH SR	72,1	1,88	56,4	0,7
MS SR	0,0	1,2	0,0	0,2
ÚVO	0,0	0,4	0,0	0,2
GP	0,0	0,5	0,0	0,1
MF SR	0,0	0,1	0,0	0,0
MZ SR	0,0	0,0	0,0	0,0
Spolu	1 122,1	1 481,6	295,0	218,1

Zdroj: RIS.

V roku 2024 sa z PO 2021 – 2027 čerpali prevažne bežné výdavky. Kapitálové výdavky tvorili 11 % z celkových výdavkov financovaných z prostriedkov EÚ a v prípade spolufinancovania zo ŠR išlo o 2,4 %.

Vo štvrtom roku obdobia oprávnenosti sa z fondov EÚ v rámci PO 2021 – 2027 čerpalo len z dvoch programov – Program Slovensko a Interact IV. Celkové čerpanie dosiahlo 388,1 mil. eur zo zdrojov EÚ, čo predstavuje 3 % z celkovej alokácie. Zodpovedajúce spolufinancovanie zo ŠR, ktoré bolo hrazené z rozpočtov kapitol s platobnou funkciou, predstavovalo 70,1 mil. eur, pričom bolo v plnej výške realizované cez P SK.

Z P SK sa začalo čerpať až v roku 2024, pričom najväčší objem vyčerpaných prostriedkov zaznamenali MŠVVM SR (104,2 mil. eur) a MPSVR SR (95,8 mil. eur). Čerpalo sa najmä v rámci cieľa politiky 4: Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa, t. j. najmä na tzv. mäkké projekty (tabuľka 17).

Tabuľka 17: Stav implementácie Programu Slovensko podľa rezortov (v mil. eur; v %)

Rezort	Alokácia (zdroj EÚ)	Alokácia uvoľnená vo výzvach k 31.3.2025 (zdroj EÚ)		Kontrahovanie k 31.3.2025 (zdroj EÚ)		Čerpanie (zdroj EÚ)			
		v mil. eur	v % z alokácie	v mil. eur	v % z alokácie	k 31.12.2024		k 31.3.2025	
						v mil. eur	v % z alokácie	v mil. eur	v % z alokácie
MŠVVM SR	1 040,0	642,7	61,8%	344,6	33,1%	104,2	10,0%	138,6	13,3%
MPSVR SR	1 798,6	1 528,1	85,0%	1 001,2	55,7%	95,8	5,3%	191,7	10,7%
MH SR	626,9	443,6	70,8%	296,1	47,2%	0,0	0,0%	60,7	9,7%
MD SR	2 945,4	2 298,4	78,0%	1 148,7	39,0%	87,4	2,9%	264,1	9,0%
ÚV SR	431,5	362,6	84,0%	205,9	47,7%	21,4	5,0%	35,6	8,2%
MV SR	107,4	90,2	84,0%	77,6	72,3%	2,5	2,3%	5,5	5,1%
SIEA	941,6	609,1	64,7%	387,9	41,2%	9,2	1,0%	44,2	4,7%
MŽP SR	1 666,6	1 263,5	75,8%	671,1	40,3%	47,8	2,8%	75,3	4,5%
MZ SR	387,9	236,3	60,9%	56,8	14,6%	3,9	1,0%	5,4	1,4%
MIRRI SR	2 647,8	1 833,1	69,2%	504,0	19,0%	10,0	0,4%	26,0	1,0%
SPOLU	12 593,7	9 307,61	73,91%	4 693,84	37,27%	382,26	3,04%	847,12	6,73%

Zdroj: MIRRI SR, MF SR.

Ku koncu marca 2025 sa čerpanie P SK viac ako zdvojnásobilo na 847,1 mil. eur. Významne k tomu prispelo MD SR (176,6 mil. eur) vďaka čerpaniu najmä fázovaných projektov z PO 2014 – 2020, ako aj MH SR (60,7 mil. eur) vďaka prevodu tranží za finančné nástroje v rámci cieľa politiky 1: Konkurencieschopnejšia a inteligentnejšia Európa a Fondu na spravodlivú transformáciu. Najnižšie kontrahovanie a čerpanie bolo na MIRRI SR, v rámci ktorého takmer 91 % prostriedkov smerovalo na projekty technickej pomoci (najmä na mzdy, vzdelávanie, publicitu a pod.). Druhé najnižšie čerpanie malo MZ SR, kde išli prostriedky zatiaľ len na cieľ politiky 4 Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa.

NKÚ SR upozorňuje, že na splnenie prvého finančného mílnika P SK je potrebné do konca roka 2025 vyčerpať oprávnené výdavky v sume 729,5 mil. eur, čo je viac ako 85 % prostriedkov čerpaných od začiatku implementácie. Ku koncu marca 2025 čerpanie P SK dosiahlo 847,1 mil. eur, pričom spolufinancovanie zo ŠR vzrástlo na 169,3 mil. eur (tabuľka 18). V Operačnom programe Rybné hospodárstvo (MPRV SR) je termínom na splnenie prvého finančného mílnika koniec roka 2026. Program však aktuálne nevykazuje žiadne čerpanie a do konca 2026 musí vyčerpať viac ako tretinu celkovej alokácie (5,4 mil. eur).

Tabuľka 18: Stav čerpania piatich programov PO 2021 – 2027 (v mil. eur; v %)

Program	Alokácia	Čerpanie v roku 2024	Kumulatívne čerpanie k 31.3.2025	Nárast čerpania od 1.1.2025 do 31.3.2025	Podiel čerpania na alokácii k 31.3.2025 (v %)	Potrebné ešte čerpať do 31. 12. 2025 pre splnenie pravidla n+3 (podľa stavu čerpania k 31.3.2025)
Program Slovensko	12 593,7	382,3	847,1	464,9	6,7%	720,9
Interreg SK-CZ	85,3	0,0	0,0	0,0	0,0%	5,2
Interreg SK-AT	55,5	0,0	0,0	0,0	0,0%	3,4
Program Rybné hospodárstvo	15,2	0,0	0,0	0,0	0,0%	-
Interact IV	45,0	5,9	9,6	3,7	21,3%	0,0
SPOLU	12 794,8	388,1	856,7	468,6	6,7%	729,5

Zdroj: MF SR.

* V prípade Programu Rybné hospodárstvo prvým finančným mílnikom je koniec roka 2026 (pravidlo n+3).

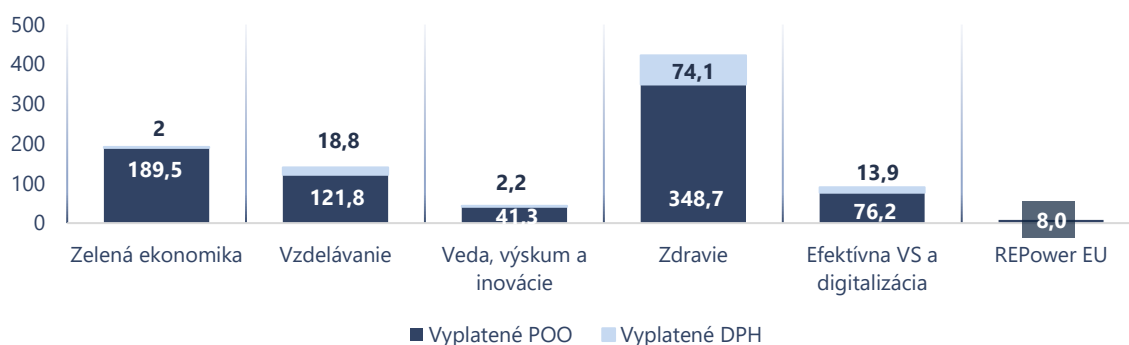
4.2 Plán obnovy a odolnosti

Výdavky POO, realizované ku koncu roka 2024, predstavujú 936,3 mil. eur a na úhradu DPH 133,1 mil. eur. Realizovala sa tak väčšina rozpočtovanej sumy 1 215,4 mil. eur (tabuľka 7 v prílohe).

Na rozdiel od P SK, kde sa čerpali prevažne bežné výdavky, v rámci POO boli v roku 2024 čerpané najmä kapitálové výdavky, ktoré tvorili viac ako tri štvrtiny celkových výdavkov. Kapitálové výdavky pri prostriedkoch na úhradu DPH tvorili viac ako 90 %.

Celková suma prostriedkov POO, ktorú vykonávatelia poskytlí prijímateľom¹² na realizáciu projektov z POO minulý rok, bola 785,6 mil. eur a na vykrytie DPH v súvislosti s výdavkami POO 111 mil. eur (graf 21). Najväčší objem prostriedkov POO bol vyplatený v rámci komponentu 11: Moderná a dostupná zdravotná starostlivosť (MZ SR), a to v sume 241,3 mil. eur (na DPH 50,3 mil. eur).

¹² Ide o poskytnuté zálohové platby, predfinancovania a refundácie z úrovne vykonávateľov na prijímateľov. Údaj neobsahuje vyplatené prostriedky POO vykonávateľom.

Graf 21: Vyplatené prostriedky v rámci jednotlivých pilierov POO v roku 2024 (v mil. eur)

Zdroj: NIKA, spracovanie NKÚ SR.

V roku 2024 bolo 222,1 mil. eur poskytnutých prijímateľom na výstavbu, rekonštrukciu a vybavenie nemocníc v súvislosti s renováciou alebo vytvorením nových nemocničných lôžok. Sprístupnenie lôžok sa týka aj dvoch kľúčových nemocníc, v rámci ktorých prebieha modernizácia: Univerzitná nemocnica sv. Martina v Martine a Fakultná nemocnica s poliklinikou F. D. Roosevelta v Banskej Bystrici.

V roku 2024 boli z EK prijaté prostriedky POO za 4. žiadosť o platbu vo výške 798,7 mil. eur. Kumulatívne príjmy POO tak predstavujú 3,47 mld. eur z celkovej alokácie 6,4 mld. eur.¹³ Dňa 16. 12. 2024 bola EK predložená 5. žiadosť o platbu v objeme 597,8 mil. eur, v rámci ktorej SR deklarovala splnenie 20 z 21 míľnikov a cieľov. SR očakáva vyplatenie tejto žiadosti, proporčne krátenej o 27,4 mil. eur, za nesplnený míľnik v rámci komponentu 5 – Majetkové vysporiadanie sa so súkromnými vlastníckmi (v gescii MŽP SR). Po zúčtovaní predfinancovania sa príjem odhaduje na 492,5 mil. eur. EK vydala 1. 4. 2025 k žiadosti predbežné pozitívne stanovisko.

Slovensku sa ku koncu roka 2024 podarilo splniť 32 % míľnikov a cieľov POO. V rámci krajín V4 dosahuje druhú najlepšiu pozíciu (ČR splnila 38 %, Poľsko 25 % a Maďarsko 0 %).¹⁴ Nie je v tom zatiaľ zahrnutá 5. žiadosť o platbu, pri ktorej Slovensko čaká na schválenie EK. V prípade jej schválenia je potrebné do hraničného termínu (31. 8. 2026) splniť ešte ďalších 129¹⁵ (viac ako 58 %), ktoré bude voči EK odpočítavať v rámci posledných štyroch žiadostí o platbu.

¹³ Ide o predfinancovanie vo výške 903,3 mil. eur a štyri uhradené priebežné platby z EK v celkovej sume 2 568,5 mil. eur.

¹⁴ Stav k 7. 5. 2025. [\[online\]](#).

¹⁵ V zmysle aktuálne platnej verzie POO, ktorá abstrahuje od návrhu revízie POO, predloženej EK 21. 3. 2025, ktorá zatiaľ nebola schválená.

5 Stanovisko k vybraným verejným politikám

Celkové príjmy kapitol sa v roku 2024 medziročne zvýšili o 3,2 % na 24,5 mld. eur. V roku 2024 smerovalo viac príjmov oproti roku 2023 tradične do kapitoly VPS, a to o 1,6 mld. eur. Tiež na MPRV SR (viac o 430 mil. eur) či MŽP SR (viac o 286 mil. eur). Medziročný pokles príjmov kapitol bol najvýznamnejší pri MIRRI SR – o 724 mil. eur, MD SR – o 683 mil. eur a MV SR – o 108 mil. eur. Prehľad plnenia príjmov jednotlivých kapitol v roku 2024 na hotovostnej báze obsahuje tabuľka 8 v prílohe.

Celkové výdavky kapitol v roku 2024 klesli medziročne o 1,7 % na 30,8 mld. eur. Obvyklý medziročný rast výdavkov bol v roku 2024 tlmený výrazným poklesom v čerpaní zdrojov EÚ a tiež napr. nižšou nominálnou energopomocou. Najvyšší medziročný nárast výdavkov bol zaznamenaný pri kapitolách VPS – o 1 441 mil. eur, MPRV SR – o 542 mil. eur a pri MO SR – o 441 mil. eur. V roku 2024 poklesli medziročne výdavky najviac pri MH SR – o 1 971 mil. eur, MIRRI SR – o 856 mil. eur a pri MŽP – o 559 mil. eur. Prehľad plnenia hotovostných výdavkov kapitol v roku 2024 obsahuje tabuľka 9 v prílohe.

V nasledujúcich podkapitolách hodnotíme a analyzujeme rozpočtové hospodárenie a napĺňanie cieľov rozpočtu v piatich oblastiach verejných politík, v **zdravotníctve**, v **sociálnych politikách**, v oblasti **vzdelávania, výskumu a vývoja**, **obrane** a v **životnom prostredí**. Práve tieto oblasti verejných politík patrili aj medzi priority činnosti NKÚ SR v roku 2024, a to z dôvodu využívania veľkého objemu verejných zdrojov alebo neplnenia kľúčových cieľov a ukazovateľov.

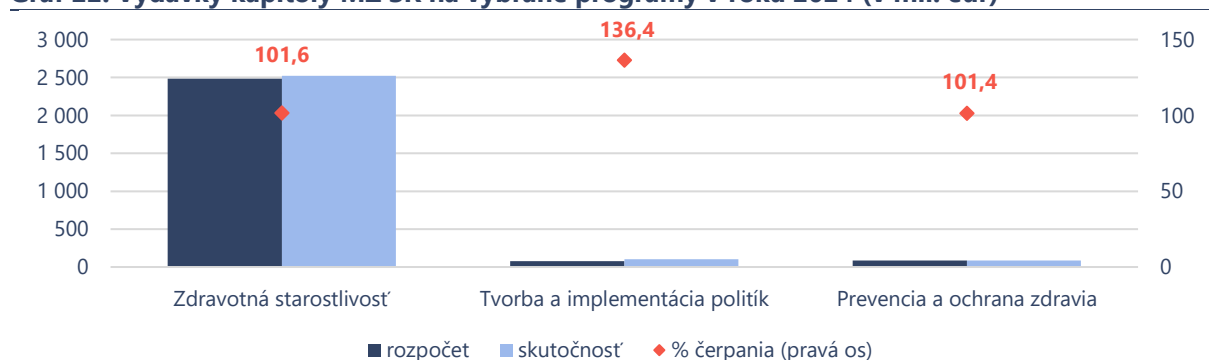
Nasledujúce podkapitoly tak sumarizujú aj niektoré výsledky kontrolnej a analytickej činnosti v týchto oblastiach v súvislosti s účelným hospodárením s verejnými zdrojmi a zúčtovateľnosťou týchto prostriedkov v roku 2024 v kapitolách ŠR. A to najmä so zameraním na plnenie programových cieľov jednotlivých kapitol a plnenie úsporných opatrení identifikovaných v revíziách výdavkov. **NKÚ SR v tejto súvislosti upozorňuje, že za účelné nakladanie s pridelenými prostriedkami a realizáciu verejných politík sú zodpovedné jednotlivé vecne príslušné rezorty.**

Box 1 v prílohe uvádza príklady závažných porušení, ktoré NKÚ SR zistil v kontrolách realizovaných v roku 2024. Týkajú sa aj rizík hospodárenia v predchádzajúcich rokoch, ktoré mohli mať vplyv aj na minuloročné hospodárenie.

5.1 Zdravotníctvo

Z hľadiska programovej štruktúry sa rozpočet v roku 2024 vrátil do podoby pred pandémiou. Rozpočet MZ SR v roku 2024 obsahoval 10 programov. **Tak ako po iné roky, aj v roku 2024 jednoznačne dominoval program Zdravotná starostlivosť, cez ktorý bolo vynaložených až 92 % celkových výdavkov kapitoly** (graf 22). Podstatnú časť tohto programu tvoril podprogram *Poistné za poistencov štátu*, ktorý vo výške 2,11 mld. eur sám pokrýval vyše 77 % celkových rozpočtových výdavkov MZ SR.

NKÚ SR opakovane upozorňuje, že stanovovanie cieľov a ich hodnotenie pri kľúčových častiach programového rozpočtu kapitoly je nedostatočné. Monitorovacia správa programovej štruktúry k ZÚ kapitoly uvádza k programu *Zdravotná starostlivosť* hodnotenie v znení „Stanovené ciele boli v roku 2024 priebežne plnené.“, pričom k danému programu je definovaný len všeobecný zámer „Vysoká kvalita poskytovanej zdravotnej starostlivosti“. Z monitorovacej správy teda nie je jasné, aké ciele boli plnené, a taktiež na základe akých ukazovateľov a metodiky bolo takéto pozitívne hodnotenie formulované. Pri kľúčovom podprogramme „Poistné za poistencov štátu“ je cieľ definovaný ako „Platba štátu za neaktívnych občanov“, čo nedáva žiaden priestor na skutočné hodnotenie.

Graf 22: Výdavky kapitoly MZ SR na vybrané programy v roku 2024 (v mil. eur)

Zdroj: RIS; výpočty a spracovanie NKÚ SR.

V roku 2024 sa začalo reálne významné čerpanie prostriedkov POO v oblasti zdravotníctva a v rámci podprogramu *Plán obnovy* bolo vyčerpaných 323,3 mil. eur. Prostriedky POO boli v programovej štruktúre rozpočtu kapitoly MZ SR alokované ako samostatný podprogram programu *Zdravotná starostlivosť*. Podstatná časť týchto prostriedkov (305,6 mil. eur) pripadla na prvok *Moderná a dostupná zdravotná starostlivosť*, kde boli prostriedky použité predovšetkým na podporu výstavby nových nemocníc a rekonštrukciu už existujúcich. Čerpanie v roku 2024 možno vnímať ako pozitívny signál skutočného naštartovania využívania prostriedkov POO v zdravotníctve.

Cez druhý najväčší program *Tvorba a implementácia politik* bolo v roku 2024 vyčerpaných vyše 103 mil. eur, čo znamená medziročný pokles o viac ako 40 %. Podstatnou mierou sa na tomto znížení podieľali prvky programu, cez ktoré boli v minulých rokoch financované výdavky súvisiace s pandémiou COVID-19. Skutočne čerpaný objem prostriedkov v rámci tohto programu bol značne vyšší ako pôvodne rozpočtovaná suma, čím čerpanie predstavovalo 136,4 % rozpočtu. Oproti rozpočtu boli navýšené napríklad výdavky na vysokoškolské vzdelávanie na zdravotníckych univerzitách, a taktiež boli dočerpávané pôvodne nerozpočtované prostriedky zo zdrojov EÚ na zavádzanie a podporu manažérstva kvality v rezorte. Podobne ako pri predošlom programe, aj v tomto prípade je definovanie cieľov a ich hodnotenie nedostatočné. V monitorovacej správe je cieľ celého programu definovaný ako „*Tvorba a implementácia politik*“ a jeho monitorovanie je vyriešené jedinou vetou: „*Programové časti programu 07B Tvorba a implementácia politik boli zhodnotené.*“ **NKÚ SR upozorňuje, že takýto prístup k definovaniu a monitorovaniu cieľov programov nemožno považovať za dostatočný.**

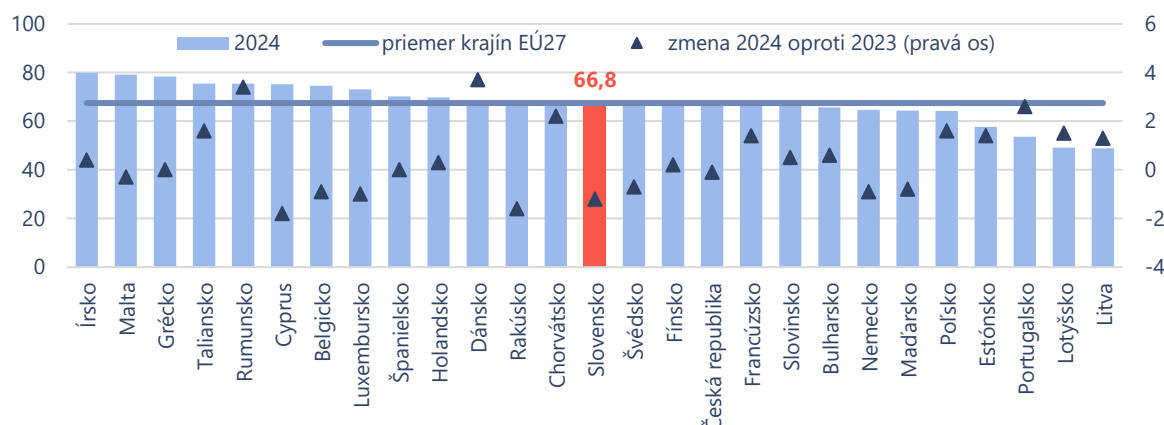
Cez tretí najväčší program *Prevencia a ochrana zdravia* bolo vyčerpaných 86,2 mil. eur, čo predstavuje medziročný nárast o 13 %. Správne nastavený systém prevencie je nákladovo efektívnejší a preto na slabé výsledky v oblasti prevencie NKÚ SR upozorňuje dlhodobo a v roku 2024 vykonal v tejto téme kontrolu¹⁶. Tá potvrdila nízky objem zdrojov vynakladaných na prevenciu a odhalila nefunkčnosť Národného skriningového registra, ako aj ďalších informačných systémov. V programovom rozpočte na rok 2024 nie sú zreteľné zlepšenia, ktoré by na slabé výsledky prevencie reagovali. Ciele programu a podprogramov sú definované všeobecne, pričom výsledkové indikátory, ako napríklad preventabilná úmrtnosť, nie sú využívané vôbec.

Dostupné ukazovatele indikujú, že v roku 2024 došlo na Slovensku k zhoršeniu vnímania zdravotného stavu, no na druhej strane k zlepšeniu vnímania dostupnosti zdravotnej starostlivosti. Ide však o ukazovatele subjektívneho vnímania, takže nakoľko odzrkadľujú reálne zmeny, bude možné vyhodnotiť, až keď budú dostupné objektívne výsledkové ukazovatele za rok 2024.

¹⁶ KA-019/2024/1060 Prevencia a podpora zdravia. [online].

V roku 2024 vnímalo svoje zdravie ako veľmi dobré alebo dobré 66,8 % populácie Slovenska, pričom sa hodnota tohto ukazovateľa medziročne znížila o 1,2 p. b. (graf 23), čo je tretie najväčšie medziročné zhoršenie tohto ukazovateľa spomedzi krajín EÚ. Porovnanie s ostatnými krajinami EÚ ukazuje, že vnímané zdravie obyvateľov SR bolo v roku 2024 tesne pod priemerom krajín EÚ27. Bližší pohľad na dáta tohto ukazovateľa prezrádza, že obyvatelia miest vnímajú svoje zdravie lepšie ako obyvatelia vidieckych oblastí, pričom rozdiel medzi týmito dvoma skupinami je na Slovensku siedmym najvyšším spomedzi krajín EÚ.

Graf 23: Podiel populácie vnímajúcej svoj zdravotný stav ako dobrý alebo veľmi dobrý (v %)

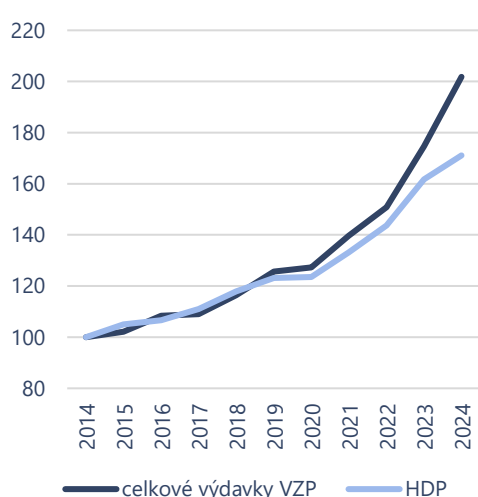

Zdroj: Eurostat, databáza hlth_silc_01; výpočty a spracovanie NKÚ SR.

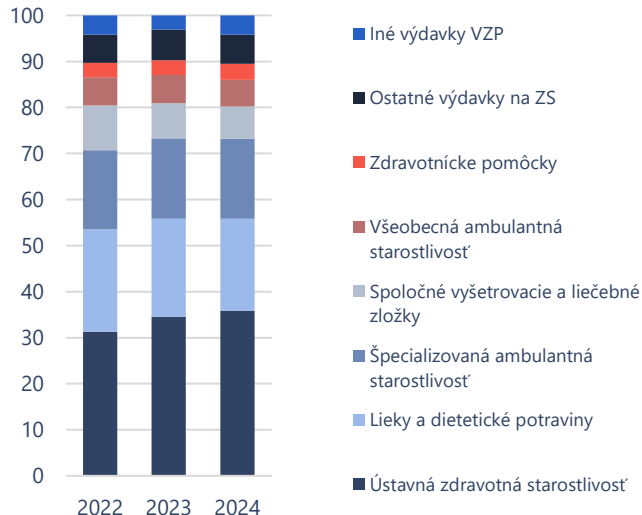
5.1.1 Výdavky verejného zdravotného poistenia a faktory ich rastu

Celkové výdavky VZP v roku 2024 medziročne vzrástli o viac ako 15,5 % a dosiahli takmer 8 277 mil. eur. Systém VZP tak pokračoval v dlhodobom prudkom raste výdavkov. Objem výdavkov VZP sa za posledných 10 rokov v nominálnom vyjadrení viac ako zdvojnásobil, ale dôležitejšie než nominálne vyjadrenie je porovnanie tohto vývoja s rastom ekonomiky Slovenska (graf 24). To ukazuje, že od roku 2019 rastú výdavky VZP v nominálnom vyjadrení rýchlejšie ako HDP a dochádza k čoraz väčšiemu roztváraniu nožníc medzi týmito dvoma veličinami. Takýto vývoj indikuje vážne riziko pre dlhodobú udržateľnosť financovania systému VZP v SR.

Graf 24: Rast výdavkov VZP a HDP vzhľadom k základnému roku 2014 (v %)

Graf 25: Štruktúra výdavkov VZP v rokoch 2022 až 2024 (v %)

Zdroje: ŠÚ SR, MZ SR, ÚDZS; spracovanie NKÚ SR.

V štruktúre výdavkov VZP dominuje ústavná zdravotná starostlivosť, na ktorú v roku 2024 pripadlo takmer 36 % celkových výdavkov VZP (graf 25). Tento podiel narástol oproti roku 2023 o 1,3 p. b., (v absolútnom vyjadrení o 481 mil. eur), čím pokračuje v trende z minulých rokov. Oproti roku 2020 sa podiel ústavnej zdravotnej starostlivosti na celkových výdavkoch VZP zvýšil o 5,5 p. b. Tento nárast bol zaznamenaný najmä na úkor výdavkov na lieky a dietetické potraviny, ktorých podiel klesol o 1,2 p. b.¹⁷ V absolútnom vyjadrení však došlo k nárastu aj v prípade týchto výdavkov, a to o 128 mil. eur.

Jedným z hlavných faktorov vplývajúcich na rast výdavkov VZP sú osobné náklady zdravotníckych pracovníkov. V tejto súvislosti je často skloňovanou témou aj otázka viacnásobných úväzkov lekárov. Revízia výdavkov¹⁸ napríklad ukázala, že v roku 2023 malo až 49 % lekárov trinástich fakultných a univerzitných nemocníc vedľajší príjem zo závislej práce. ÚHP v revízii ďalej uvádza, že „Nemocnice by mali sledovať úhrn záväzkov svojich lekárov a dbať na efektívne a spravodlivé využitie ich pracovného fondu“. Efektivita využívania pracovného fondu lekárov sa ukazuje ako dôležitá otázka v súvislosti s vynakladaním verejných zdrojov v zdravotníctve. NKÚ SR preto pristúpil k analýze dát SP so zameraním na rok 2024. **Podľa prepočtov NKÚ SR viac ako jedného zamestnávateľa malo v roku 2024 necelých 44 % lekárov, pričom pri 485 lekároch bolo v databáze prítomných päť a viac IČO rôznych zamestnávateľov** (box 4).

BOX 4: Pre koľkých zamestnávateľov robil v roku 2024 v priemere jeden lekár?

Najkomplexnejšie individuálne dáta o pracovnoprávných vzťahoch na Slovensku poskytuje databáza SP. Táto databáza je preto často využívaná analytickými jednotkami pre analýzy rôzneho druhu. NKÚ SR využil tento zdroj pri hľadaní odpovede na otázku, v akom rozsahu je u lekárov rozšírená práca pre viacerých zamestnávateľov.

V roku 2024 sa v databáze SP nachádzalo celkovo 22 061 jedinečných ID poistencov, ktorí boli v danej databáze vedení pod ISCO kódom v skupine 221 – teda „lekári“, a zároveň boli voči SP vedení ako zamestnanec, dohodár alebo SZČO. Databáza bola očistená o záznamy pre dohodu o brigádnickej práci študenta, dobrovoľne poistené osoby, matky na materskej dovolenke, sezónne práce a pod. **Priemerný počet zamestnávateľov (počet jedinečných IČO), s ktorými boli títo lekári v nejakom vzťahu bol 1,71.** Z prevažnej väčšiny išlo o prípady SZČO. Podrobnejšie údaje sú uvedené v tabuľke 19.

Tabuľka 19: Rozdelenie počtu lekárov podľa počtu ich zamestnávateľov v roku 2024

Počet zamestnávateľov	Počet lekárov	podiel v %
1	12 373	56,1
2	6 113	27,7
3	2 309	10,5
4	781	3,5
5 a viac	485	2,2
SPOLU	22 061	100

Zdroj: Sociálna poisťovňa; spracovanie NKÚ SR.

Tejto téme plánuje NKÚ SR venovať v budúcom období zvýšenú pozornosť v rámci svojej analytickej činnosti.

Zdroje systému VZP sú každoročne odčerpávané aj častým prepoisťovaním poistencov, keď v 2024 za všetky akceptované prihlášky zinkasovali agenti od ZP viac ako 5 mil. eur. Celkovo sa dá každoročne prepoistiť viac ako sto tisíc poistencov ZP. V minulosti tvorila významné percento aj skupina často prepoisťovaných poistencov (viac v boxe 5), avšak postupnými zmenami legislatívy a sprísňovaním systému od ZP sa tento problém darí minimalizovať.

¹⁷ Rozdelenie výdavkov VZP a aj zmeny v ich štruktúre sú podstatnou mierou ovplyvnené vyhláškou MZ SR 55/2024. [\[online\]](#).

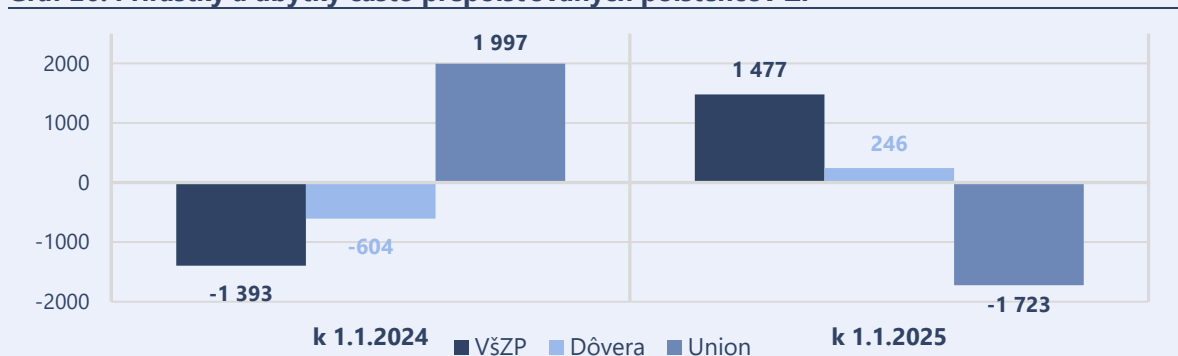
¹⁸ ÚHP MF SR – Revízia výdavkov na nemocnice; marec 2025. [\[online\]](#).

BOX 5: Koľko nás stojí časté prepoisťovanie?

V roku 2024 sa ZP rozhodlo zmeniť 114,6 tisíc poistencov, a teda od 1. 1. 2025 budú poistencami inej ZP. Z tohto počtu je viac ako 8,5 tis. poistencov (7,5 % z celkového počtu prepoisťovaných), ktorí tvoria skupinu tzv. často prepoisťovaných. Pri priemernej výške odmeny za jedného prepoisteného 45,65 eur tak ZP museli vyplatiť odhadom takmer 400 tis. eur za prepoistenie často prepoisťovaných. Ide o skupinu poistencov, ktorí zmenili ZP viac ako šesťkrát za posledných desať rokov. Nekalé praktiky sú využívané najčastejšie v marginalizovaných komunitách, kde agenti za vidinou odmeny za akceptovanú prihlášku každoročne prepoisťujú poistencov. ZP sa tomu nebránia, pretože ľudia z marginalizovaných skupín čerpajú v priemere menej zdravotnej starostlivosti, ako je ZP pridelených prostriedkov na pokrytie ich zdravotnej starostlivosti.¹⁹

Najväčší prílev často prepoisťovaných poistencov k 1. 1. 2025 mala VŠZP a najväčší úbytok mala ZP Union (graf 26). Predchádzajúci rok to bolo presne naopak, keďže k 1. 1. 2024 prešlo najviac často prepoisťovaných poistencov práve do poisťovne Union a najviac ich ubudlo VŠZP.

Graf 26: Prírastky a úbytky často prepoisťovaných poistencov ZP

Zdroj: ÚDZS, VŠZP, Dôvera, Union; spracovanie NKÚ SR.

NKÚ SR pozitívne hodnotí sprísnenie legislatívy v roku 2023, ktorá upravila proces podávania prihlášok do ZP a zaviedla novú skupinu nadmerného prepoistenia do prerozdeľovacieho procesu. Tento proces prispel k medziročnému poklesu počtu často prepoisťovaných osôb o viac ako dve tisíc poistencov (10,6 tis. často prepoisťovaných osôb zmenilo poisťovňu od 1. 1. 2024). **NKÚ SR považuje tému nadmerného prepoisťovania osôb za dôležitú, vzhľadom na odčerpávanie finančných prostriedkov zo systému VZP, ktoré neprispievajú zlepšovaniu zdravotného systému.**

Navrhovať opatrenia, ktoré zamedzia rastu výdavkov VZP je jednou z úloh novovznikajúcej Rady pre tvorbu rozpočtu v zdravotníctve, ktorá mala byť zriadená v roku 2024. Formálne kreovanie rady sa však presunulo až na rok 2025 a v roku 2024 fungovala na neformálnej úrovni (box 6).

BOX 6: Pomalé kreovanie rady pre tvorbu rozpočtu v zdravotníctve

V roku 2024 začala fungovať rada pre tvorbu rozpočtu v zdravotníctve, aj keď len na neformálnej úrovni. NKÚ SR opakovane upozorňoval na to, že do tvorby rozpočtu v oblasti zdravotníctva, ako aj do pravidelného monitoringu jeho plnenia neboli dostatočne zapájané všetky dôležité zainteresované strany, čo viedlo napríklad k nadhodnocovaniu rozpočtovaných úspor. Tento nedostatok mal byť do značnej miery riešený vznikom rady pre tvorbu rozpočtu v zdravotníctve. Návrh štatútu tejto rady bol v apríli 2024 rozposlaný zainteresovaným stranám na pripomienkovanie. Tento návrh dostal aj NKÚ SR, keďže pre úrad bol zamýšľaný štatút pozorovateľa.

V 2024 sa konali viaceré rokovania rady, no NKÚ SR ani ďalšie inštitúcie so štatútom pozorovateľa na ne neboli prizývané. MZ SR argumentovalo tým, že formálny proces kreovania rady sa pozastavil a uskutočnené

¹⁹ Zdravotnú poisťovňu od roku 2025 zmení viac ako 114-tisíc poistencov. ÚDZS. 2024. [online].

stretnutia boli iba neformálne. Medzi dôvodmi pozastavenia formálneho procesu boli uvedené skutočnosti ako zmena na poste ministra zdravotníctva, či nutnosť riešenia nátlakovej akcie Lekárskeho odborového združenia. Formálne kreovanie rady pokračuje a návrh jej štatútu vzala vláda SR na vedomie v máji 2025.

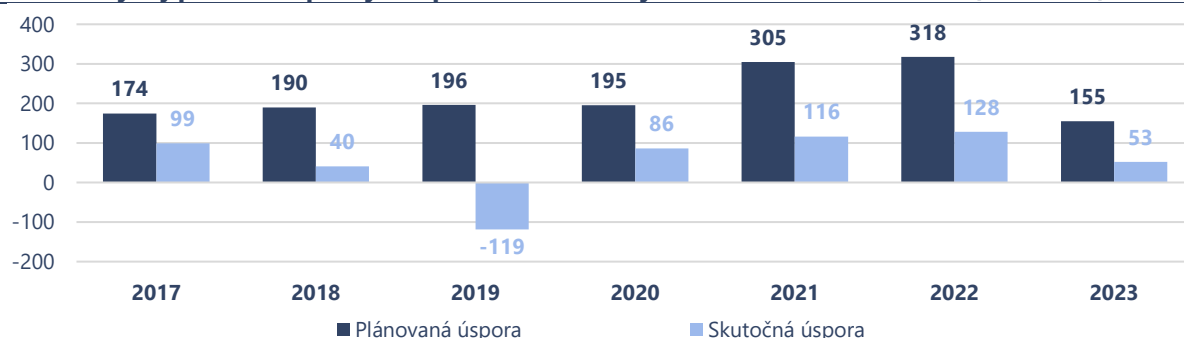
NKÚ SR víta zriadenie tejto rady, keďže má potenciál zvýšiť kvalitu prípravy a monitoringu rozpočtu v zdravotníctve. Podľa informácií MZ SR bude rada zverejňovať vybrané prerokované materiály na stránke ministerstva, čo úrad vníma veľmi pozitívne, keďže by to mohlo výrazne zvýšiť transparentnosť a verejnú kontrolu peňažných tokov v zdravotníctve.

5.1.3 Plnenie úsporných opatrení

Aktualizovaná revízia výdavkov na zdravotníctvo, preklopená do nového implementačného plánu, predpokladala potenciálne úspory v celkovom objeme 483 mil. eur za roky 2023 až 2025.

Najväčší potenciál úspor bol definovaný revíziou výdavkov²⁰ v liekovej politike, kde sa na rok 2024 predpokladala úspora vo výške 134 mil. eur (56 % na celkovom objeme úspor v zdravotníctve v roku 2024). Väčšina úspor, definovaná v liekovej politike, mala byť naplnená prostredníctvom novely liekového zákona (363/2011 Z. z.). Úspory mali byť realizované cez zníženie výdavkov na lieky na výnimky, podporu vstupu generík, aktívnym vynucovaním finančných prostriedkov od farmaceutických firiem a tiež prostredníctvom redukcie spotreby liekov. Historicky sa úsporné opatrenia neplnia a tento stav nezlepšila ani aktualizácia úsporných opatrení v novom implementačnom pláne (graf 27).

Graf 27: Vývoj plnenia úsporných opatrení Revízie výdavkov na zdravotníctvo (v mil. eur)

Zdroj: ÚV SR, Súhrnné implementačné správy; spracovanie NKÚ SR.

Skutočné plnenie úspor bude zverejnené spolu s návrhom RVS v Súhrnnej implementačnej správe za rok 2024 na jeseň roku 2025. Na účely vyhodnotenia najväčšej časti úspor revízie výdavkov na zdravotníctvo boli využité podklady vyžiadané od troch ZP a MZ SR (tabuľka 20).

Tabuľka 20: Plnenie vybraných úsporných opatrení v oblasti liekovej politiky za rok 2024

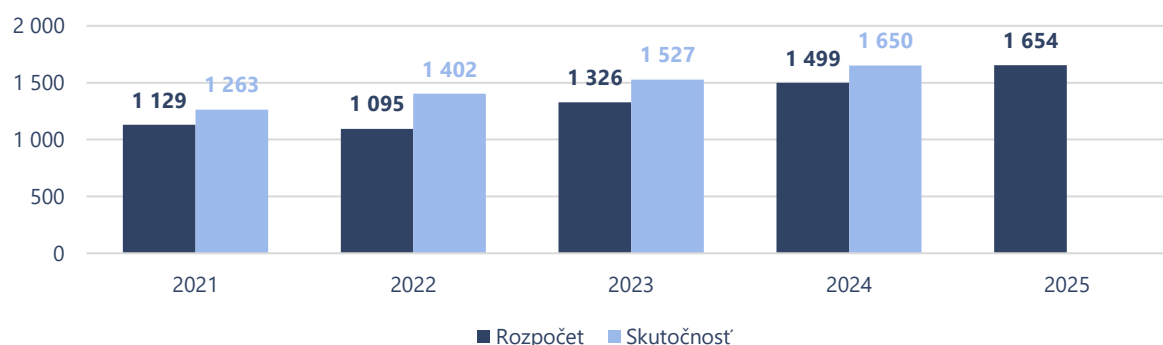
Opatrenie	Plánované plnenie	Skutočné plnenie	Vyhodnotenie plnenia úspor
Medzinárodné porovnávanie cien liekov dvakrát ročne	6,5	10,3	158,50 %
Lieky na výnimky	24,5	19,5	79,60 %
Aktívne vynucovanie vyrovnacieho rozdielu	11,3	3,9	34,50 %
Nákladová efektivita liekov zaradených v základnom kategorizačnom liste na základe inštitútu 1:50 000, podľa zákona platného od 1.1.2018 do 31.7.2022	20	0	0 %
Nákladová efektivita zaradených orphanov	7,3	0	0 %
Podpora vstupu generík a biosimilárov	46	0	0 %
SPOLU	115,6	33,7	29,2 %

Zdroj: MZ SR, ÚV SR, VŠZP, Dôvera, Union, spracovanie NKÚ SR.

²⁰ Revízia výdavkov na zdravotníctvo – aktualizácia. [online].

Okrem nenaplnených úspor na lieky, ktorých potenciál bol realizovaný na 29,2 % (z plánovaných 115,6 mil. eur sa ušetrilo 33,7 mil. eur²¹), **boli v roku 2024 znova problémom prekročené výdavky na lieky a dietetické potraviny.** Po roku 2023, kedy skutočné výdavky prekročili rozpočet na lieky o 179 mil. eur, dosiahli skutočné výdavky v roku 2024 úroveň 1 649,7 mil. eur. V návrhu ŠZÚ sa uvádza, že výdavky na lieky boli prekročené o 57 mil. eur, avšak podľa schválenej vyhlášky MZ SR prekročili lieky a dietetické potraviny sumu minimálnych úhrad ZP o 150 mil. eur (graf 28). Ide o ďalší rok, kedy nová legislatíva v oblasti liekovej politiky nepriniesla požadovanú stabilizáciu systému, a aj z tohto dôvodu bol v októbri 2024 pozastavený kategorizačný proces nových liekov. Z dôvodu udržateľnosti verejných prostriedkov systému VZP tak nebol do kategorizácie zaradený na jeseň 2024 žiaden nový liek.

Graf 28: Vývoj výdavkov na lieky a dietetické potraviny (v mil. eur)

Zdroj: MF SR, MZ SR, spracovanie NKÚ SR.

Ďalšia potenciálna úspora bola definovaná v opatreniach s vplyvom na hospodárenie VŠZP. Len samotná optimalizácia platieb v nemocniciach od VŠZP mala priniesť v roku 2024 úsporu 123,2 mil. eur. Skutočné plnenie zvyšných úsporných opatrení²² nie je ešte v čase písania tohto stanoviska vyhodnotené a zverejnené.

NKÚ SR plánuje naďalej sledovať vývoj plnenia úspor, ako aj vynaložených finančných prostriedkov na systém VZP. Z dôvodu viacnásobného prekročenia rozpočtu na lieky, neplnenia úsporných opatrení najmä v oblasti liekovej politiky a rizika spočívajúceho v súčasnom systéme kategorizácie liekov začal NKÚ SR kontrolu v oblasti liekovej politiky.

5.1.4 Zadlženosť v rezorte zdravotníctva

Celkový stav záväzkov v rezorte zdravotníctva je alarmujúci, v roku 2024 presiahol 2 mld. eur.

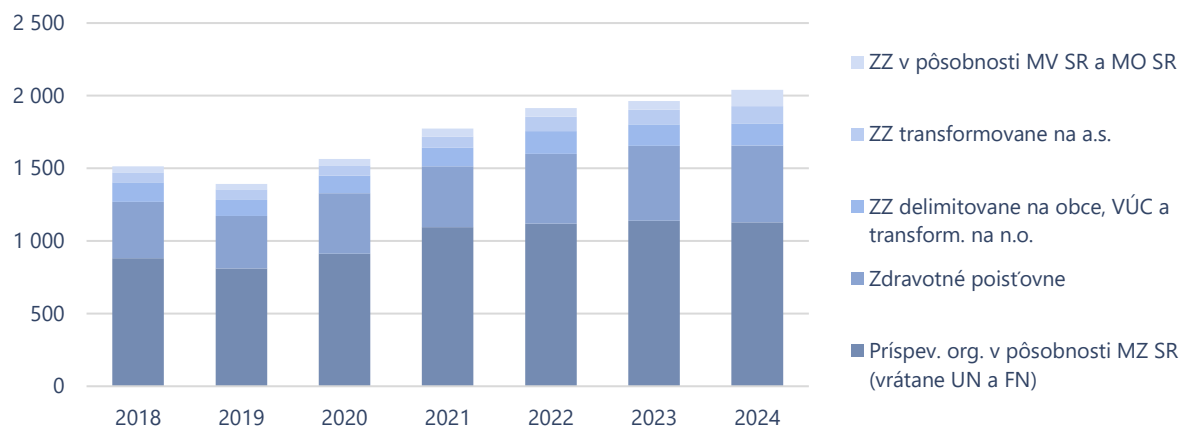
Napriek opakovanému oddľžovaniu stav záväzkov na úrovni istiny v rezorte zdravotníctva opätovne rástol aj v roku 2024. Pokles v príspevkových organizáciách v pôsobnosti MZ SR, kde sú zahrnuté aj najväčšie univerzitné nemocnice (UN) a fakultné nemocnice (FN), bol spôsobený preložením FN s poliklinikou J. A. Reimana v Prešove do priamej pôsobnosti MO SR a odpustením dlhu voči SP. Ostatné skupiny záväzkov v rezorte zdravotníctva medziročne rástli. Najviac medziročne vzrástla (o 93 %) práve skupina zdravotníckych zariadení (ZZ) v pôsobnosti MV SR a MO SR, kde sa presunula FN v Prešove (graf 29). V roku 2024 celkové záväzky vzrástli, a to napriek realizovanému výdavku zo ŠFA na transfer pre MZ

²¹ Niektoré z opatrení Revízie výdavkov na zdravotníctvo II., zamerané na liekovú politiku, neboli začaté a dosahujú nulové plnenie, a tak možno konštatovať, že systém VZP každoročne prichádza o prostriedky, prostredníctvom ktorých by bolo možné hradit zdravotnú starostlivosť pre poistencov. Aj z tohto dôvodu je dôležité pokračovať v implementovaní úsporných opatrení na rok 2025 a začať pripravovať realistické potenciálne úspory na rok 2026 podľa nového implementačného plánu revízie výdavkov.

²² Veľká alokácia úspor bola očakávaná od centralizácie nákupu liekov a špecializovaného zdravotníckeho materiálu (SZM), ale tiež od redukcie nadbytočných vyšetrení na magnetickej rezonancii, počítačovej tomografii a laboratórnych vyšetrení. Zavedenie referencovania cien na zdravotné pomôcky a SZM, ale aj referencovanie cien výkonov so zahraničím sú tiež opatreniami na dosiahnutie úspor v zdravotníctve. Spolu tak mala byť v týchto opatreniach definovaná úspora vo výške 82,6 mil. eur.

SR vo výške 166,8 mil. eur na stabilizáciu ZZ. Týmto procesom bola znížená časť záväzkov UN a FN voči SP. Okrem týchto prostriedkov bolo v roku 2024 odpustených 93 mil. eur postúpením pohľadávok SP na penále voči ZZ.

Graf 29: Vývoj záväzkov ku koncu roka na úrovni istiny v rezorte zdravotníctva (v mil. eur)

Zdroj: MZ SR; spracovanie NKÚ SR.

Záväzky 13 najväčších ZZ dosiahli v roku 2024 historicky najvyššiu úroveň, a to napriek niekoľkonásobným oddĺženiam v posledných rokoch. Celkovo dosiahli záväzky na úrovni istiny bez transferov hodnotu približne 1,1 mld. eur. Záväzky po lehote splatnosti tvoria 64,3 % na celkových záväzkoch 13 najväčších UN a FN. Dlh nemocníc by bol ešte výraznejší, avšak prudký nárast spomalilo v roku 2024 ich dofinancovanie vo výške 191 mil. eur, ktoré malo stabilizovať systém a minimalizovať vznik nových dlhov. ÚDZS SR vo svojej analýze odhadol nárast dlhu v roku 2024 bez dofinancovania vo výške 357 mil. eur.²³ Zároveň odpustenie dlhu voči SP predstavovalo v roku 2024 pre 13 najväčších ZZ v SR sumu 74,5 mil. eur z celkovej alokácie pre všetky ZZ vo výške 166,8 mil. eur.²⁴

Najviac záväzkov majú najväčšie UN a FN voči SP za neplatenie odvodov za svojich zamestnancov, a to aj napriek odpusteniu dlhu od SP voči ZZ. Hodnota dlhu nemocníc v SP dosiahla v roku 2024 úroveň 436,5 mil. eur. ZZ dlžia najviac svojim dodávateľom za zdravotnícky materiál, lieky, energie a služby (326,5 mil. eur). Taktiež ZZ dlhujú 18,9 mil. eur voči Národnej transfúznej službe SR za krv a krvné produkty.

Zo ZZ sú najviac zadlžené UN, ktoré zároveň majú aj veľmi vysoký podiel záväzkov po lehote splatnosti na celkových záväzkoch (graf 30)²⁵. Dlh samotnej UN Bratislava dosahuje takmer 300 mil. eur na úrovni istiny. Najmenej zadlženými sú detské fakultné nemocnice v Košiciach a v Banskej Bystrici.

Zadlžovanie v rezorte zdravotníctva si všimla EK, ktorá podala a nakoniec aj v roku 2024 vyhrala žalobu na Súdnom dvore EÚ.²⁶ Aj napriek tomu si SR naďalej neplní povinnosť v uhrádzaní záväzkov načas a záväzky ZZ narastajú na úkor uhrádzania faktúr a platenia odvodov do SP. NKÚ SR vidí riziko vo včasnom plnení záväzkov zo strany ZZ, keďže nevidí žiaden pokrok v strategickom plánovaní včasných platieb a definitívneho oddĺženia ZZ. Z dôvodu pokračujúceho zadlžovania a nedosiahnutia

²³ Hodnotenie financovania nemocníc podľa všetkých dostupných zdrojov. 2025. [online].

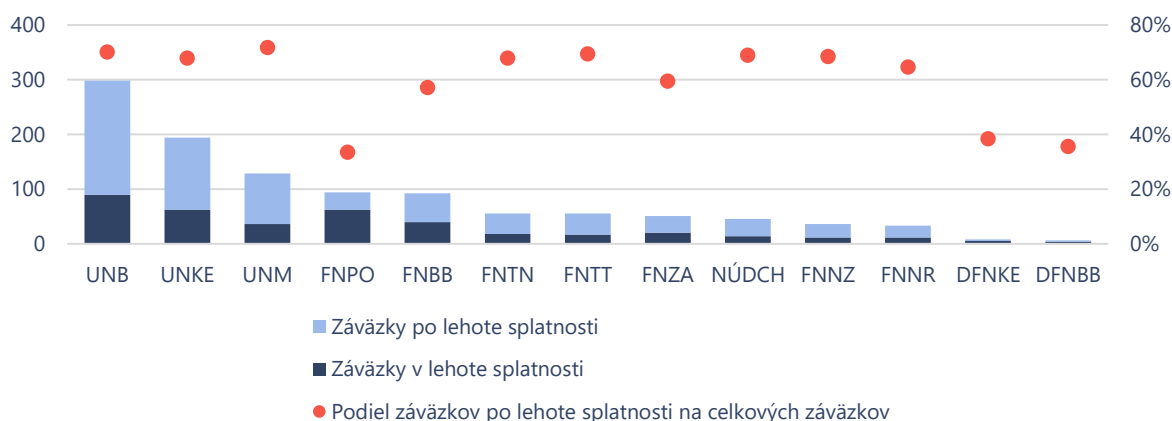
²⁴ Vyplýva z Dohôd o odpustení dlhu medzi spoločnosťou Debitum, a. s., a UN a FN. [online].

²⁵ UNB – Univerzitná nemocnica v Bratislave, UNKE – Univerzitná nemocnica v Košiciach, UNM – Univerzitná nemocnica v Martine, FNPO – Fakultná nemocnica Prešov, FNBB – Fakultná nemocnica Banská Bystrica, FNTN – Fakultná nemocnica Trenčín, FNNT – Fakultná nemocnica Trnava, FNTA – Fakultná nemocnica Žilina, NÚDCH – Národný ústav detských chorôb, FNNZ – Fakultná nemocnica Nové Zámky, FNNR – Fakultná nemocnica Nitra, DFNKE – Detská fakultná nemocnica Košice, DFNBB – Detská fakultná nemocnica Banská Bystrica.

²⁶ Rozsudok Súdneho dvora EÚ. [online].

stabilizácie finančnej situácie v rezorte zdravotníctva vykonal NKÚ SR v roku 2024 dve kontroly (box 7). NKÚ SR sa aj v kontexte neprestávajúceho zadlžovania a nerovnomerného financovania ZZ naďalej plánuje venovať hospodárnemu, efektívnemu a účelnému vynakladaniu zdrojov v systéme VZP.

Graf 30: Závazky UN a FN v lehote a po lehote splatnosti v roku 2024 (v mil. eur)

Zdroj: MZ SR, MO SR; spracovanie NKÚ SR.

BOX 7: Závazky zdravotníckych zariadení a úhradové mechanizmy vo vybranej zdravotnej starostlivosti poskytovanej na základe VZP

Podľa zistení **kontroly záväzkov ZZ**²⁷ sa MZ SR za 20 rokov nepodarilo prijať také systémové opatrenia, ktoré by zvrátili a zastavili trend zadlžovania ZZ. MZ SR sa dlhodobo stavia prevažne do pozície monitorovacieho orgánu stavu záväzkov ZZ a distribútora požiadavky na ich oddĺženie vláde SR. Celkovo v rámci piatich kôl oddĺžení bolo pridelených MZ SR dokopy 2,2 mld. eur, nie všetky však ešte boli vyčerpané. V rámci kontroly záväzkov ZZ bol zistený stav záväzkov ZZ v pôsobnosti MZ SR po lehote splatnosti na úrovni istiny ku koncu roka 2023 vo výške 735,57 mil. eur, ktoré bude potrebné dodatočne uhradiť. Najväčším veriteľom bola podľa zistení kontroly SP a z dodávateľov to bola spoločnosť BFF Central Europe, s. r. o., ktorá sa špecializuje na odkupovanie a kapitalizáciu pohľadávok. Vo vybraných kontrolovaných ZZ za roky 2018 – 2023 sa príslušenstvo k istine (41,8 mil. eur) z uzavretých dohôd o uznaní dlhu a splátkovom kalendári tejto spoločnosti vyšplhalo k 31. 12. 2023 približne na úroveň 82 % z hodnoty istiny, a teda sumu 34 mil. eur, a to za predpokladu dodržania splátok od ZZ. Celkové portfólio pohľadávok tejto spoločnosti bolo počas vykonávania kontroly vo výške 140 mil. eur na úrovni istiny, a k nim je možné si spoločnosťou uplatniť príslušenstvo v odhadovanej výške 80 mil. eur. NKÚ SR upozorňuje na obrovské riziko súvisiace s postupným systematickým zadlžovaním ZZ a s následným obohacovaním sa na vymáhaní pohľadávok a ich príslušenstva z dôvodu nemožnosti dodržania podmienok a splátkových kalendárov kvôli nerovnomerným úhradám voči ZZ zo strany ZP.

Kontrola úhradových mechanizmov²⁸ priniesla zistenie, že v roku 2023 smerovalo do ústavnej zdravotnej starostlivosti približne 2,5 mld. eur, pričom chýbali jednotné pravidlá rozdeľovania. ZP používali rôzne úhradové modely. Hoci sa výkony vykazujú cez DRG (Diagnoses Related Groups – Skupiny súvisiacich diagnóz), úhrady prebiehajú na základe mesačných zmluvných platieb, takže DRG sa ani po viac než dekáde od zavedenia (2010) nevyužíva ako úhradový mechanizmus. VŠZP pritom platila za DRG prípady viac než súkromné poisťovne, čo podľa NKÚ SR v rokoch 2019 – 2023 viedlo k preplateniu približne 333 mil. eur; to môže byť jedným z dôvodov jej dlhodobých strát. VŠZP sa podarilo až v roku 2023 ukončiť hospodárenie so ziskom (8,34 mil. eur), a to po troch rokoch veľkých strát a najmä vďaka dofinancovaniu systému VZP zvýšenou platbou za poistenca štátu.

²⁷ Správa z kontroly Závazky zdravotníckych zariadení. [online].

²⁸ Správa z kontroly Úhradové mechanizmy vo vybranej zdravotnej starostlivosti, poskytovanej na základe verejného zdravotného poistenia. [online].

5.2 Sociálne politiky

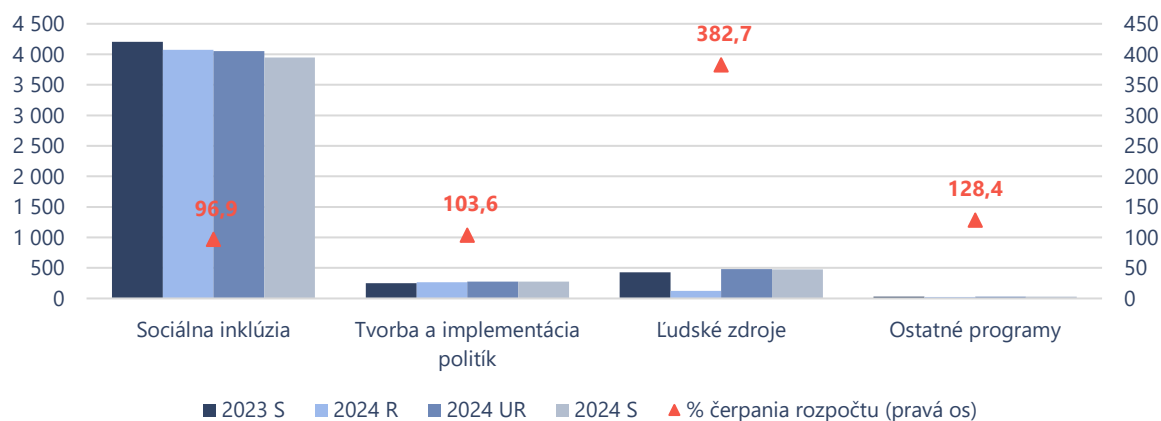
V oblasti sociálnych politík sa NKÚ SR zameriaval na zmeny v programovej štruktúre kapitoly a na výdavky hlavných programov. Prioritne sú rozobraté výdavky na podporu rodiny, financované cez kapitolu MPSVR SR a na dôchodky, vrátane predčasných starobných dôchodkov, financované prostredníctvom SP a tiež výdavky na energopomoc cez MH SR.

Výdavky rezortu práce sa medziročne znížili o 3,8 % a dosiahli 4 729,3 mil. eur. Oproti schválenému rozpočtu boli však v skutočnosti vyššie o 5,4 %.

V porovnaní s minulým rokom došlo k zmenám v programovej štruktúre kapitoly, čo umožnilo presnejšie sledovanie čerpania rozpočtu. Pribudol nový podprogram *Príspevok na hypotéky* spolu s novým prvkom *Príspevok na zvýšenú splátku úveru na bývanie*. Zmenil sa aj obsah podprogramu *13. dôchodok*, ktorý je určený už len pre vybrané skupiny poberateľov (podstatný objem 13. dôchodku financuje SP zo svojho rozpočtu). MPSVR SR zaviedlo 25 nových prvkov, najviac v oblasti sociálnej inklúzie (19), jeden prvok v ľudských zdrojoch – *Inovatívny, prístupný a rozvíjajúci sa trh práce* a päť nových prvkov v programe *Informačné technológie financované zo ŠR*. Dôvodom doplnenia nových prvkov do programovej štruktúry bolo zavedenie monitoringu v súvislosti s LVV zo strany MF SR. Podprogram *Implementácia programov ESF* spolu so svojim prvkom, ktorý zabezpečoval financovanie Implementačnej agentúry MPSVR SR, sa už neobjavil, pretože agentúra bola k 31. 12. 2023 zrušená.

Program Ľudské zdroje zaznamenal najvyšší medziročný nárast – o 10,6 %, aj prekročenie rozpočtu – o 282,7 %, zo všetkých programov (graf 31). Dôvodom bolo navýšenie rozpočtu v podprograme *Inovatívny, prístupný a rozvíjajúci sa trh práce* – o 181,8 mil. eur, ktorý sa následne vyčerpal pri realizácii projektov v rámci cieľa politiky 4 – Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa, ktoré MPSVR SR ako sprostredkovateľský orgán implementuje v Programe Slovensko.

Graf 31: Čerpanie programov kapitoly MPSVR SR (v mil. eur; v %)

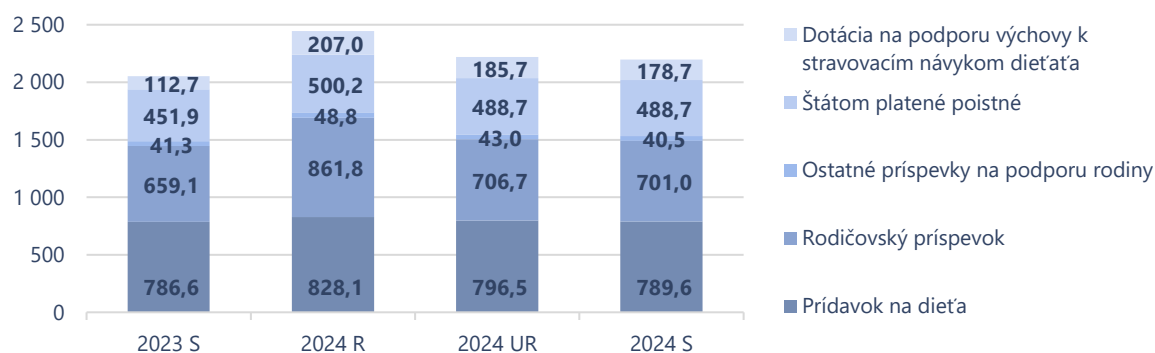

Zdroj: MPSVR SR.

V programe Sociálna inklúzia sa medziročne minulo o 256 mil. eur menej a bolo to menej aj oproti rozpočtu (graf 31). Príčinou bolo nižšie čerpanie pomoci v hmotnej núdzi (84,5 % rozpočtu) a podprogramu *Podpora rodiny* (89,9 % rozpočtu). V oblasti sociálnej inklúzie sa príspevok na zvýšenú splátku úveru na bývanie vyčerpal na 26 %, z rozpočtovanej sumy 64 mil. eur sa podarilo minúť len 16,7 mil. eur. Výdavky programu *Tvorba a implementácia politik* stúpili o takmer 10 % oproti roku 2023 a v porovnaní s rozpočtom boli vyššie o 3,6 %. Ostatné programy sa síce medziročne zvýšili len o 1,8 %, avšak rozpočet prekročili o 28,4 %, čo bolo spôsobené navýšením rozpočtu v podprograme *Informačné technológie financované zo ŠR* o 6 mil. eur.

Výdavky na podporu rodiny sa medziročne zvýšili o 7,2 % na 2 198,4 mil. eur, avšak oproti rozpočtu boli nižšie o 10,1 % (graf 32). Dominovali prídavok na dieťa a rodičovský príspevok, ktoré tvorili 67,8 % skutočných výdavkoch na podporu rodiny a štátom platené poistné s 22,2 % podielom. Dotácia na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa zaznamenala najvyšší medziročný nárast – o 58,6 %, z dôvodu rozšírenia okruhu oprávnených detí a oprávnených žiadateľov o poskytnutie dotácie na stravu od septembra 2023.

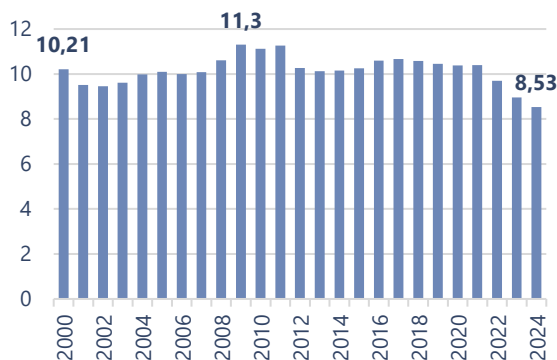
Graf 32: Výdavky na podporu rodiny v kapitole MPSVR SR (v mil. eur)

Zdroj: MPSVR SR.

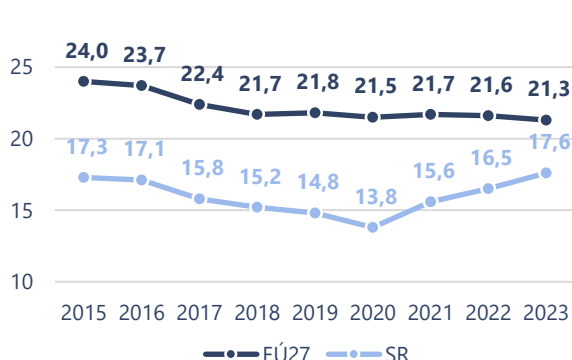
Aj napriek zvýšeným výdavkom na podporu rodiny súčasná štátna rodinná politika nestačí na zastavenie nepriaznivého vývoja pôrodnosti. Hrubá miera živorodenosti klesá už tretí rok po sebe a dostala sa na najnižšiu úroveň 853 živonarodených detí na 100 tisíc obyvateľov za posledných 100 rokov (graf 33). **NKÚ SR preto upozorňuje na nutnosť zamyslieť sa nad novými nástrojmi na podporu rodín s deťmi v súvislosti so zhoršujúcou sa demografickou situáciou na Slovensku.**

Graf 33: Hrubá miera živorodenosti (2000 – 2024; v ‰)

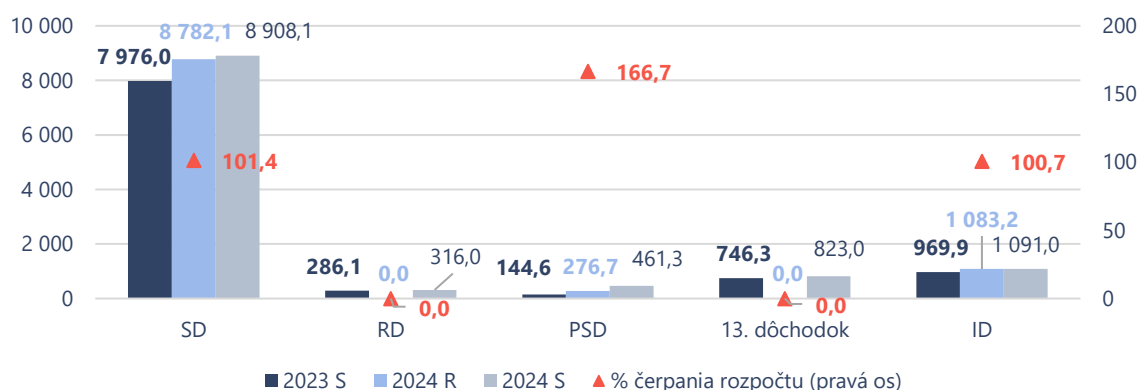
Zdroj: ŠÚ SR, Eurostat.

Graf 34: Miera rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia (2015 – 2023; v %)

Nepriaznivý vývoj vykazuje aj miera rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia, ktorá od roku 2020 stúpa (graf 34). Za rok 2023 dosiahol tento ukazovateľ 17,6 %. Počet osôb ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením sa od roku 2020 zvýšil o 199 tisíc na 943 tisíc v 2023.

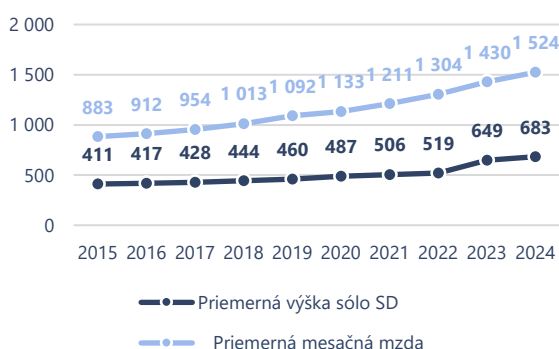
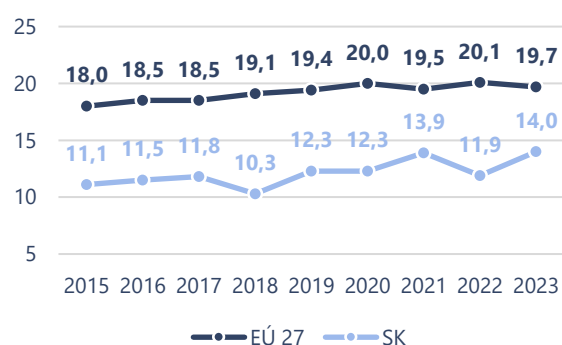
V roku 2024 mali na udržateľnosť verejných financií zásadný vplyv výdavky na dôchodky. Ich ďalšie zvýšenie bolo spôsobené zavedením 13. dôchodku, vyplatením rodičovského dôchodku, enormným záujmom o PSD 40+, ako aj plánovanou valorizáciou dôchodkov o 3,6 % a v prípade novopriznaných dôchodkov o 14,5 %.

Graf 35: Výdavky na dôchodky (v mil. eur; v %)

Zdroj: Sociálna poisťovňa.

Výdavky na starobné dôchodky (SD) medziročne vrástli o 11,7 % (graf 35), oproti schválenému rozpočtu boli vyššie o 1,4 %. Predčasným starobným dôchodcom sa vyplátilo o 316,7 mil. eur viac ako minulý rok. Zavedenie 13. dôchodku zvýšilo výdavky na dôchodkové dávky o 823 mil. eur, ktoré pôvodne neboli rozpočtované v SP, aj keď v skutočnosti ich SP vyplácala. Finančné prostriedky boli schválené v rozpočte kapitoly VPS a k SP sa dostali prostredníctvom transferu. Rodičovský dôchodok, zavedený v roku 2023, medziročne vzrástol o 10,5 %. Výdavky na invalidné dôchodky sa v porovnaní s rokom 2023 zvýšili o 12,5 % a dosiahli 1,1 mld. eur.

Sociálna situácia dôchodcov sa nezlepšuje aj napriek zvýšeným výdavkom na dôchodky. Je to zrejmé z rozdielu medzi priemerným sólo SD a priemernou mzdou, ktorý sa naďalej zväčšuje (graf 36). V súčasnosti priemerný sólo SD tvorí 44,8 % priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve SR, medziročne sa tento podiel znížil o 0,6 p. b.

Graf 36: Priemerný sólo SD a priemerná mzda (2015 – 2024; v eurách)**Graf 37: Miera rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia 65+ (2015 – 2023; v %)**

Zdroj: Sociálna poisťovňa, Eurostat.

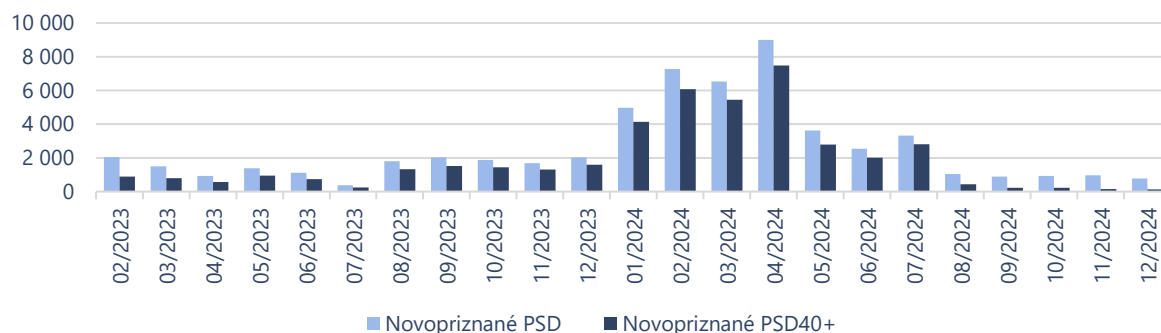
Aj miera rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia seniorov vo veku 65+ sa podľa posledných výsledkov EU SILC 2023 zhoršila o 2,1 p. b. (graf 37). A to aj napriek tomu, že v roku 2023 prebehla riadna aj mimoriadna valorizácia dôchodkov, ako aj výplata 13. dôchodku v sume 746,3 mil. eur.

5.2.2 Výdavky na predčasné starobné dôchodky

Možnosť získať predčasný starobný dôchodok (PSD) po 40. odpracovaných rokoch vyvolala v posledných dvoch rokoch zvýšený záujem o skorší odchod do dôchodku, čo spôsobilo nárast počtu dôchodcov aj zvýšenie výdavkov SP zo základného fondu starobného poistenia. Počet novopripísaných PSD 40+ stúpol najviac v období január až apríl 2024 (graf 38). Dôvodom bola

novelizácia zákona o sociálnom poistení, platná od mája 2024, ktorá sprísnila podmienky získania PSD 40+. Od mája počet novopriznaných PSD, no aj PSD 40+ začal klesať a od augusta do decembra sa dostal na najnižšiu úroveň roka.

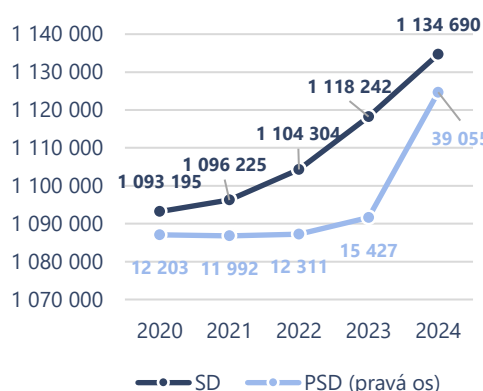
Graf 38: Počet novopriznaných PSD, PSD 40+ (02/2023 – 12/2024)

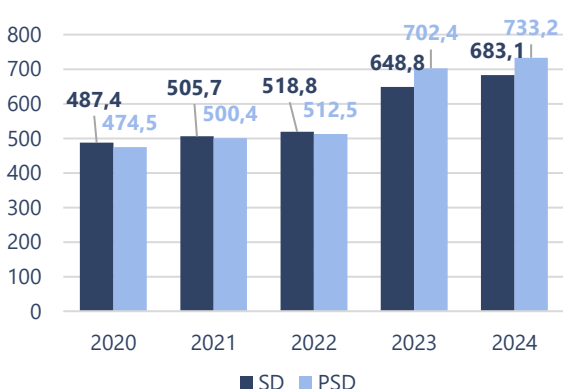
Zdroj: MF SR.

SP koncom minulého roka vyplácala viac ako 1,1 milióna SD a viac ako 39 tisíc PSD (graf 39). V roku 2024 bol zaznamenaný 2,5-násobný nárast počtu vyplácaných PSD. Priemerná mesačná výška PSD dosiahla 733,2 eur a medziročne stúpila o 30,70 eur. V porovnaní s výškou SD bola vyššia o 7,3 % (graf 40). Výdavky na PSD sa zvýšili zo 144,6 mil. eur na 461,3 mil. eur.

Graf 39: Počet vyplácaných SD, PSD (2020 – 2024)

Graf 40: Priemerná výška SD, PSD (2020 – 2024; v eurách)

Zdroj: Sociálna poisťovňa.

5.2.3 Výdavky na energopomoc

V roku 2024 predstavovali výdavky na energopomoc jednu z najvýznamnejších jednorazových položiek, ktoré mali vplyv na schodok VS. Celkové aktuálne výdavky na kompenzácie vysokých cien energií za minulý rok dosiahli 1 125,7 mil. eur, z čoho najväčšia časť smerovala na zafixovanie cien elektriny a plynu pre domácnosti (887,8 mil. eur), pričom menší balík bol vyčlenený na kompenzácie pre podniky a subjekty VS.

Hoci sa energopomoc považovala za ekonomicky opodstatnený nástroj v kontexte energetickej krízy, dlhodobé plošné kompenzácie deformujú trh a vytvárajú morálny hazard. Navyše, v roku 2024 ceny energií na trhoch významne poklesli, vďaka čomu mohlo dôjsť k stabilizácii aj v regulovaných cenách. Napriek tomu sa vláda rozhodla pokračovať v plošnom dotovaní namiesto adresnej podpory zraniteľných skupín obyvateľov. Plošné kompenzácie síce tlmili infláciu, ale zároveň dotovali aj vysokoprijemové skupiny občanov, ktoré necítia nárast cien ako existenčný problém. Energopomoc vedie

takisto k nedostatočnej motivácii domácností a podnikov k úsporám na spotrebe energií a nevytvára tlak na energetickú efektívnosť.

Vláda v roku 2024 zmrazila ceny plynu na úrovni z roka 2023 a zároveň zastropovala ceny elektriny pre domácnosti a tepla pre vybrané skupiny obyvateľov. MH SR pripravilo schémy pomoci, ktoré umožnili podnikateľom a organizáciám žiadať o kompenzácie a dotácie cien energií.²⁹ Energopomoc bola poskytovaná od roku 2022, pričom najvyššie výdavky ŠR boli v roku 2023 v objeme 2,92 mld. eur. Rezerva v ŠR, určená na kompenzačné opatrenia súvisiace s rastom cien energií, bola pre rok 2024 rozpočtovaná v kapitole VPS vo výške 800 mil. eur, pričom energopomoc realizovaná prostredníctvom MH SR bola na úrovni 1 222,2 mil. eur s významným využitím zdrojov EÚ (tabuľka 21).

Celkové výdavky na energopomoc za roky 2022 až 2024 dosiahli 4 221 mil. eur, z toho 3 285 mil. eur bolo zo ŠR a 937 mil. eur pochádzalo zo zdrojov EÚ. Energopomoc v roku 2024 bola realizovaná v rámci podtriedy 0435 – *Elektrická energia* (funkčná klasifikácia) a prvku 07K021M – *Podpora podnikateľov – dotácia na kompenzáciu zvýšených nákladov na energie* (programové rozpočtovanie).

Tabuľka 21: Skutočné čerpanie finančných prostriedkov na energopomoc (v eurách)

MH SR - zdroje financovania	2022 S	2023 S	2024 S
111 - Rozpočtové prostriedky kapitoly	76 167 950	1 184 866 705	750 279 949
131M - Zo ŠR z 2022 (nevyčerpané prostriedky z 2022)	0	1 237 970 410	21 000 000
131N - Zo ŠR z 2023 (nevyčerpané prostriedky z 2023)	0	0	14 235 252
1AA1 - Európsky fond regionálneho rozvoja (Prostriedky EÚ – z 3. PO 2014 – 2020)	0	86 250	0
1AB1 - Kohézny fond (Prostriedky EÚ – z 3. PO 2014 – 2020)	0	0	1 107 552
3AA1 - Európsky fond regionálneho rozvoja (Prostriedky EÚ – z 3. PO 2014 – 2020)	0	0	1 534 265
3AB1 - Kohézny fond (Prostriedky EÚ – z 3. PO 2014 – 2020)	0	0	425 491 024
3AZ1 - ERDF - REACT - EU (Prostriedky EÚ – z 3. PO 2014 – 2020)	0	0	8 519 135
1AA1+3AA1 (SAFE CARE)	0	500 083 536	0
Spolu	76 167 950	2 923 006 901	1 222 167 177

Zdroj: ZÚ MH SR za roky 2022, 2023 a 2024.

Vláda SR z dôvodu regulácie cien energií prijala niekoľko legislatívnych opatrení:

- určenie výšky taríf pre koncových odberateľov elektriny a pre odberateľov plynu,³⁰
- stanovenie maximálnej ceny za časť regulovanej dodávky plynu pre koncových odberateľov plynu v domácnosti, maximálnej ceny za časť regulovanej dodávky elektriny pre vybraných zraniteľných odberateľov elektriny a maximálnej ceny za časť regulovanej dodávky plynu pre vybraných zraniteľných odberateľov plynu,³¹
- určenie maximálnej ceny za regulovanú dodávku tepla pre vybraných koncových odberateľov.³²

5.3 Vzdelávanie, veda a výskum

NKÚ SR opätovne upozorňuje na problém pretrvávajúceho netransparentného rozpočtovania kapitoly ministerstva školstva v rámci programovej štruktúry. Oproti schválenému rozpočtu na rok 2024 sa vyčerpalo viac o 141 mil. eur.

²⁹ MH SR – Kompenzácie a dotácie cien energií. [online].

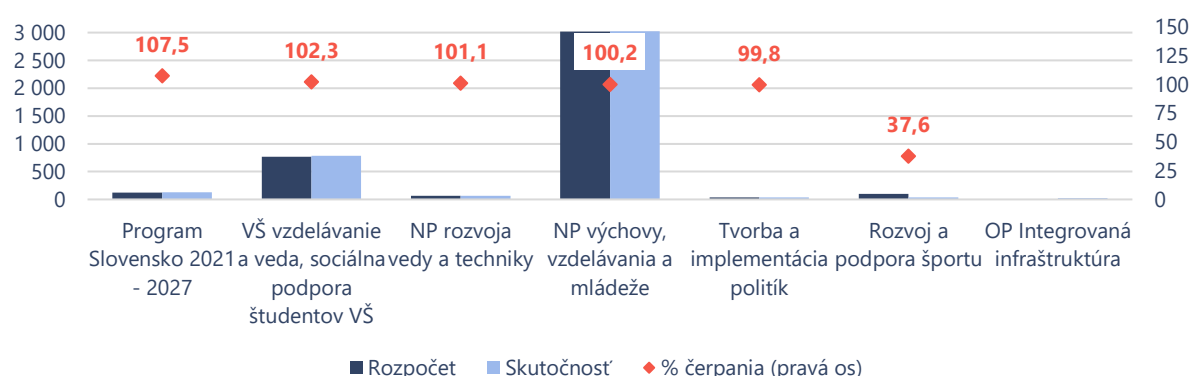
³⁰ Nariadenie vlády SR č. 472/2023 Z. z. [online].

³¹ Nariadenie vlády SR č. 463/2023 Z. z. [online].

³² Nariadenie vlády SR č. 475/2023 Z. z. [online].

Aj v roku 2024 bolo až približne 70 % výdavkov alokovaných na jeden program, konkrétne **Národný program výchovy, vzdelávania a mládeže** (graf 41). Zmena systému financovania predprimárneho vzdelávania od roku 2025 tento balík ešte navýši. Program výchovy, vzdelávania a mládeže je zároveň nedostatočne a nelogicky členený na podprogramy a prvky, ktoré pri najväčšej alokácii len kopírujú názov podprogramu. Z programovej štruktúry MŠVVM SR však nie je možné zistiť zásadnejšie údaje, napríklad koľko išlo na výchovu a vzdelávanie na základných školách, keďže programová štruktúra nerozlišuje predprimárne, základné a stredné vzdelávanie. Paradoxne však je možné v rámci programovej štruktúry zistiť detailný údaj, koľko prostriedkov išlo na vakcíny proti chrípke a hepatitíde pre pedagogických a odborných zamestnancov (511 eur spolu za celý rok 2024).

Graf 41: Výdavky kapitoly MŠVVM SR na vybrané programy v roku 2024 (v mil. eur)

Zdroj: RIS; výpočty a spracovanie NKÚ SR.

Ani v roku 2024 sa nepodarilo vyčerpať všetky predplatené balíky transformačných zmlúv, ktoré **Centrum vedecko-technických informácií SR (CVTI SR) uzavrelo na obdobie 2023 až 2026 s vydavateľstvami SpringerNature, Elsevier a IEEE.**³³ Tieto zmluvy umožňujú slovenským vedcom nielen prístup k vedeckým databázam, ale aj publikovanie s otvoreným prístupom (open access) bez nutnosti hradiť poplatky za spracovanie článkov. NKÚ SR už v predchádzajúcom stanovisku³⁴ upozornil na potenciál zvýšiť hospodárnosť týchto zmlúv, pričom aj v roku 2024 zostali viaceré verejné vysoké školy (VVŠ) mimo systému predplateného open access publikovania – v prípade zmluvy s Elsevier ide až o sedem z 20 VVŠ. CVTI SR pritom aj naďalej vychádzalo z pôvodného zoznamu inštitúcií, bez jeho aktualizácie. Pozitívnu zmenou však je, že CVTI SR v roku 2024 naviazalo otvorené publikovanie na fondy EÚ prostredníctvom projektu NISPEZ V, čo umožnilo ušetriť prostriedky ŠR SR, a tie mohli byť vynaložené na iné aktivity v oblasti vedy a výskumu. NKÚ SR tento krok víta a plánuje pokračovať v monitorovaní financovania vedy a výskumu, ako aj rozširovania prístupu k otvorenému publikovaniu pre ďalšie subjekty.

5.3.1 Zhodnotenie čerpania a adresnosti výzvy na zvýšenie kapacít MŠ

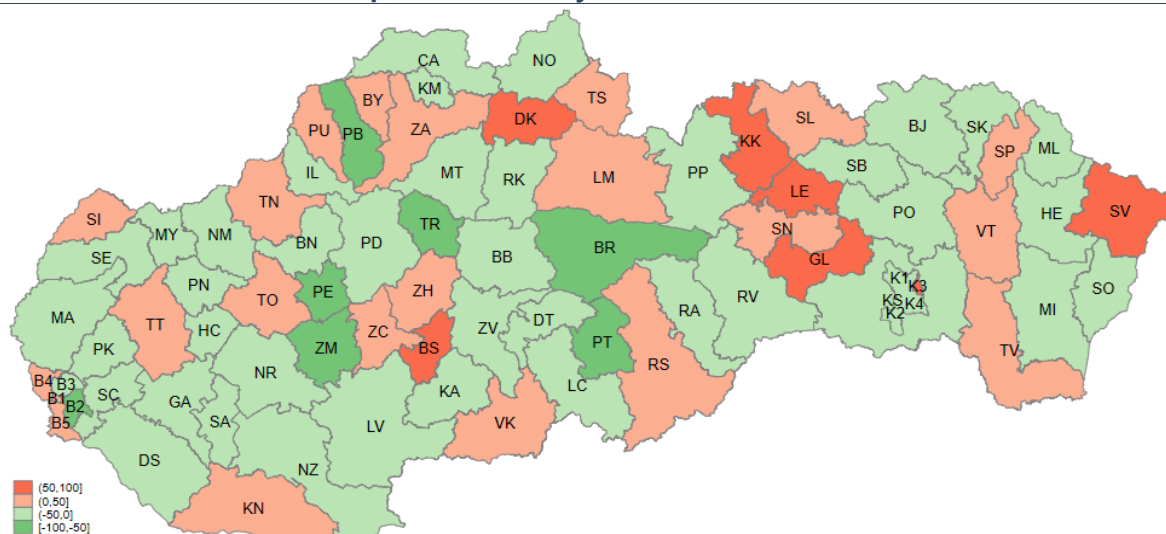
NKÚ SR opakovane upozorňuje aj na dlhodobé a výrazné zaostávanie Slovenska v účasti detí na predprimárnom vzdelávaní a pomalé čerpanie a nedostatočnú adresnosť prostriedkov z POO, určených na zvýšenie kapacít materských škôl (MŠ).^{35,36} Hoci celkovo počet zamietnutých žiadostí o miesto v MŠ medziročne poklesol (z 21 149 v roku 2023 na 17 214 v roku 2024), stále boli desiatky okresov, v ktorých počet zamietnutých žiadostí medziročne vzrástol (graf 42).

³³ Skutočné využitie open access publikovania článkov na celkovom balíku predplateného bolo vo vydavateľstve SpringerNature na úrovni 80,2 %, v Elsevier na úrovni 100 % a v IEEE dosiahlo úroveň 92,5 %.

³⁴ Stanovisko NKÚ SR k Návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2023. [\[online\]](#).

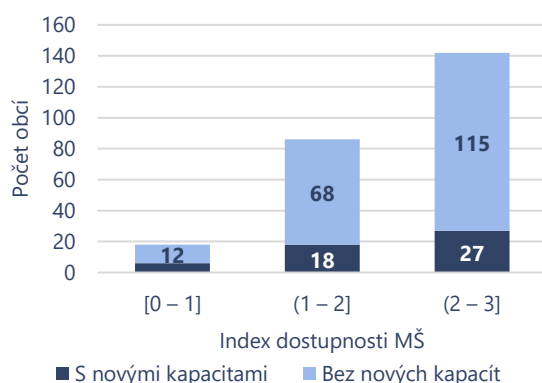
³⁵ Stanovisko NKÚ SR k Návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2022. [\[online\]](#).

³⁶ Stanovisko NKÚ SR k Návrhu štátneho záverečného účtu SR za rok 2023. [\[online\]](#).

Graf 42: Medziročná % zmena počtu zamietnutých žiadostí o miesto v MŠ v roku 2024

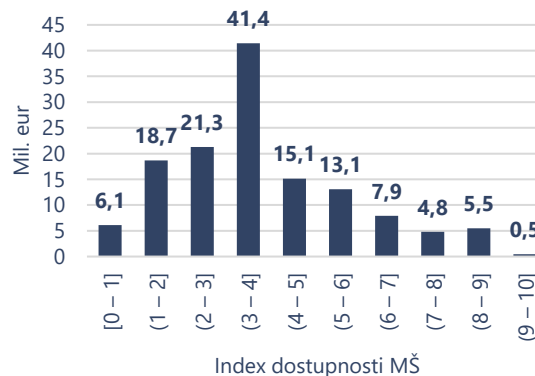
Zdroj: CVTI SR; výpočty a spracovanie NKÚ SR.

Počas roka 2024 tempo čerpania výzvy **Zvýšenie kapacít materských škôl** výrazne vzrástlo a ku koncu roka bolo z navýšenej alokácie 143,8 mil. eur zazmluvnených 118,4 mil. eur. NKÚ SR však upozorňuje na množstvo obcí s nízkou dostupnosťou MŠ, v ktorých žiadne nové kapacity **nepribudnú**. Objem prostriedkov výzvy, ktoré smerujú do obcí s nízkou dostupnosťou MŠ, nie je dostatočný. Z celkového počtu 246 obcí s indexom dostupnosti MŠ³⁷ nižším alebo rovným 3 nebudú v 195 obciach vytvorené žiadne nové kapacity (graf 43).³⁸

Graf 43: Výzva Zvýšenie kapacít materských škôl – budovanie kapacít v obciach s nízkou dostupnosťou MŠ

Zdroj: MŠVVM SR; výpočty a spracovanie NKÚ SR.

Poznámka: Zazmluvnená alokácia vo výške 139,9 mil. eur (marec 2025).

Graf 44: Výzva Zvýšenie kapacít materských škôl – zazmluvnená alokácia podľa hodnoty indexu dostupnosti MŠ obcí, ktorých sa nové kapacity týkajú

Zdroj: MŠVVM SR; výpočty a spracovanie NKÚ SR.

Poznámka: Zazmluvnená alokácia vo výške 139,9 mil. eur (marec 2025).

Nezanedbateľná časť prostriedkov výzvy zároveň smeruje do obcí s dobrou dostupnosťou – pre obce s indexom dostupnosti MŠ vyšším ako 7 bolo schválených 10,8 mil. eur (graf 44).

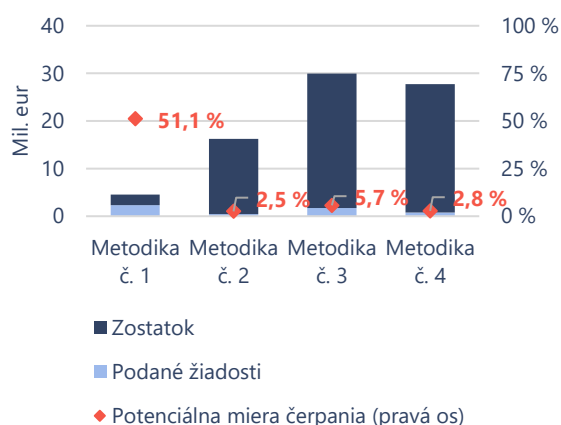
³⁷ Ide o upravený index dostupnosti MŠ. Index vytvorený Inštitútom vzdelávacej politiky zohľadňuje kapacitu, dopyt, poplatky a demografiu (<https://www.minedu.sk/index-dostupnosti-materskych-skol/>). Index upravený NKÚ SR zohľadňuje len kapacitu, dopyt a demografiu, pričom všetky tri komponenty majú rovnakú váhu.

³⁸ S cieľom riešiť situáciu v lokalitách so závažným nedostatkom miest v MŠ vláda SR v marci 2025 schválila návrh na podporu urýchlenej výstavby kritickej infraštruktúry MŠ v lokalitách s akútnou situáciou. Pôjde o priame výzvania a sumou 11,6 mil. eur bude z plánu obnovy (nad rámec prostriedkov výzvy) podporených spolu šesť subjektov.

5.3.2 Čerpanie prostriedkov na individuálny profesijný rozvoj učiteľov

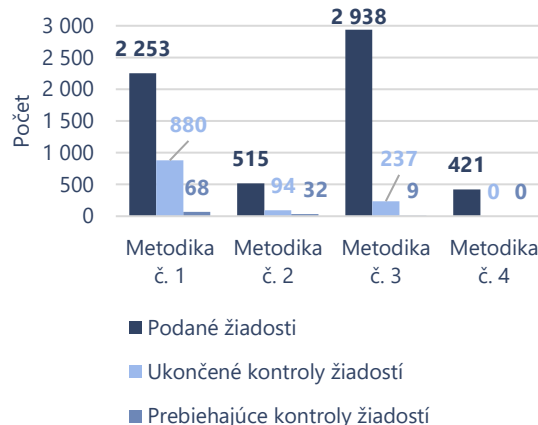
Čerpanie prostriedkov na individuálny profesijný rozvoj pedagogických a odborných zamestnancov bolo aj v roku 2024 veľmi nízke a celkovo za vyše dva roky prepadnú desiatky miliónov eur (graf 45). V roku 2022 začalo MŠVVM SR z POO formou metodických usmernení podporovať individuálny profesijný rozvoj pedagogických a odborných zamestnancov. Ide o súčasť reformy 2 komponentu 7, ktorej cieľom je príprava a rozvoj učiteľov so zameraním na nový obsah a formy vzdelávania, a to zmenou vysokoškolskej prípravy učiteľov a posilnením profesijného rozvoja učiteľov. Do 31. decembra 2023 malo aspoň 55 % pedagogických a odborných zamestnancov škôl absolvovať odbornú prípravu zameranú na nové kurikulum, inkluzívne vzdelávanie a/alebo digitálne zručnosti, ale nebolo to dosiahnuté ani v roku 2024.

Graf 45: Čerpanie POO na individuálny profesijný rozvoj pedagogických a odborných zamestnancov

Zdroj: MŠVVM SR; výpočty a spracovanie NKÚ SR.
Poznámka: Stav k 28. 2. 2025.

Graf 46: Čerpanie POO na individuálny profesijný rozvoj pedagogických a odborných zamestnancov – kontrolný proces

Zdroj: MŠVVM SR; výpočty a spracovanie NKÚ SR.
Poznámka: Stav k 28. 2. 2025.

Najvyššia potenciálna³⁹ miera čerpania sa týka metodiky č. 1 (51,1 %). Prvá metodika však mala ešte relatívne nízku alokáciu (4,5 mil. eur). Na nasledujúce metodiky boli alokované už desiatky miliónov eur, pričom potenciálna miera čerpania je na úrovni jednotiek percent. Keďže v prípade všetkých štyroch metodík je prihlasovanie už ukončené, minimálne 73,3 mil. eur nebude vyčerpaných.

Proces kontroly žiadostí o čerpanie týchto prostriedkov je extrémne pomalý (graf 46). Hoci boli prvé dve metodiky uzavreté ešte v roku 2023, k 28. 2. 2025 nebola v prípade 1 694 žiadostí (z celkového počtu 2 768 podaných žiadostí) ani len začatá kontrola. Zatiaľ posledná metodika bola uzavretá 20. novembra 2024. Ani po vyše troch mesiacoch nebola skontrolovaná žiadna zo 421 podaných žiadostí. Najvyšší počet neskontrolovaných žiadostí identifikujeme v prípade metodiky č. 3. V prípade prvej metodiky zároveň upozorňujeme na skutočnosť, že z 880 skontrolovaných žiadostí bolo k 28. 2. 2025 vyše 700 takých, ktoré musia vrátiť celú poskytnutú sumu, lebo neboli splnené kritériá alebo škola nič nečerpala.

Rozvoja digitálnych zručností sa bude týkať pravdepodobne len približne tretina konečného čerpania prvých štyroch metodík. Keďže konečné čerpanie metodiky 1 bude pravdepodobne veľmi nízke, zameriavame sa na zvyšné metodiky. Tam sa digitalizácie týka 31,5 % podaných žiadostí. Rozvoj digitálnych zručností je dôležitý aj v kontexte investície 1 komponentu 7 plánu obnovy, ktorej celkovým

³⁹ Nie všetky podané žiadosti budú refundované, resp. refundované v plnej výške

zámerom je prostredníctvom dobudovania digitálnej infraštruktúry skvalitniť vyučovací proces aktívnym využívaním digitálnych technológií.

Do výzvy, ktorej cieľom je podpora zavádzania inkluzívneho vzdelávania a rozvoja digitálnych kompetencií učiteľov prostredníctvom nových študijných programov, sa za celý rok 2024 nikto neprihlásil. Súčasťou reformy 2 komponentu 7 je aj grantový program pre univerzity na podporu vzniku nových učiteľských študijných programov podporujúcich zavádzanie inkluzívneho vzdelávania, rozvoj digitálnych kompetencií a posilňovanie rovnosti medzi mužmi a ženami. Výzva bola vyhlásená v decembri 2023 a ani po vyše roku (k 31. 12. 2024) ministerstvo školstva neevidovalo žiadnu žiadosť zo strany vysokých škôl. Výška finančných prostriedkov určených na výzvu je 2,5 mil. eur a výzva by mala byť uzavretá 30. 6. 2025.

5.3.3 Štipendijná schéma *Študuj doma, Slovensko ťa odmení*

V roku 2024 bolo zo štipendijnej schémy *Študuj doma, Slovensko ťa odmení* podporených spolu 1 741 študentov, pričom ich počet každý rok mierne rastie (graf 47). S cieľom podporovať a motivovať študentov, aby zostali študovať na Slovensku, MŠVVM SR vypláca od roku 2022 štipendiá v rámci štipendijnej schémy financovanej z POO. O štipendium bolo možné sa uchádzať v jednej z dvoch kategórií: najväčšie talenty spomedzi slovenských maturantov; nadpriemerní študenti, ktorí sú zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo patria do špecifických znevýhodnených skupín. Na štipendiá z plánu obnovy nadviaže nový eurofondový projekt, ktorý ministerstvo predstavilo v marci 2025. Konkrétne podmienky zatiaľ nie sú známe.

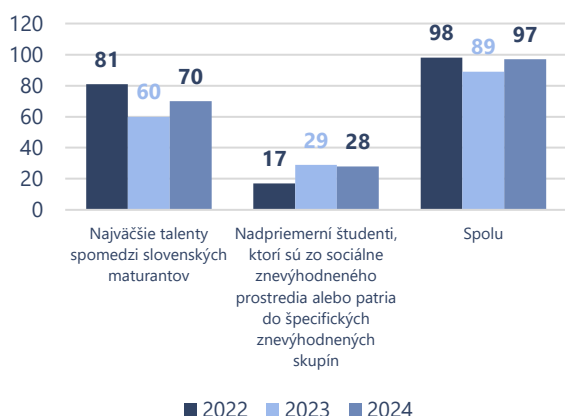
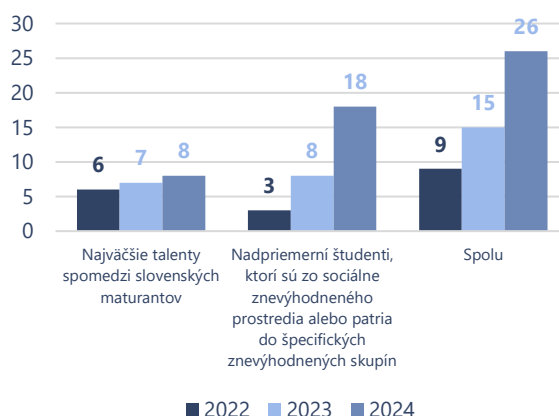
Graf 47: Podpora študenti v rámci schémy *Študuj doma, Slovensko ťa odmení*

Zdroj: MŠVVM SR; výpočty a spracovanie NKÚ SR.

V roku 2024 ministerstvo zaviedlo možnosť navýšenou sumou motivovať potenciálnych uchádzačov na štúdium nedostatkových študijných programov⁴⁰. Náklady na 400 navýšených štipendií by za obdobie troch rokov bakalárskeho, resp. spojeného bakalárskeho a magisterského štúdia mali predstavovať 3 mil. eur. V prípade nedostatkových učiteľských a pedagogických smerov nemalo navýšené štipendium žiadny alebo len minimálny vplyv na záujem o štúdium (grafy 58 a 59). Spomedzi podporených v kategórii *najväčšie talenty* si nedostatkový učiteľský študijný program v roku 2024 vybralo 70 maturantov.

⁴⁰ Študijné programy pripravujúce na nedostatkové povolanie. Tieto povolania boli identifikované za pomoci odborníkov z rôznych oblastí zaoberajúcich sa pracovným trhom a jeho potrebami. Zoznam týchto študijných programov je zverejnený na [online](#).

Graf 48: Podpora študenti nedostatkových učiteľských študijných programov v rámci schémy Študuj doma, Slovensko t'a odmení**Graf 49: Podpora študenti nedostatkových pedagogických študijných programov v rámci schémy Študuj doma, Slovensko t'a odmení**

Zdroj: MŠVVM SR; výpočty a spracovanie NKÚ SR.

Zdroj: MŠVVM SR; výpočty a spracovanie NKÚ SR.

V prípade nedostatkových učiteľských a pedagogických smerov nemalo navýšené štipendium žiadny alebo len minimálny vplyv na záujem o štúdium (grafy 48 a 49). Spomedzi podporených v kategórii *najväčšie talenty* si nedostatkový učiteľský študijný program v roku 2024 vybralo 70 maturantov. Je to síce o 10 maturantov viac ako v predchádzajúcom roku, ale o 11 menej ako v roku 2022.⁴¹ Nedostatkový pedagogický študijný program si spomedzi najväčších talentov v roku 2024 vybralo osem maturantov, čo je o jedného viac ako v predchádzajúcom roku. Všetci ôsmi si vybrali študijný program *predškolská a elementárna pedagogika*. Zvyšné tri nedostatkové pedagogické študijné programy zostali v tejto kategórii bez štipendistov.

5.4 Obrana

Skutočné výdavky na obranu v roku 2024 vzrástli medziročne o 20,7 %, čo predstavovalo najvyšší medziročný rast za posledných päť rokov. išlo o výdavky v objeme 2,57 mld. eur s 1,98 % podielom na HDP (tabuľka 22). Nárast výdavkov ovplyvnili najmä záväzky v rámci NATO a významné zhoršenie bezpečnostného prostredia vrátane pokračujúceho konfliktu na Ukrajine.

Tabuľka 22: Výsledok rozpočtového hospodárenia kapitoly (v eurách)

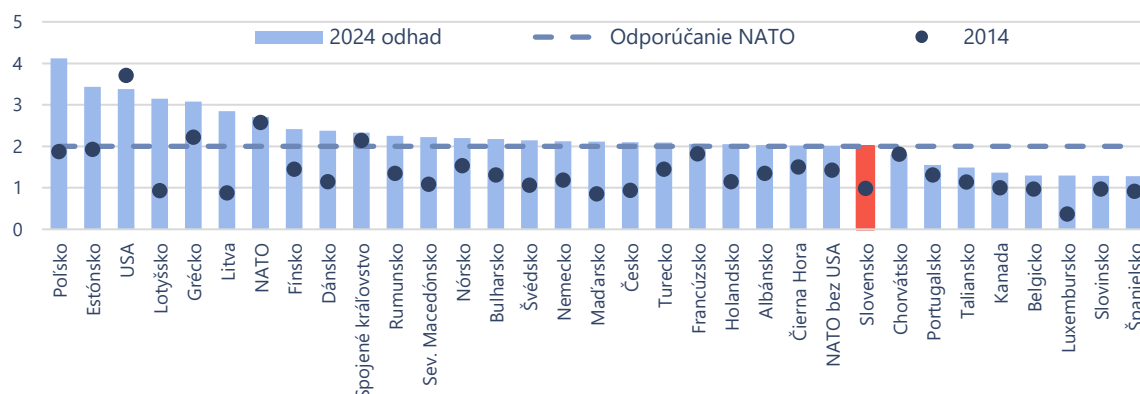
MO SR 2024	2023 S	2024 R	2024 UR	2024 S
Príjmy spolu	56 240 739	16 367 802	16 370 156	26 973 839
z toho: prijaté z rozpočtu EÚ				
Výdavky spolu	2 133 300 160	2 609 207 616	2 575 652 888	2 574 464 327
z toho: kryté prostriedkami EÚ*				
	13 045 999		4 269 334	4 269 334

Zdroj: ZÚ MO SR.

*Európsky fond regionálneho rozvoja - 3 356 627 eur, Kohézny fond - 34 133 eur, Európsky sociálny fond - 141 710 eur, POO - 736 862 eur.

Za obdobie rokov 2021 až 2024 zvýšili krajiny EÚ svoje výdavky na obranu o 30 %, pričom v roku 2024 dosiahli predbežne 326 mld. eur (1,9 % HDP). EÚ a jej členské štáty sú z dôvodu zmeny bezpečnostného prostredia odhodlané spoločne vynakladať na obranu viac finančných prostriedkov a efektívnejším spôsobom. Ak zohľadníme len 23 členských štátov EÚ, ktoré sú zároveň aj členmi NATO, výdavky na obranu dosiahli v roku 2024 úroveň 1,99 % ich spoločného HDP a očakáva sa, že v roku 2025 dosiahnu 2,04 % (graf 50).

⁴¹ Podiel na celkovom počte podporených najväčších talentov: 7,5 % v roku 2022, 5,1 % v roku 2023 a 5,8 % v roku 2024.

Graf 50: Výdavky na obranu v krajinách NATO (v % HDP)

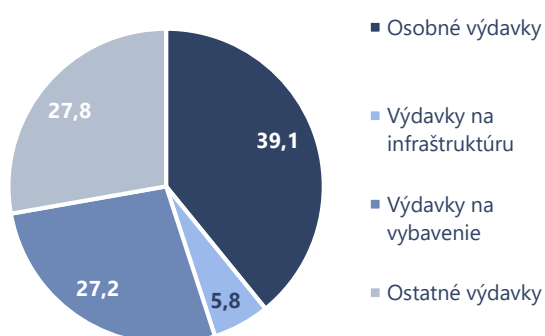
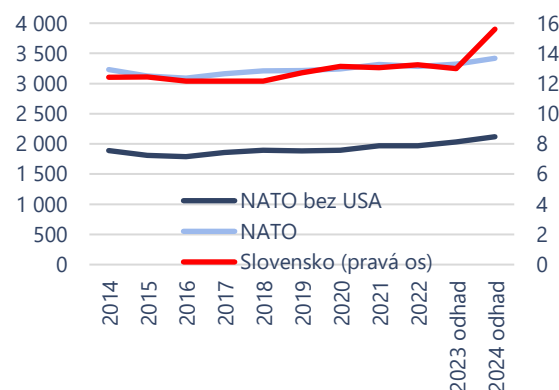
Zdroj: NATO; spracovanie NKÚ SR.

V roku 2024 dva rozpočtové programy kapitoly obrany v SR pokrývali spolu 99,96 % skutočných výdavkov. Na pôvodne vyčlenených 2,61 mld. eur pre celú kapitolu boli stanovené ciele a merateľné ukazovatele. V roku 2024 bolo hodnotených 153 cieľov programov, podprogramov, projektov a prvkov.⁴²

Bežné výdavky programu Obrana tvorili 60,3 % z celkových výdavkov kapitoly, v rámci ktorých boli najväčšie výdavky na mzdy a poistné. Ako každoročne, aj v roku 2024 najviac finančných prostriedkov kapitoly bolo určených na program *Obrana*, v rámci ktorého je zabezpečovaný systém riadenia a velenia obrany štátu. V roku 2024 bolo v tomto programe skutočne vyčerpaných 1,63 mld. eur, čo predstavovalo 63,2 % z celkových výdavkoch kapitoly.

Program Rozvoj obrany sa na skutočných výdavkoch kapitoly podieľal 36,8 % a najväčšiu položku tvorilo obstarávanie kapitálových aktív vo výške 739,8 mil. eur. Išlo najmä o protiletadlové rakety stredného dosahu, ťažké nákladné automobily, pásové bojové vozidlá, vrtuľníky a malé vojenské dopravné lietadlo.

Najväčší podiel na obranných výdavkoch SR mali osobné výdavky (39,1 %), ktoré zahŕňali vojenské výdavky, civilné výdavky a dôchodky vojakov (graf 51). Počet vojakov významne vplyva na celkové obranné výdavky SR. Skutočný počet vojakov SR sa od roku 2014 zvýšil o 26 %, zatiaľ čo v NATO narástol celkom o 4 % (graf 52).

Graf 51: Hlavné kategórie obranných**výdavkov SR (2024; % z obranných výdavkov)****Graf 52: Vývoj počtu vojakov (v tis. osôb)**

Zdroj: NATO; spracovanie NKÚ SR.

⁴² Výsledky týchto hodnotení sú zapracované v návrhu ZÚ kapitoly MO SR za rok 2024 (neagregovaná verzia); má utajovaný charakter.

Vláda SR v roku 2024 schválila zvýšenie celkového počtu vojakov o 266 profesionálnych vojakov oproti roku 2022. Celkový tabuľkový stav vojakov je po zmenách navýšený na 20 982. V Ozbrojených silách SR je však dlhodobý vysoký počet neobsadených miest. Podľa Generálneho štábu Ozbrojených síl SR koncom roka 2024 bolo neobsadených 4 907 tabuľkových miest.

MO SR dosiahlo v rámci kapitálových výdavkov ŠR najväčší podiel na nákupe strojov, prístrojov, zariadení a techniky vo výške 79,5 % (422 mil. eur). Potreba modernizácie vybavenia Ozbrojených síl SR vznikla z dôvodu investičného dlhu naakumulovaného v období pred rokom 2019, charakterizovanom nízkymi investíciami do obrany, ako aj darovaním hlavných bojových systémov a munície Ukrajine (box 8). SR odstraňovaním tohto investičného dlhu aj v roku 2024 pokračovala v modernizácii svojich Ozbrojených síl.

BOX 8: Netransparentnosť a rozdiely v oceňovaní darovaného majetku

NKÚ SR v roku 2024 vykonal kontrolu s názvom Darovanie hnuteľného majetku vojenskej povahy Ukrajine⁴³ za obdobie rokov 2022 až 2023. Zistil, že organizačné zložky rezortu MO SR predkladali NKÚ SR nejednotné dokumenty k darovanému materiálu z dôvodu ich vzájomného nespokojenia, nevedomosti a neinformovanosti o skutočnom plnení. K zmenám údajov zo strany MO SR dochádzalo najmä po upozorneniach NKÚ SR, že v daných materiáloch a tabuľkových prehľadoch, predložených ku kontrole, sú logické chyby. Táto skutočnosť vo výsledku jednoznačne demonštruje nedostatočnú spoluprácu jednotlivých aktérov v rámci celého rezortu MO SR, ktorí boli primárne zodpovední za zabezpečenie procesných úkonov na úspešné zvládnutie darovania vojenského materiálu na Ukrajinu a jeho následné preplatenie cez Európsky mierový nástroj (EPF). Vo výsledku NKÚ SR nenadobudol uistenie, že zostava výsledných dát, resp. zoznam schváleného materiálu, ktorý EPF odsúhlasil na preplatenie SR, je správny, korektný a bez výskytu akýchkoľvek ďalších chýb, ktoré by v konečnom dôsledku ovplyvnili výšku výslednej sumy určenej na preplatenie SR za darovaný vojenský materiál Ukrajine v rokoch 2022 a 2023. **SR by za darovaný vojenský materiál mohla z EPF získať sumu v celkovej výške 327 mil. eur. Ku dňu ukončenia kontroly SR z EPF získala 82,1 mil. eur.**

ŠÚ SR zorganizoval v septembri 2023 medzinárodné stretnutie k postupu pri nadmernom deficite. Na ňom informoval, že na základe komunikácie s MO SR sa zaoberal odhadom hodnoty štyroch najväčších položiek, ktoré boli predmetom darovania: stíhacie lietadlá MiG-29, protivzdušný systém S-300, bojové vozidlá pechoty BVP-1 a protivzdušný systém KUB. **ŠÚ SR ocenil tento darovaný majetok dvoma spôsobmi: A – 1 827 mil. eur, B – 5 013 mil. eur, pričom na zapracovanie do sústavy národných účtov zvolil hodnotu A – 1 827 mil. eur. MO SR tento majetok pri komunikácii z EPF ocenilo priemernou cenou, vypočítanou z obstarávacích cien, v celkovej sume 575 mil. eur.**

Do EPF bolo možné nahlasovať vojenský materiál a techniku buď v účtovných cenách alebo v trhových cenách. MO SR nahlasovalo celkový materiál po jednotlivých položkách v účtovných cenách. NKÚ SR zistil, že MO SR nevyužilo možnosť ohodnotiť hlavne vojenskú techniku a zbraňové systémy na základe znaleckých posudkov v trhových cenách. Zároveň nebola ani realizovaná analýza posúdenia výhodnosti jednotlivých princípov oceňovania. **V rámci uvedených štyroch najvýznamnejších položiek je rozdiel medzi sumou, ktorú si ŠÚ SR zvolil na zapracovanie do sústavy národných účtov a sumou, ktorú MO SR komunikovalo s EPF vo výške 1 252 mil. eur. SR týmto postupom stratila možnosť získania významne vyšších kompenzácií v rámci EPF. Ak by bol použitý rovnaký postup EPF ako doteraz (podiel 48,64 %), SR mohla v rámci kompenzácií získať nie 327 mil. eur, ale 889 mil. eur, teda o 562 mil. eur viac.**

Výdavky na nákup výzbroje (podľa kritérií NATO) **dosiahli 35,35 %, čím bol prekročený plán o 29,3 %.** SR v súčasnosti realizuje obranné nákupy (tabuľka 23) v celkovej hodnote prevyšujúcej 6 mld. eur (z časti už uhradené preddavky).

⁴³ Správa o výsledku z kontroly Darovanie hnuteľného majetku vojenskej povahy Ukrajine. [online].

Tabuľka 23: Najväčšie prebiehajúce obranné nákupy SR

Nákup	Popis	Cena vrátane DPH	Číslo uznesenia vlády SR
Viacúčelové taktické stíhacie lietadlá	12 ks F-16 C jednomiestne, 2 ks F-16 D dvojmiestne, výcvik pilotov, munícia, logistická podpora za 8 rokov prevádzky, doprava	2,6 mld. eur	343/2018
Pásové bojové obrnené vozidlá	152 ks CV90 MkIV	1,7 mld. eur	436/2022
Nákladné vozidlá	1307 ks nákladných vozidiel Tatra	0,7 mld. eur	801/2024
Systémy protivzdušnej obrany	6 ks Barak MX	0,6 mld. eur	519/2024
Bojové obrnené vozidlá	76 ks Patria AMV XP 8x8	0,5 mld. eur	241/2022
Viacúčelové vrtuľníky	13 ks UH-60	0,2 mld. eur	802/2024

Zdroj: ÚV SR.

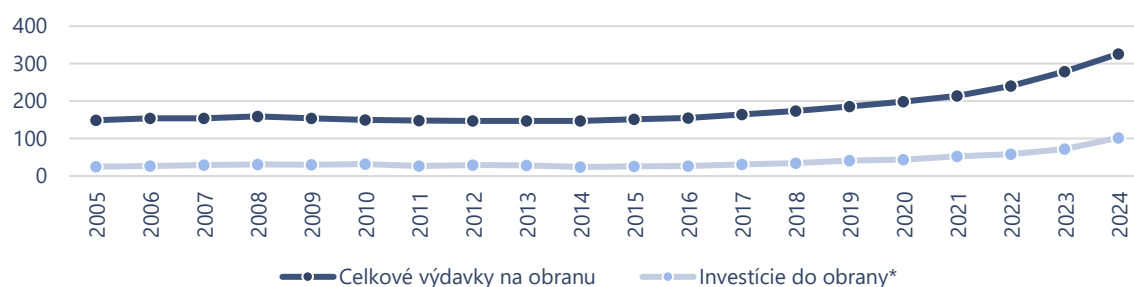
Investičné plány MO SR na rok 2024 uvádzali realizáciu projektov modernizácie vo výške 707,6 mil. eur. Rozpočet kapitálových výdavkov bol schválený vo výške 919,9 mil. eur a čerpaný v objeme 813 mil. eur. Zoznam najväčších investícií je uvedený v tabuľke 24.

Tabuľka 24: Najväčšie investície v obrane v roku 2024 (v eurách)

Investícia	2024 R	2024 S
Protiletadlové rakety stredného dosahu	274 136 550	274 136 550
Automobil nákladný terénny ťažký - N3G a jeho modifikácie	108 484 590	108 484 589
Pásové bojové vozidlá	60 000 000	60 000 000
Viacúčelové vrtuľníky UH-60L	49 492 442	49 492 441
Rádiolokátor 3D - stredný dosah	47 393 000	47 393 000
Malé vojenské dopravné lietadlo	46 414 926	46 414 926
Viacúčelové taktické lietadlá	37 739 734	37 739 734
GZE - nákup osobných automobilov	28 456 120	28 456 120
Špeciálna bezpečnostná podpora - infra 4	0	21 791 865
Simulátor boja	10 537 654	10 537 654
SPOLU	662 655 017	684 446 880

Zdroj: RIS

V roku 2024 dosiahli investície do obrany v EÚ 102 mld. eur, čo predstavuje viac ako 30 % ich celkových výdavkov na obranu (graf 53). Členské štáty sú preto v tejto oblasti výrazne nad dohodnutou kolektívnou referenčnou hodnotou 20 %. V roku 2024 presiahli výdavky na obstarávanie obranného vybavenia 90 mld. eur. To zodpovedá 88,2 % investícií do obrany a medziročnému nárastu o viac ako 50 %. Celkové výdavky na výskum a vývoj v oblasti obrany v roku 2024 boli o 18 % vyššie ako v roku 2023 a dosiahli výšku 13 mld. eur.

Graf 53: Vývoj výdavkov na obranu v členských štátoch EÚ (v mld. eur)

Zdroj: Európska rada; spracovanie NKÚ SR.

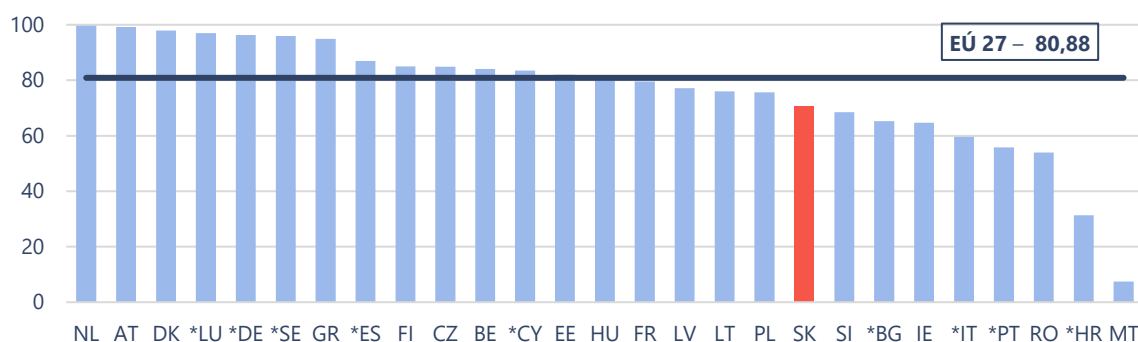
* Výdavky na obstarávanie obranného vybavenia vrátane výdavkov na výskum a vývoj.

5.5 Životné prostredie

Verejné zdroje do oblasti životného prostredia plynú predovšetkým cez rozpočet kapitoly MŽP SR a sú tvorené rozpočtovými prostriedkami kapitoly, ako aj prostriedkami z EÚ. V roku 2024 sa na celkových výdavkoch kapitoly v čiastke 297 mil. eur podieľal program *Starostlivosť o životné prostredie* 75,3 % (223 mil. eur), *Tvorba a implementácia politík* 22,5 % (67 mil. eur) a medzirezortné podprogramy 2,2 % (7 mil. eur). **NKÚ SR upozorňuje, že mnohé ciele stanovené v tejto oblasti sa nedarí plniť.**

Slovensko je spomedzi krajín V4 na poslednom mieste rozšírenia pripojenia obyvateľstva na systém verejnej kanalizácie. V súčasnosti nie je na systém verejnej kanalizácie v SR pripojených približne 1,5 mil. obyvateľov, pričom pripojenie má 71 % populácie, čo je pod priemerom EÚ (graf 54). Od roku 2002 bolo pripojených 900-tisíc obyvateľov a postavilo sa 9 000 km potrubí, no pri tomto tempe by mohla byť SR úplne odkanalizovaná až v období rokov 2050 – 2060⁴⁴.

Graf 54: Miera pripojenia obyvateľov na kanalizáciu v krajinách EÚ v roku 2022 (v %)

Zdroj: Eurostat. *Posledné dostupné údaje.

Stav vodárenskej infraštruktúry je v nevyhovujúcom, miestami až kritickom stave, pritom narastá investičný dlh, pri ktorom je tempo starnutia infraštruktúry vyššie ako tempo jej obnovy. Podľa Strategického plánu rozvoja verejných vodovodov a kanalizácií na roky 2021 až 2027 sa má vynaložiť na obnovu a rozvoj tejto infraštruktúry približne 5,7 mld. eur (na samotnú obnovu by malo ísť približne 3,4 mld. eur), avšak na tieto ciele boli z toho vynaložené za posledné tri roky len 3 %⁴⁵.

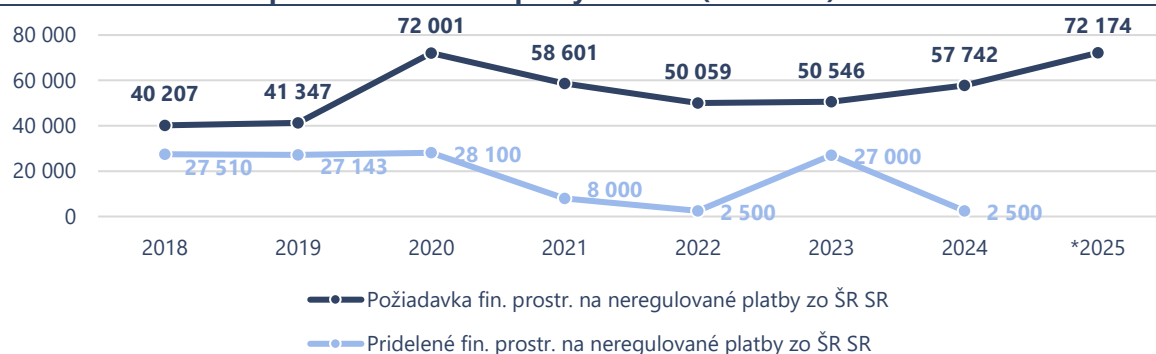
Dlhodobý nedostatok finančných prostriedkov Slovenského vodohospodárskeho podniku (SVP), š. p., je vážnym problémom a bezpečnostnou hrozbou pre spoločnosť. Poskytovanie ochrany pred povodňami je výhradne nákladovou položkou a adekvátna alokácia zdrojov na neregulované⁴⁶ vodohospodárske služby je základnou podmienkou činností podniku, čo reflektuje nákladovosť opráv a kompenzuje predpokladané znižovanie hodnoty štátneho majetku. Zabezpečovanie starostlivosti o vodohospodársky majetok štátu bolo vykonávané len v obmedzenom, resp. nevyhnutnom rozsahu, ktorý minimalizoval riziko vzniku havárií a ich následkov.

⁴⁴ Inštitút environmentálnej politiky. 2024 – Kanályza, Analýza stavu odkanalizovania Slovenskej republiky. Bratislava. [\[online\]](#).

⁴⁵ NKÚ SR – Správa o výsledku kontroly, Kontrola vo vybraných vodárenských spoločnostiach. August 2024. [\[online\]](#).

⁴⁶ Náklady na zabezpečovanie ochrany pred povodňami, plavebných podmienok vodných tokov a starostlivosť o zverený majetok štátu (vodné toky a vodné stavby).

Graf 55: Požadované a skutočne pridelené finančné prostriedky zo ŠR na neregulované platby v rokoch 2018 až 2024 prostredníctvom kapitoly MŽP SR (v mil. eur)

Zdroj: SVP, š. p., IEP. *Transfer zatiaľ neznámy.

Od roku 2010 štát nepreplatil SVP, š. p., približne 390 mil. eur preukázaných nákladov na neregulované služby a každoročne sa tento schodok zvyšuje. V rámci plnenia programu protipovodňovej ochrany boli pre SVP, š. p., vyčlenené na rok 2024 výdavky v sume 2,5 mil. eur napriek požiadavke, ktorá bola na rok 2024 vo výške približne 58 mil. eur (graf 55). Rozpočet však nezahŕňa výdavky na havarijné stavy vodných stavieb. Nízka podpora od štátu má za následok nízke náklady do prevádzky, do opráv a údržby, a tieto nízke ekonomicky oprávnené náklady podniku znižujú ceny za regulované služby a výšku dotácie od štátu na neregulované služby.

Ciele zamerané na zlepšenie kvality ovzdušia sa plnia iba čiastočne. SR je jednou z krajín s najvyššou koncentráciou jemných prachových častíc (PM_{2,5}) v ovzduší v rámci krajín OECD v Európe⁴⁷. SR čelí opakovaným konaniam EÚ kvôli nedodržaniu limitných hodnôt pre častice PM₁₀, pričom hlavnými zdrojmi znečistenia sú spaľovanie tuhých palív na vykurovanie domácností, cestná doprava a výroba kovov. Z toho dôvodu sa NKÚ SR venoval tejto téme aj v medzinárodnej kontrole (box 9).

BOX 9: Kontrola ochrany klímy s použitím metodiky „Climate Scanner“

NKÚ SR v roku 2024 vykonal kontrolu zameranú na vybrané úlohy MŽP SR, súvisiace s jeho kompetenciami v oblasti politik ochrany klímy. Špecifikom v tejto kontrole bolo aplikovanie vybraných kritérií metodiky „Climate Scanner“. Metodiku vyvinula v rokoch 2023 – 2024 organizácia INTOSAI (Medzinárodná organizácia najvyšších kontrolných inštitúcií). Metodika obsahuje viac ako 200 podrobných kontrolných otázok a kritérií v troch kategóriách: „policy/verejné politiky“, „governance/správa a riadenie“ a „finance/financovanie“. Cieľom bolo vyvinúť a poskytnúť univerzálnu metódu rýchleho preskúmania a nástroj na hodnotenie vládnych opatrení v oblasti zmeny klímy.

V súčasnosti v SR absentuje zákon o zmene klímy, ktorý zásadným spôsobom stanovuje záväzné povinnosti v sektorových cieľoch znižovania emisií skleníkových plynov, finančné záväzky, adaptačné povinnosti, úlohu klimatickej rady a náležitosti klimatickej žaloby. Táto skutočnosť má za následok pretrvávajúce istého stupňa právneho vákuu a neistoty tým, že sektorové ciele pre oblasť znižovania emisií skleníkových plynov mimo ETS (EU Emissions Trading System – Európsky systém pre obchodovanie s emisiami) sú právne jednoznačne vymáhateľné. Neprijatím zákona zároveň neprišlo k posilneniu sankčného systému pre nedodržanie vybraných cieľov v oblasti klimatických politik. Ďalším následkom neprijatia zákona zostáva nejednoznačnosť povinností v oblasti prijímania adaptačných opatrení a opatrení na znižovanie emisií skleníkových plynov pre mestá a obce. Neexistencia zákona môže tvoriť aj prekážku pri dosahovaní cieľov SR pri znižovaní emisií CO₂.

⁴⁷ Priemerné vystavenie obyvateľstva jemným prachovým časticiam v ovzduší PM_{2,5} 19 µg/m³ (priemer OECD je 14 µg/m³) v 2022.

MŽP SR netransponovalo v plnom rozsahu do zákona č. 236/2024 Z. z. o obchodovaní s emisnými kvótami Smernicu parlamentu a Rady (EÚ) 2023/959 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov. Neúplná transformácia môže spôsobiť infringement zo strany EK voči SR.

Nízkouhlíková stratégia rozvoja SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050, ktorou sa okrem iných definuje rámec národných cieľov znižovania celkových emisií CO₂ a určujú sektory znižovania emisií CO₂, nebola spracovaná vzhľadom na ciele zníženia emisií v zmysle legislatívy EÚ „Fit for 55“ – prispôsobenie sa cieľu znížiť pre celú EÚ celkové emisie CO₂ do 2030 o 55 % oproti úrovni z 1990. Stratégia tiež neobsahovala namodelovanie dodatočných opatrení v zmysle aktuálnej legislatívy EÚ na dosiahnutie uhlíkovej neutrality do 2050. Absentovala aj identifikácia rizík, ktoré by mohli ohrozovať dosahovanie jej cieľov a aj riadenie týchto rizík. Taktiež chýbalo stanovenie systému monitorovania naplňania cieľov stratégie a systému hodnotenia stratégie.

SR zaostáva v oblasti odpadového hospodárstva aj napriek tomu, že produkcia komunálneho odpadu na obyvateľa je o niečo nižšia, ako je európsky priemer OECD⁴⁸. Hoci sa separácia odpadov zlepšila, produkcia komunálneho odpadu rástla v poslednom desaťročí rýchlejšie ako HDP a 41 % tohto odpadu stále končí na skládkach. Napriek pomerne dobre vypracovanej politike riadenia odpadového hospodárstva, SR nespĺnila väčšinu svojich cieľov v oblasti odpadov do roku 2020 a jeho zjavný pokrok v oblasti recyklácie je otázný. Predpokladá sa, že cieľ miery skládkovania komunálnych odpadov na úrovni 43 % bude splnený (odhad 38 %). Taktiež hodnota miery recyklácie komunálnych odpadov bude k dispozícii neskôr, pri tej sa však nepredpokladá jej splnenie na úrovni 54 % (odhad je 50,76 %)⁴⁹.

Pokrok v tempe sanácií a odstraňovania kontaminovaných lokalít environmentálnych záťaží je pomalý⁵⁰. V SR je vyše 300 lokalít s potvrdenou environmentálnou záťažou a približne 900 s pravdepodobnou envirozáťažou, no na ich odstránenie, rekultiváciu alebo sanáciu je potrebných niekoľko miliárd eur, ktoré v rozpočte každoročne absentujú.

Približne 75 % druhov a 60 % biotopov je v chabom alebo nepriaznivom stave⁵¹. Tento stav je spôsobený rozširovaním poľnohospodárstva (pestovanie monokultúr, eliminácia krajinných prvkov) a lesného hospodárstva, inváziou nepôvodných druhov rastlín aj živočíchov, ako aj rozvojom infraštruktúry. Očakáva sa, že biodiverzita na Slovensku bude čeliť rastúcemu tlaku aj v dôsledku zmeny klímy. Prijatie Národnej stratégie a akčného plánu pre biodiverzitu do roku 2030 by poskytlo rámec na posilnenie ambície krajiny v súlade s medzinárodnými plánmi a stratégiami⁵². V rámci SR bude kľúčové riešiť existujúce prekážky jej implementácie vrátane nedostatočného financovania a nízkej inštitucionálnej kapacity a koordinácie.

Environmentálny fond (EF) by mal plniť úlohu dôležitého nástroja politiky ochrany životného prostredia, avšak doposiaľ sa finančné prostriedky získané z predaja emisných kvót čerpali len veľmi pomaly. EF aj z dôvodu príjmov z obchodovania⁵³ s emisnými kvótami hospodári s prebytkom, ktorý predstavuje zostatok z minulých rokov a o jeho ďalšom použití môže v súlade so zákonom o EF rozhodnúť iba vláda SR po súhlase MF SR. Za 2024 skutočné príjmy z predaja emisných kvót dosiahli 64,6 % rozpočtovaných príjmov (451 mil. eur). Prebytok hospodárenia EF za 2024 po vylúčení finančných operácií bol vo výške 159 mil. eur a táto časť zostatkových príjmov sa vykazuje ako rezerva⁵⁴ (graf 56).

⁴⁸ 500 kg oproti 520 kg v roku 2021.

⁴⁹ Údaje za rok 2024 nie sú v tomto období k dispozícii, štatistiky za rok 2024 sa vyhodnocujú až v priebehu II. – III. štvrťroka 2025.

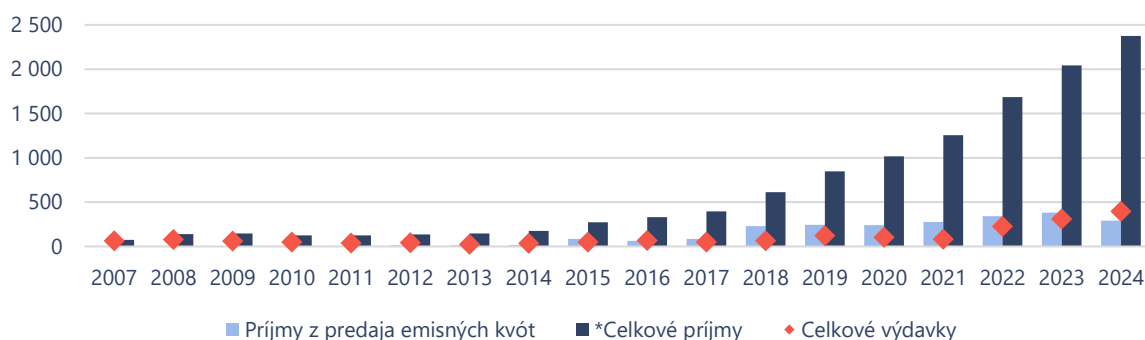
⁵⁰ Správa o výsledku kontroly 2022 ŠPSEZ (2016 – 2021). [\[online\]](#).

⁵¹ OECD Environmental Performance Reviews: Slovak Republic 2024. [\[online\]](#).

⁵² Kunmingско-montrealský globálny rámec pre biodiverzitu z roku 2022 a Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030.

⁵³ Obchod s emisiami riadi MŽP SR a spravuje aj ročne pridelené kvóty. Funkciu aukcionára vykonáva Exportno-importná banka.

⁵⁴ Doposiaľ 60 % výnosov z aukcií emisných kvót za príslušný rok vytváral kumulatívny zostatok v EF ako nevýdavkovú časť.

Graf 56: Príjmy* a výdavky Environmentálneho fondu v období 2007 až 2024 (v mil. eur)

Zdroj: MF SR, RIS, EF; spracovanie NKÚ SR.

*Skutočný príjem sa skladá zo zostatkov z predchádzajúcich rokov a aktuálnych ročných príjmov.

Výnos z dražieb kvót je príjmom EF, ktorý tieto finančné prostriedky používa v zmysle zákona⁵⁵. Rozhodujúce sú aj LVV⁵⁶ stanovené v rozpočte fondu na príslušný rozpočtový rok pre jednotlivé oblasti podpory. Novela zákona o obchodovaní s emisnými kvótami z roku 2024 zaviedla od roku 2025 nový systém prerozdelenia⁵⁷ výnosov z dražieb emisných kvót. Podľa nových pravidiel platí, že 50 % výnosov by malo zostávať v EF ako príjem fondu a môžu sa použiť ako výdavok aj v ďalších rokoch, čím sa zvýši objem výdavkov. Zvyšných 50 % si rozdelia MH SR, MPRV SR a MD SR na základe pripraveného investičného plánu na nasledujúce tri roky pre projekty na klimatické účely.

⁵⁵ Zákon č. 414/2012 Z. z. o obchodovaní s emisnými kvótami a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁵⁶ Stanovené MF SR na základe analýzy IFP, ktorý celkovú výšku príjmu z obchodovania s emisnými kvótami upravuje podľa metodiky ESA 2010. V odôvodnených prípadoch môže MF SR meniť výšku % distribúcie použiteľného výnosu z dražieb kvót.

⁵⁷ Zrušený bol % podiel použiteľného ročného výnosu z dražieb kvót (v roku 2024 bol 40 %, od roku 2025 má byť 50 %) a namiesto neho sa použiteľný výnos z dražieb kvót má určiť ako skutočne dosiahnutý výnos znížený o poplatky podľa osobitného predpisu.

6 Hospodárenie územnej samosprávy

Územná samospráva dosiahla v roku 2024 v metodike ESA2010 nižší než rozpočtovaný schodok vo výške 129 585 tis. eur, čím prispela k celkovému zníženiu deficitu hospodárenia VS. Oproti schválenému rozpočtu bol dosiahnutý schodok nižší o 284 933 tis. eur (pôvodne 414 518 tis. eur). Pozitívny vplyv na hospodárenie samosprávy v roku 2024 mali zvýšené daňové príjmy (o 84 412 tis. eur), najmä príjmy z podielových daní a vyplatený príjem DPPO, ktorý samosprávy dostali ako kompenzáciu za výpadok ich príjmov z dôvodu zavedenia zvýšeného daňového bonusu.

Podiel dlhu samosprávy na nekonsolidovanom dlhu VS dosiahol 3,4 %, nominálne 2,6 mld. eur. Limit verejných výdavkov územná samospráva prekročila spolu o 263 715 tis. eur. Obce prekročili LVV o 311 653 tis. eur a výdavky VÚC boli pod stanoveným LVV nižšie o 47 938 tis. eur. Dôvodom nárastu výdavkov sú najmä vyššie mzdy, výdavky na tovary a služby a kapitálové výdavky kryté aj z kapitálových transferov štátneho rozpočtu, poskytnutých samosprávam počas roka 2024.

NKÚ SR realizoval v roku 2024 štyri kontroly zamerané na územnú samosprávu. Kontroly boli vykonané v rámci celého Slovenska v 47 obciach a mestách, siedmich krajoch a jednom ústrednom orgáne štátnej správy. Kontrola systému programového rozpočtovania v územnej samospráve potvrdila, že dôraz sa kladie na vstupy, zdroje a nie na dosahované výsledky (box 10). Box 1 v prílohe uvádza prehľad závažných porušení identifikovaných NKÚ SR v relevantných kontrolách.

BOX 10: Systém programového rozpočtovania v územnej samospráve

NKÚ SR vykonal v roku 2024 kontrolu systému programového rozpočtovania v územnej samospráve. Hlavným zmyslom programového rozpočtovania je sledovanie plnenia zámerov a cieľov, ktoré obec realizovala z výdavkov svojho rozpočtu. Poskytovanie verejných služieb pre občanov obce sa v programovom rozpočtovaní nehodnotí len prostredníctvom čerpania finančných prostriedkov, ale najmä prostredníctvom ukazovateľov hospodárneho, efektívneho, účinného a účelného vynakladania verejných finančných zdrojov na verejné služby. Takéto finančné, ale aj výkonové hodnotenie zámerov, cieľov a následne programov obce by malo byť zhrnuté v rozpočte obce a následne aj v jej záverečnom účte.

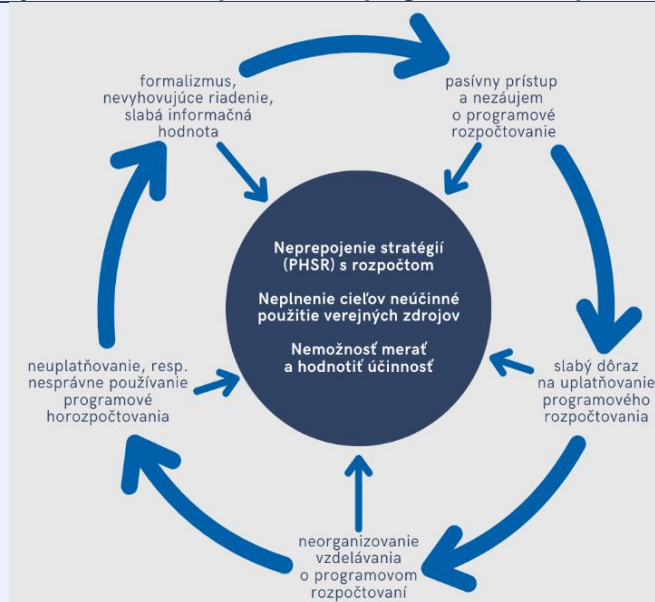
Kontrola NKÚ SR zistila zlyhávajúce procesy tvorby programového rozpočtu a jeho hodnotenia v ZÚ, pričom bez dôsledného a správneho uplatňovania programového rozpočtovania nie je hodnotenie účinnosti použitia verejných zdrojov možné. Systémy programového rozpočtovania v 16 kontrolovaných mestách boli neúčinné alebo len čiastočne účinné. Potvrdili sa riziká neoptimálneho riadenia rozpočtového procesu, formalizmu zostavovania, monitorovania a hodnotenia programového rozpočtu, ako aj nedostatočnej informačnej hodnoty programových rozpočtov, monitorovacích a hodnotiacich správ o ich plnení. Programové rozpočtovanie ako manažérsky nástroj riadenia verejných financií sa nevyužíva v plnej miere a neprináša očakávané benefity. Zavedené procesy neumožňujú, aby programové rozpočtovanie plnilo svoje funkcie, a to najmä:

- **strategickú** – slabá prepojenosť strategických dokumentov samosprávy s jej rozpočtom, rozdielne ciele a merateľné ukazovatele, chýbajúce strednodobé ciele,
- **informačnú** – neprehľadná programová štruktúra, chýbajúce zhodnotenie neplnenia ukazovateľov, zámerov a cieľov, rozdiely medzi schváleným rozpočtom a jeho hodnotením,
- **kontrolnú** – tvorba a hodnotenie programového rozpočtu v jednej osobe, chýbajúca vecná kontrola.

Programovému rozpočtovaniu absentovalo viacero nevyhnutných prvkov – adekvátne riadenie a podpora zo strany vedenia miest, štandardizované procesy (jasné pravidlá zostavenia, monitorovania a hodnotenia programového rozpočtu), ako aj systematické vzdelávanie územnej samosprávy v tejto oblasti. Kvalitu programového rozpočtovania a vecné plnenie programov rozpočtov územnej samosprávy nikto nekontroloval, ani hlavní kontrolóri. MF SR, ako gestor rozpočtovej politiky, sa aktívne neangažovalo pri vyžadovaní dôsledného uplatňovania programového rozpočtovania v územnej samospráve. To viedlo k jeho formalizmu a nepoužívaniu ako manažérského nástroja pri riadení verejných zdrojov. Kontrolou bolo zistené, že:

1. systém programového rozpočtovania neprináša očakávané výhody,
2. pasívny prístup bráni využívaniu programového rozpočtovania ako manažérskeho nástroja na efektívnejšie, účinnejšie a adresnejšie využívanie verejných zdrojov územnou samosprávou,
3. programové rozpočtovanie vyžaduje zmenu prístupu k riadeniu verejných zdrojov – presmerovať pozornosť zo vstupov na výsledky ich použitia,
4. nedôsledné a nesprávne uplatňovanie programového rozpočtovania znemožňuje hodnotenie účinnosti použitia verejných zdrojov a výkonnosť územnej samosprávy.

Graf 57: Riziká ovplyvňujúce efektívnu implementáciu programového rozpočtovania

Zdroj: Správa o výsledku kontroly. [online].

Z dôvodu posilnenia významu programového rozpočtovania v územnej samospráve NKÚ SR odporučil výboru NR SR pre verejnú správu a regionálny rozvoj, aby zaviazal MF SR predložiť informáciu, akým spôsobom MF SR plánuje zabezpečiť účinné uplatňovanie programového rozpočtovania v územnej samospráve.

6.1 Hospodárenie obcí

Príjmy obcí rásť v roku 2024 medziročne rýchlejšie ako výdavky (tabuľka 25). Ku koncu roka mali obce príjmy medziročne vyššie o 0,8 %. Z hľadiska bežných výdavkov najviac rásť výdavky na mzdy a odvody (medziročne o 12,3 %).

Tabuľka 25: Vybrané finančné ukazovatele obcí za roky 2022 až 2024 (v tis. eur)

Názov ukazovateľa	2022	2023	2024	2024 - 2023	YoY/%
Príjmy celkom*	6 827 865	8 206 526	8 271 893	65 367	100,80%
- z toho transfery	1 701 892	2 619 868	2 492 298	-127 570	95,13%
Výdavky celkom	6 368 734	7 580 396	7 593 634	13 238	100,17%
- z toho mzdy a odvody	2 783 354	3 081 717	3 461 723	380 006	112,33%
- tovar a služby	1 590 710	1 849 482	1 917 970	68 488	103,70%
Hotovostné saldo	459 131	626 130	678 259	52 129	108,33%
Nekonsolidovaný dlh	1 751 497	1 833 794	1 855 142	21 348	101,16%
Kapitálové výdavky	974 795	1 372 586	876 253	-496 333	63,84%
Príjmové finančné operácie	912 375	877 211	849 059	-28 152	96,79%
Výdavkové finančné operácie	204 035	262 789	317 002	54 213	120,63%

Zdroj: MF SR, Návrh ŠZÚ 2024. *Vrátane príjmových finančných operácií.

Nekonsolidovaný dlh obcí na úrovni celej VS, vrátane ich rozpočtových organizácií bol v roku 2024 vyšší o 1,16 %, nominálne 1 855 142 tis. eur. Rozhodujúcu časť dlhu obcí tvorili bankové úvery (938 985 tis. eur) a pôžičky od ŠFRB (748 309 tis. eur). Treťou významnou položkou dlhu obcí boli prijaté NFV zo ŠFA (zostatok 26 918 tis. eur). Z hľadiska pôvodnej splatnosti má dlh obcí ku koncu roka 2024 dlhodobý charakter (98,2 %) a prevažná časť dlhu obcí je v rukách domácich veriteľov (97,2 %).

V priebehu roka 2024 neboli zo ŠFA poskytnuté nové NFV mestám, avšak boli splatené výpomoci poskytnuté v predchádzajúcich rokoch v súhrnnej výške 4 735 tis. eur. Zostatok nesplatených NFV k 31. 12. 2024 predstavuje hodnotu 26 918 tis. eur, z toho Mesto Košice (19 237 tis. eur), Martin (500 tis. eur), Bardejov (500 tis. eur), Prešov (3 981 tis. eur) a Kežmarok (2 700 tis. eur).

V roku 2024 bol podiel na výnose dane z príjmov fyzických osôb poukazovaný obciam zvýšený o 236 546 tis. eur zo zdrojov z DPPO. Skutočný hotovostný prevod dane z príjmov fyzických osôb do rozpočtov obcí (vrátane DPPO) bol vo výške 2 655 412 tis. eur, vrátane zúčtovania za predchádzajúci rok (zúčtovanie za rok 2023: 16 379 tis. eur). Lepší výber zaznamenali príjmy dane z nehnuteľnosti, najmä daň zo stavieb, bytov a nebytových priestorov, dane za špecifické služby.

Rozpočtové kapitoly na rok 2024 predbežne nerozpočtovali transfery na financovanie projektov EÚ a SR, čo viedlo k ďalšiemu nárastu prijatých grantov a transferov o 906 054 tis. eur. Tieto boli použité na úhradu nákladov na prenesený výkon štátnej správy, na úhradu nákladov súvisiacich s ozbrojeným konfliktom na Ukrajine (na ubytovanie odídencom), na ochranu životného prostredia, na sociálne služby, na rozvojové aktivity v obciach a mestách a na realizáciu prebiehajúcich a plánovaných investičných akcií v rámci projektov odpadového hospodárstva, kvality zelene, sociálnych služieb, školstva a dopravy.

Transfery zo ŠR (tabuľka 26) v roku 2024 tvorili 17,6 % z celkových príjmov obcí a medziročne sa znížili o 127 570 tis. eur. Najväčšia časť týchto transferov (64,7 %) bola určená na financovanie preneseného výkonu štátnej správy – v roku 2024 boli tieto transfery vo výške 1 612 589 tis. eur a medziročne vzrástli o 162 418 tis. eur. Týmito transfermi boli uhradené najmä:

- výdavky na regionálne školstvo z kapitoly MŠVVM SR vo výške 1 537 228 tis. eur,
- výdavky na voľby, matričnú činnosť a ostatné kompetencie MV SR vo výške 33 126 tis. eur,
- výdavky na úsek stavebného poriadku z kapitoly Úradu pre územné plánovanie a výstavbu SR vo výške 8 854 tis. eur.

Kapitálové transfery tvorili v porovnaní s bežnými transfermi malú časť transferov obciam.

Tabuľka 26: Transfery štátneho rozpočtu obciam v rokoch 2022 až 2024 (v tis. eur)

	2022	2023	2024	2024-2023
Bežné transfery	1 485 099	2 042 605	2 100 571	57 966
z toho na úhradu nákladov preneseného výkonu	1 270 357	1 450 171	1 612 589	162 418
z toho úhradu nákladov okrem preneseného výkonu	214 742	592 434	487 982	-104 452
Kapitálové transfery	216 793	577 263	391 727	-185 536
SPOLU	1 701 892	2 619 868	2 492 298	-127 570

Zdroj: MF SR.

Z hľadiska funkčnej klasifikácie tvorili najväčšiu časť (68,4 %) z celkových transferov obciam výdavky na vzdelávanie (1,703 mld. eur). Výdavky na sociálne zabezpečenie vo výške 281,5 mil. eur tvorili 11,3 % celkových transferov obciam a do ekonomickej oblasti smerovali transfery vo výške 207 mil. eur (tabuľka 27).

Tabuľka 27: Transfery obciam podľa funkčnej klasifikácie v rokoch 2022 – 2024 (v eurách)

Oblasť	2022	2023	2024	YoY/%
Vzdelávanie	1 265 977 381	1 457 989 726	1 703 799 224	117%
Sociálne zabezpečenie	107 528 301	221 791 061	281 537 872	127%
Ekonomická oblasť	113 438 840	430 027 727	207 068 649	48%
Bývanie a obč. vybavenie	41 365 907	188 610 800	153 882 076	82%
Všeobecné verejné služby	105 775 084	152 462 340	103 702 435	68%
Ochrana životného prostredia	52 786 973	156 636 484	31 571 838	20%
Rekreácia, kultúra, náboženstvo	4 444 335	3 656 920	5 552 159	152%
Verejný poriadok a bezpečnosť	10 575 096	8 179 506	5 044 887	62%
Zdravotníctvo	-	513 398	138 949	27%
SPOLU	1 701 891 917	2 619 867 961	2 492 298 088	95%

Zdroj: MF SR.

6.2 Hospodárenie VÚC

Celkové príjmy aj výdavky VÚC medziročne poklesli takmer rovnakým tempom (tabuľka 28). **Nekonsolidovaný dlh VÚC vrátane ich rozpočtových organizácií sa v roku 2024 medziročne znížil o 49 421 tis. eur.**

Tabuľka 28: Vybrané finančné ukazovatele VÚC za roky 2022 až 2024 (v tis. eur)

Názov ukazovateľa	2022	2023	2024	2024 - 2023	YoY/%
Príjmy celkom*	2 214 068	2 858 958	2 458 280	- 400 678	86%
- z toho transfery	615 120	1 012 359	772 091	- 240 268	76%
Výdavky celkom	2 036 801	2 600 288	2 270 086	- 330 202	87%
- z toho mzdy a odvody	570 787	625 192	683 173	57 981	109%
- tovar a služby	271 517	308 255	297 797	- 10 458	97%
Hotovostné saldo	177 267	258 670	188 195	- 70 475	73%
Nekonsolidovaný dlh	565 287	701 518	652 106	- 49 412	93%
Kapitálové výdavky	320 806	707 069	276 035	- 431 034	39%
Príjmové finančné operácie	361 764	489 708	321 669	- 168 039	66%
Výdavkové finančné operácie	64 625	76 090	90 286	14 196	119%

Zdroj: MF SR, Návrh ŠZÚ 2024. *Vrátane príjmových finančných operácií.

Najvýznamnejšiu časť dlhu VÚC tvorili bankové úvery, ktorých výška sa medziročne znížila o 24 603 tis. eur. Zníženie nastalo najmä z dôvodu splácania úverov z predchádzajúcich rokov zo strany BBSK (súhrnne 16 199 tis. eur), ŽSK (súhrnne 7 618 tis. eur) a TSK (súhrnne 3 328 tis. eur), avšak v priebehu roka 2024 BBSK čerpal nové úvery vo výške 2 953 tis. eur, TSK čerpal ďalšiu tranžu úveru od Rozvojovej banky Rady Európy (13 700 tis. eur) a TTSK čerpal prvú tranžu úveru od Rozvojovej banky Rady Európy (10 mil. eur).

VÚC čerpali bankové úvery najmä na účely predfinancovania investičných projektov financovaných z EŠIF, napríklad na obnovu budov samosprávnych krajov (hlavne školských zariadení) s cieľom zníženia ich energetickej náročnosti a celkovej modernizácie, na obnovu cestnej infraštruktúry a na refundáciu už vynaložených investičných výdavkov.

Podstatnú časť nekonsolidovaného dlhu VÚC tvoria pôžičky od spoločnosti National Development Fund II., poskytnuté samosprávnym krajom v súhrnnej výške 106 290 tis. eur ešte v roku 2023. Ďalšiu významnú časť tvoria NFV zo ŠFA, ktorých hodnota sa medziročne znížila o 27,3

mil. eur. Pôžičky zo ŠFRB čerpal v priebehu roka 2024 TTSK (3 068 tis. eur) a TSK (1 539 tis. eur) a pôžičky z Envirofondeu PSK (731 tis. eur).

Transfery zo ŠR pre VÚC boli na úrovni 76 % minuloročných transferov. V porovnaní s transfermi obciam tvoria mierne vyššiu časť celkových príjmov VÚC (31,4 % celkových príjmov). Rovnako ako pri obciach, najväčšia časť (88,5 %) bola určená na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy (tabuľka 29). Z nich najväčšiu časť tvoril transfer z MŠVVM SR, určený na financovanie nákladov súvisiacich s regionálnym školstvom (671 863 tis. eur) a menšiu časť transfer MV SR súvisiaci výkonom volebného práva (31 tis. eur).

Tabuľka 29: Transfery štátneho rozpočtu VÚC v rokoch 2022 až 2024 (v tis. eur)

	2022	2023	2024	2024-2023
Bežné transfery	578 645	703 903	698 518	17 130
<i>z toho na úhradu nákladov preneseného výkonu</i>	546 227	637 506	683 572	5 285
<i>z toho úhradu nákladov okrem preneseného výkonu</i>	32 418	66 397	14 946	11 845
Kapitálové transfery	36 475	308 456	73 572	73 272
SPOLU	615 120	1 012 359	772 091	90 402

Zdroj: MF SR.

Najväčšiu časť transferov VÚC tvorili výdavky na vzdelávanie (89,2 % z celkových transferov VÚC) **a výdavky ekonomickej oblasti** (tabuľka 30).

Tabuľka 30: Transfery VÚC podľa funkčnej klasifikácie v rokoch 2022 až 2024 (v eurách)

Oblasť	2022	2023	2024	YoY/%
Vzdelávanie	554 771 508	644 837 079	688 454 843	106,8%
Ekonomická oblasť	43 671 266	298 989 937	72 947 594	24,4%
Sociálne zabezpečenie	3 512 568	19 541 222	4 077 745	20,9%
Všeobecné verejné služby	9 186 765	7 802 039	3 255 353	41,7%
Ochrana životného prostredia	396 608	5 620 740	1 776 145	31,6%
Rekreácia, kultúra, náboženstvo	1 052 857	7 045 360	607 180	8,6%
Bývanie a obč. vybavenie	-	28 500 000	571 817	2,0%
Zdravotníctvo	2 528 559	23 074	400 000	1733,6%
SPOLU	615 120 132	1 012 359 451	772 090 676	76,3%

Zdroj: MF SR.

Tabuľková príloha

Tabuľka 1: Porovnanie makroekonomickej prognózy rozpočtu VS na rok 2024 so skutočnosťou

Ukazovateľ (rast v %, ak nie je uvedené inak)	2023 S	2024 R	2024 S	24S - 24R
Hrubý domáci produkt				
HDP, s. c. (YoY zmena)	1,6	2,7	2,1	-0,6
HDP, b. c. (mld. eur)	122,8	131,3	131,0	-0,3
Súkromná spotreba, s. c.	-3,1	3,3	2,6	-0,7
Súkromná spotreba, b. c.	6,8	7,1	5,7	-1,4
Vládna spotreba	-0,6	1,3	4,3	3,0
Fixné investície	10,6	5,1	-0,3	-5,4
Export tovarov a služieb	-1,4	4,0	1,1	-2,9
Import tovarov a služieb	2,4	7,4	3,1	-4,3
Trh práce				
Zamestnanosť (štatistické výkazníctvo)	0,3	0,4	-0,2	-0,6
Mzdy, nominálne	9,7	7,1	6,9	-0,2
Mzdy, reálne	-0,8	3,7	4,0	0,3
Miera nezamestnanosti (VZPS)	5,8	5,4	5,3	-0,1
Celková zamestnanosť (tis. osôb)	2 610,0	2 605,3	2 617,1	11,8
Inflácia				
Index spotrebiteľských cien (CPI)	10,5	3,2	2,8	-0,4
Harmonizovaný index spotrebiteľských cien (HICP)	11,0	3,2	3,1	-0,1

Zdroj: MF SR, ŠÚ SR.

S – skutočnosť, R – rozpočet.

Tabuľka 2: Porovnanie prognózy príjmov VS v roku 2024 so skutočnosťou (v tis. eur)

Príjmy VS (ESA 2010)	2023 S	2024 R	2024 S	24S - 24R
Daňové príjmy	23 438 797	24 531 469	24 585 559	54 090
Daň z príjmov fyzických osôb	4 624 265	4 802 550	4 834 193	31 643
- DPFO zo závislej činnosti	4 436 022	4 604 598	4 696 060	91 462
- DPFO z podnikania	188 243	197 952	138 133	-59 819
Daň z príjmov právnických osôb	4 263 250	4 517 651	4 537 777	20 126
Daň z príjmov vyberaná zrážkou	430 574	415 070	529 151	114 081
Daň z pridanej hodnoty	9 799 764	10 081 564	9 904 422	-177 142
Spotrebné dane	2 600 048	2 795 455	2 700 285	-95 170
- Z minerálnych olejov	1 315 052	1 347 653	1 352 021	4 368
- Z tabaku a tabakových výrobkov	936 553	1 043 240	1 021 079	-22 161
Dane z majetku (nehnutelnosti)	496 602	512 041	618 717	106 676
Dane z medzinárodného obchodu	37 917	41 724	36 828	-4 896
Ostatné dane a poplatky	1 186 379	1 365 414	1 424 186	58 772
Fondy sociálneho a zdravotného poistenia	15 340 057	17 279 116	17 285 015	5 899
Sociálna poisťovňa	10 135 747	11 300 511	11 327 035	26 524
Zdravotné poisťovne	5 204 310	5 978 605	5 957 980	-20 625
Spolu daňové a odvodové príjmy	38 778 854	41 810 585	41 870 574	59 989

Zdroj: MF SR.

S – skutočnosť, R – rozpočet.

Tabuľka 3: Maastrichtský dlh VS podľa jednotlivých subjektov (v tis. eur)

Subjekty verejnej správy	2023 S	2024 S	24S-23S	YoY
Ústredná správa				
- Štátny dlh*	66 540 942	75 320 226	8 779 284	88,3
- Príspevkové organizácie ústrednej správy	618	469	-149	131,8
- Slovenská záručná a rozvojová banka, a. s.	240 167	249 697	9 530	96,2
- Exportno-importná banka SR	188 156	245 412	57 256	76,7
- Obchodné spoločnosti štátu	491 495	445 097	-46 398	110,4
- Verejné vysoké školy	10 936	10 633	-303	102,8
- Verejné výskumné inštitúcie	2 424	116	-2 308	2089,7
- Zdravotnícke zariadenia ústrednej správy	187 057	150 056	-37 001	124,7
- Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov	220 348	147 253	-73 095	149,6
Územná samospráva				
- Obce a ich rozpočtové organizácie	1 833 794	1 855 142	21 348	98,8
- Vyššie územné celky a ich rozpočtové organizácie	701 518	652 106	-49 412	107,6
- Príspevkové organizácie obcí	2 849	2 686	-163	106,1
- Príspevkové organizácie VÚC	1 345	1 544	199	87,1
- Dopravné podniky	97 120	90 938	-6 182	106,8
- Zdravotnícke zariadenia miestnej samosprávy	3 147	2 988	-159	105,3
- Ostatné subjekty miestnej samosprávy	20 567	20 567	0	100,0
Fondy sociálneho zabezpečenia				
- Sociálna poisťovňa	466	1 012	546	46,0
- Verejné zdravotné poistenie	80	120	40	66,7
Verejná správa spolu	70 556 838	79 208 060	8 651 222	89,1
<i>Konsolidácia</i>	1 660 629	1 559 751	-100 878	106,5
Verejná správa spolu konsolidovaná	68 896 209	77 648 309	8 752 100	88,7
% z HDP	55,6	59,3	3,7	93,8

Zdroj: MF SR.

*) Bez tzv. refinančného systému a záväzkov z vkladov subjektov verejnej správy v Štátnej pokladnici

S – skutočnosť, YoY – medzioročná zmena.

Tabuľka 4: Daňové príjmy ŠR na hotovostnej báze (v tis. eur)

Ukazovateľ	2022 S	2023 S	2024 R	2024 S	24S-24R	YoY
Daňové príjmy spolu	15 517 036	17 440 976	18 633 856	18 350 788	-283 068	105,2
Dane za tovary a služby	11 330 228	12 450 214	12 851 474	12 768 440	-83 034	102,6
DPH	8 584 936	9 649 064	9 827 000	9 815 372	-11 628	101,7
spotrebné dane	2 524 521	2 565 078	2 778 568	2 701 165	-77 403	105,3
Dane z príjmov a kapitálového majetku	4 114 180	4 338 758	4 867 757	4 940 706	72 949	113,9
daň z príjmov PO	3 804 345	3 906 421	4 475 610	4 413 168	-62 442	113,0
daň z príjmov vyberaná zrážkou	314 764	430 574	415 070	529 150	114 080	122,9
daň z príjmov FO	-4 929	1 763	-22 923	-1 612	21 311	-91,4
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	39 848	37 917	41 724	36 828	-4 896	97,1
Ostatné dane	9	557 309	831 925	563 705	-268 220	101,1
Sankcie uložené v daňovom konaní	32 771	56 779	40 976	41 098	122	72,4

Zdroj: Návrh ŠZÚ 2024.

S – skutočnosť, R – rozpočet, YoY – medzioročná zmena.

Tabuľka 5: Vybrané výdavky ŠR na realizáciu programov vlády SR za rok 2024 (v tis. eur)

Kapitola	Program	2024 R	2024 S	Index
MIRRI SR	ODV Fondy EÚ – MIRRI SR	96 986	353 726	365
	0ET Výkon funkcie ministra investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR	264 058	100 630	38
MZVEZ SR	06U Rozvoj zahraničných vzťahov	136 311	140 379	103
MO SR	095 Rozvoj obrany	877 107	854 244	97
	096 Obrana	1 726 163	1 430 772	83
MV SR	0D6 Efektívna a spoľahlivá štátna správa	1 683 027	1 731 516	103
	0EK Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu	179 553	199 266	111
MS SR	070 Väzenstvo	301 437	278 444	92
	08P Financovanie systému súdnictva	302 274	353 385	117
MF SR	072 Výber daní, cla, odvodov a príspevkov	417 817	358 167	86
	0EK Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu	159 162	159 111	100
MŽP SR	075 Starostlivosť o životné prostredie	165 358	223 488	135
MZ SR	079 Prevencia a ochrana zdravia	84 963	80 013	94
	07A Zdravotná starostlivosť	2 483 946	2 523 483	102
	07B Tvorba a implementácia politík	75 560	102 519	136
MPSVR SR	06G Ľudské zdroje	124 550	476 319	382
	07C Sociálna inklúzia	4 074 980	3 937 412	97
	07E Tvorba a implementácia politík	264 317	249 214	94
MK SR	08S Tvorba, šírenie, ochrana a prezentácia kultúrnych hodnôt	353 528	354 308	100
MH SR	07K Rozvoj priemyslu a podpora podnikania	236 371	1 341 922	568
MPRV SR	090 TVORBA, REGULÁCIA A IMPLEMENTÁCIA POLITÍK	209 057	224 425	107
	0CD ROZVOJ VIDIEKA SR 2014 – 2020	120 916	214 641	178
MD SR	053 Cestná infraštruktúra	706 599	701 364	99
	07S Železničná doprava	1 015 947	1 015 947	100
	0EB Operačný program Integrovaná infraštruktúra	0	267 616	
	0HF Program Slovensko 2021 – 2027	78 546	226 382	288
MŠVVM SR	026 Rozvoj a podpora športu	99 151	37 254	38
	06K Národný program rozvoja vedy a techniky	64 597	65 281	101
	077 Vysokoškolské vzdelávanie a veda, sociálna podpora študentov vysokých škôl	769 741	787 533	102
	078 Národný program výchovy, vzdelávania a mládeže	3 018 721	2 994 659	99
	0H6 Program Slovensko 2021 – 2027 – MŠVVM SR	120 396	129 435	108
	0HV Plán obnovy a odolnosti MŠVVM SR	137 214	233 124	170
MCRŠ SR	026 Rozvoj a podpora športu	0	154 546	
	0I3 Rozvoj a podpora cestovného ruchu	0	33 105	
VPS	08H Dlhová služba	1 356 768	1 189 226	88
	0HW Organizácia Všeobecná pokladničná správa	5 517 094	3 677 912	67

Zdroj: RIS BI, MF SR.

Tabuľka 6: Rozpočtové opatrenia MH SR súvisiace s energopomocou v rokoch 2022 až 2024 (v eurách)

Číslo RO	Dôvod	Úprava výdavkov
RO/056/2022	Prekročenie limitu kapitálových výdavkov na zvýšené ceny energií a dofinancovanie zvýšených výdavkov rozpočtových a príspevkových organizácií, z kapitoly VPS	2 456 399
RO/068/2022	Viazanie rozpočtových prostriedkov v prospech kapitoly VPS v súlade s bodom B.6. uznesenia vlády SR č. 709/2022 k návrhu na doplnenie štátnych finančných aktív na účely vkladu do kapitálových fondov spoločnosti Slovenský plynárenský priemysel, a. s.	-500 000 000
RO/070/2022	Úprava záväzných ukazovateľov v rámci kapitoly, zmena programovej štruktúry, prekročenie limitu výdavkov v kategórii 610 a 700; na kompenzácie za tarifu za prevádzkovanie systému oprávneným energeticky náročným podnikom a na dotácie na pokrytie dodatočných nákladov v dôsledku zvýšenia cien plynu a elektriny	0
RO/089/2022	Viazanie rozpočtových prostriedkov podľa § 37o ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. - prostriedky na podporu poskytovanú z výdavkov štátneho rozpočtu z dôvodu kompenzácie zvýšenia cien plynu a elektriny	-209 820 623
RO/099/2022	Viazanie rozpočtových prostriedkov podľa § 37o ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. - prostriedky na podporu poskytovanú z výdavkov štátneho rozpočtu z dôvodu kompenzácie zvýšenia cien plynu a elektriny	-70 000 000
RO/095/2022	Prekročenie limitu výdavkov na kompenzácie nákladov a nepriaznivých dopadov súvisiacich s vysokými cenami energií a nárastom regulovaných poplatkov v sektore energetiky, z kapitoly VPS	980 000 000
RO/100/2022	Viazanie rozpočtových prostriedkov podľa § 37o ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. - prostriedky na podporu poskytovanú z výdavkov štátneho rozpočtu z dôvodu kompenzácie zvýšenia cien plynu a elektriny	-980 000 000
RO/001/2023	Povolené prekročenie limitu výdavkov z predchádzajúcich rokov podľa § 37o ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. - prostriedky na podporu poskytovanú z výdavkov štátneho rozpočtu z dôvodu kompenzácie zvýšenia cien plynu a elektriny	1 259 820 623
RO/008/2023	Prekročenie limitu výdavkov a zvýšenie počtu zamestnancov na zabezpečenie činností spojených s agendou dotácií na kompenzácie zvýšených nákladov na energie a na úpravu informačného systému, z kapitoly VPS	901 892
RO/010/2023	Úprava záväzných ukazovateľov v rámci kapitoly, zmena programovej štruktúry, výdavky určené na kompenzačné opatrenia v súvislosti s rastom cien energií	0
RO/044/2023	Prekročenie limitu výdavkov na dofinancovanie zvýšených cien energií v roku 2023, z kapitoly VPS	1 286 084
RO/086/2023	Viazanie rozpočtových prostriedkov na podporu poskytovanú z výdavkov štátneho rozpočtu z dôvodu kompenzácie zvýšenia cien plynu a elektriny	-210 000 000
RO/088/2023	Viazanie rozpočtových prostriedkov podľa § 37o ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. - prostriedky na podporu poskytovanú z výdavkov štátneho rozpočtu z dôvodu kompenzácie zvýšenia cien plynu a elektriny	-35 568 980
RO/090/2023	Viazanie rozpočtových prostriedkov kapitoly MH SR z dôvodu neplnenia záväzného ukazovateľa príjmov podľa § 18 ods. 4 písm. c) zákona č. 523/2004 Z. z.	-11 093 046
RO/008/2024	Povolené prekročenie limitu výdavkov z predchádzajúcich rokov podľa § 37o ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. - prostriedky na podporu poskytovanú z výdavkov štátneho rozpočtu z dôvodu kompenzácie zvýšenia cien plynu a elektriny	35 568 980
RO/009/2024	Prekročenie limitu výdavkov na poskytovanie dotácií na krytie dodatočných nákladov v dôsledku zvýšenia cien energií, z kapitoly VPS	800 000 000
RO/013/2024	Prekročenie limitu výdavkov a zvýšenie počtu zamestnancov na zabezpečenie činností spojených s agendou dotácií na kompenzácie zvýšených cien energií, z kapitoly VPS	710 599
RO/035/2024	Viazanie rozpočtových prostriedkov z dôvodu refundácie výdavkov súvisiacich s kompenzáciami cien energií na podporu zraniteľných domácností z prostriedkov Európskej únie (SAFE)	-117 527 560
RO/045/2024	Prekročenie limitu výdavkov z prostriedkov viazaných rozpočtovým opatrením č. 35/2024 (list č. MF/015515/2024-441 z 3. 10. 2024), na zabezpečenie prostriedkov na vyplácanie kompenzácií cien plynu pre domácnosti	50 000 000
RO/046/2024	Úprava záväzných ukazovateľov v rámci kapitoly - zmena programovej štruktúry, viazanie rozpočtových prostriedkov v kategórii 700; na kompenzácie vysokých cien energií	-
RO/008/2024	Povolené prekročenie limitu výdavkov z predchádzajúcich rokov podľa § 37o ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. - prostriedky na podporu poskytovanú z výdavkov štátneho rozpočtu z dôvodu kompenzácie zvýšenia cien plynu a elektriny	35 568 980

Zdroj: MF SR.

Tabuľka 7: Celkové čerpanie POO podľa kapitol (v mil. eur)

Kapitola	Rozpočet 2022	Čerpanie 2022	2022%	Rozpočet 2023	Čerpanie 2023	2023%	Rozpočet 2024	Čerpanie 2024	2024%	Rozpočet 2025	Čerpanie 2025*	2025%
ÚV SR	114,29	3,99	3,49	126,90	26,41	20,81	116,27	51,99	44,71	0,00	0,14	-
MIRRI SR	66,26	2,53	3,82	119,64	15,28	12,77	175,81	17,82	10,14	136,21	3,94	2,89
MZVEZ SR	0,54	0,00	0,00	0,00	0,00	-	0,00	0,00	-	0,00	0,00	-
MO SR	0,00	0,00	-	0,00	0,01	-	0,00	0,74	-	0,00	0,03	-
MV SR	57,38	5,09	8,87	50,61	41,21	81,43	27,14	29,08	107,14	5,67	6,61	116,66
MS SR	55,81	0,54	0,96	157,70	23,64	14,99	11,29	48,26	427,38	4,84	0,79	16,35
MF SR	0,00	0,00	-	0,00	0,00	-	1,56	1,34	85,73	1,55	0,09	5,86
MŽP SR	181,32	3,85	2,12	527,75	193,72	36,71	224,47	20,56	9,16	87,78	127,83	145,64
MŠVVM SR	334,21	25,75	7,71	307,21	40,13	13,06	123,60	207,75	168,09	84,74	65,85	77,70
MZ SR	184,55	3,07	1,66	377,43	18,98	5,03	228,57	268,76	117,58	215,86	21,26	9,85
MPSVR SR	33,11	0,14	0,42	57,07	5,70	9,99	44,30	115,72	261,24	45,83	11,79	25,73
MK SR	3,49	1,52	43,58	3,20	2,62	81,88	0,00	0,01	-	0,00	0,00	-
MH SR	119,94	0,54	0,45	136,69	5,88	4,30	97,67	20,61	21,10	49,97	32,51	65,06
MPRV SR	0,00	0,00	-	0,00	0,00	-	0,00	0,09	-	0,00	0,00	-
MD SR	150,55	0,00	0,00	146,59	0,33	0,23	164,27	152,49	92,83	441,38	46,87	10,62
ÚVO	0,51	0,03	5,65	0,45	0,20	44,16	0,44	0,39	88,62	0,31	0,12	38,30
VPS	0,00	1,93	-	0,00	0,07	-	0,00	0,69	-	0,00	0,00	-
ÚPPVL pre PO a ZE	-	-	-	-	-	-	-	-	-	131,41	4,63	3,52
Spolu	1 301,97	48,97	3,76	2 011,25	374,17	18,60	1 215,40	936,29	77,04	1 205,55	322,47	26,75

Zdroj: RIS.

*čerpanie platné k 30. 4. 2025

Poznámka: Čerpanie zahŕňa aj realizované výdavky z prostriedkov POO prenesených z predchádzajúcich rokov (§ 8 ods. 6 z. č. 523/2004 Z. z.). Tieto prostriedky na základe rozpočtových opatrení navýšili disponibilné zdroje v príslušnom rozpočtovom roku.

Tabuľka 8: Príjmy podľa kapitol ŠR na hotovostnej báze za rok 2024 (v tis. eur)

Príjmy kapitol ŠR	2024 R	2024 S	% plnenia
Všeobecná pokladničná správa	20 975 100	20 377 599	97,2
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	769 256	934 109	121,4
Ministerstvo životného prostredia SR	163 650	838 932	512,6
Ministerstvo dopravy SR	94 559	506 908	536,1
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	77 722	462 884	595,6
Ministerstvo investícií, reg. rozvoja a informatizácie SR	77 031	364 078	472,6
Ministerstvo hospodárstva SR	150 842	313 250	207,7
Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR	109 973	207 004	188,2
Ministerstvo vnútra SR	72 802	156 250	214,6
Ministerstvo financií SR	69 010	90 245	130,8
Ministerstvo zdravotníctva SR	67 287	76 488	113,7
Ministerstvo spravodlivosti SR	28 122	42 616	151,5
Ministerstvo obrany SR	16 368	26 974	164,8
Protimonopolný úrad SR	1 000	26 669	2666,9
Úrad jadrového dozoru SR	8 539	9 049	106,0
Ministerstvo kultúry SR	1 200	4 625	385,4
Úrad priemyselného vlastníctva SR	3 535	3 748	106,0
Úrad pre verejné obstarávanie	1 000	3 549	354,9
Kancelária Národnej rady SR	1 400	2 549	182,1
Ministerstvo zahraničných vecí a európskych zálež. SR	2 000	2 158	107,9
Úrad vlády SR	700	1 761	251,6
Štatistický úrad SR	90	1 408	1564,4
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR	1 000	1 164	116,4
Správa štátnych hmotných rezerv SR	709	851	120,0
Generálna prokuratúra SR	350	820	234,3
Úrad pre reguláciu sieťových odvetví	300	586	195,3
Úrad geodézie, kartografie a katastra SR	230	526	228,7
Slovenská akadémia vied	8 000	304	3,8
Úrad pre územné plánovanie a výstavbu SR	0	188	-
Slovenská informačná služba	120	179	149,2
Národný bezpečnostný úrad	22	108	490,9
Kancelária Ústavného súdu SR	10	43	430,0
Najvyšší kontrolný úrad SR	12	41	341,7
Kancelária Najvyššieho súdu SR	10	40	400,0
Kancelária prezidenta SR	15	37	246,7
Ministerstvo cestovného ruchu a športu SR	0	25	-
Kancelária Najvyššieho správneho súdu SR	0	15	-
Kancelária Súdnej rady SR	0	2	-
SPOLU	22 701 961	24 457 784	107,7

Zdroj: Návrh ŠZÚ 2024.

S – skutočnosť, R – rozpočet.

Tabuľka 9: Výdavky podľa kapitol ŠR na hotovostnej báze za rok 2024 (v tis. eur)

Výdavky kapitol ŠR	2024 R	2024 S	% čerpania
Všeobecná pokladničná správa	6 882 154	4 877 341	70,9
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	4 488 024	4 729 322	105,4
Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR	4 287 473	4 428 483	103,3
Ministerstvo zdravotníctva SR	2 669 180	2 742 779	102,8
Ministerstvo dopravy SR	2 230 537	2 625 251	117,7
Ministerstvo obrany SR	2 609 208	2 574 464	98,7
Ministerstvo vnútra SR	1 865 465	2 092 082	112,1
Ministerstvo hospodárstva SR	412 425	1 500 278	363,8
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	1 168 300	1 364 974	116,8
Ministerstvo spravodlivosti SR	659 563	747 634	113,4
Ministerstvo financií SR	684 324	654 337	95,6
Ministerstvo investícií, reg. rozvoja a informatizácie SR	421 392	534 773	126,9
Ministerstvo kultúry SR	443 146	448 220	101,1
Ministerstvo životného prostredia SR	445 730	296 611	66,5
Ministerstvo cestovného ruchu a športu SR	0	200 240	-
Ministerstvo zahraničných vecí a európskych zálež. SR	177 339	188 428	106,3
Generálna prokuratúra SR	143 303	152 940	106,7
Slovenská akadémia vied	125 655	135 554	107,9
Úrad vlády SR	208 194	126 825	60,9
Slovenská informačná služba	84 087	101 487	120,7
Kancelária Národnej rady SR	48 393	49 260	101,8
Štatistický úrad SR	43 045	46 080	107,1
Úrad pre územné plánovanie a výstavbu SR	61 478	38 878	63,2
Úrad geodézie, kartografie a katastra SR	21 058	22 287	105,8
Národný bezpečnostný úrad	15 882	18 732	117,9
Úrad pre verejné obstarávanie	17 292	17 841	103,2
Kancelária Najvyššieho súdu SR	16 379	17 174	104,9
Najvyšší kontrolný úrad SR	14 440	15 397	106,6
Úrad jadrového dozoru SR	10 962	10 560	96,3
Kancelária Ústavného súdu SR	8 575	10 028	116,9
Správa štátnych hmotných rezerv SR	11 357	9 919	87,3
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR	9 613	9 539	99,2
Kancelária prezidenta SR	7 438	9 279	124,8
Kancelária Najvyššieho správneho súdu SR	8 039	7 242	90,1
Úrad pre reguláciu sieťových odvetví	6 159	6 732	109,3
Úrad priemyselného vlastníctva SR	5 499	5 597	101,8
Protimonopolný úrad SR	4 088	4 474	109,4
Kancelária Súdnej rady SR	2 695	2 859	106,1
SPOLU	30 317 892	30 823 904	101,7

Zdroj: Návrh ŠZÚ 2024.

S – skutočnosť, R – rozpočet.

BOX 1: Prehľad závažných porušení identifikovaných NKÚ SR v relevantných kontrolách

NKÚ SR v rámci svojich kontrol ukončených v roku 2024 zistil viaceré porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov. Všetky zistenia sú dostupné na webovom sídle NKÚ SR a za samosprávu tiež v aplikácii MuMap. Vo vzťahu k návrhu ŠZÚ sumarizujeme nižšie významné porušenia nasledovných zákonov:

- 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- 138/1991 Zb. o majetku obcí.

Porušenia zákona 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách VS a o zmene a doplnení niektorých zákonovMŽP SR

- Vzhľadom na to, že MŽP SR nemá k dispozícii žiadne výsledky vykonanej práce, pracovnej úlohy alebo pracovnej činnosti, ani žiadne podporné dôkazy alebo podklady, ktoré by aspoň čiastočne preukázali výstupy z prác a činností zamestnancov na dohodu, došlo k neefektívnemu vynaloženiu verejných prostriedkov vo výške 126 238,19 eur. Tým porušilo § 19 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorého je subjekt verejnej správy povinný pri používaní verejných prostriedkov zachovávať hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť ich použitia.

MZ SR

- Tým, že MZ SR nevyužívalo výstupy v zmysle dohôd o vykonaní práce mimo pracovného pomeru, došlo k neefektívnemu vynaloženiu verejných finančných prostriedkov v objeme 38 730,41 eur. Porušilo tak § 19 ods. 6 RPVS.

MO SR

- 2x porušenie § 19 ods. 6 RPVS, znenie porušenia nie je možné uviesť, má označenie „Dôverné“.

Valalíky Industrial Park, s. r. o.

- NKÚ SR preverení rámcových zmlúv a dodatku k zmluve identifikoval nedodržanie zmluvných podmienok a v prípade vyplatenia finančných prostriedkov 231 004,80 eur bola ZFK vykonaná formálne a nedostatočne. Uvedený postup vyhodnotila kontrola NKÚ SR ako porušenie finančnej disciplíny podľa § 31 ods. 1 písm. m) RPVS, a zároveň kontrolovaný subjekt nepostupoval v súlade s § 19 ods. 3 RPVS, podľa ktorého právnická osoba je povinná pri používaní verejných prostriedkov zachovávať hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť ich použitia.

MH Invest, s. r. o.

- Podpisom dodatku č. 1 so spoločnosťou Omnia, s.r.o., o zvýšení prenajatej plochy kancelárskych priestorov spoločnosť MHI porušila finančnú disciplínu nevhodným a neefektívnym vynakladaním verejných prostriedkov podľa § 31 ods. 1 písm. j) RPVS, a zároveň kontrolovaný subjekt nepostupoval v súlade s § 19 ods. 3 RPVS, podľa ktorého právnická osoba je povinná pri používaní verejných prostriedkov zachovávať hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť ich použitia.

Dopravný podnik Bratislava, a. s.

- V súvislosti s čerpaním investičného úveru kontrolovaný subjekt DPB, a. s., nesplnil povinnosť podľa § 19 ods. 12 RPVS z dôvodu, že nepožiadala včas o súhlasné stanovisko MF SR k načerpaniu úveru. Napriek tomu, že úverová zmluva bola uzatvorená v decembri 2023, DPB, a. s., až po upozornení MF SR požiadala o stanovisko v apríli 2024.

Bratislavský samosprávny kraj a mesto Stupava

- Nedostatočná projektová príprava a riadenie viedli k dodatočnému zaťaženiu rozpočtu mesta výdavkami, ktoré mohli byť zahrnuté do pôvodne žiadaného NFP. Vynaložením takto vzniknutých výdavkov mesto Stupava nepostupovalo v súlade s § 31 ods. 1 písm. j) zákona č. 523/2004 Z. z.

Most pri Bratislave

- Porušil § 31, odsek 1 písmeno j) nevhodné, neefektívne a neúčinné vynakladanie verejných prostriedkov v časti zákazky SO02, keďže v rámci rozpočtu časti zákazky SO02, realizovaného VO30345416, bolo identifikované nevhodné navýšenie ceny v niektorých položkách medzi rozpočtom určujúcim PHZ a rozpočtom k zmluve o dielo s víťazným uchádzačom.

Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu

- Tým, že agentúra nezahrnula všetky príjmy a výdavky do schváleného, resp. upraveného rozpočtu za roky 2021 až 2023, nepostupovala v zmysle príručky MF SR (časť III. bod 1.2) a podľa ustanovenia § 24 ods. 1 RPVS, podľa ktorého PO hospodári podľa svojho rozpočtu príjmov a výdavkov a jej rozpočet zahŕňa aj príspevok z rozpočtu zriaďovateľa a prostriedky prijaté od iných subjektov.
- Uskutočnením kapitálových výdavkov v sume 96 370,00 eur na nákup osobných motorových vozidiel agentúra nepostupovala podľa § 19 ods. 4 RPVS, keď štatutárny orgán PO ako subjekt verejnej správy nezabezpečil, aby sa verejné prostriedky uvoľňovali v takej výške, aká zodpovedala rozsahu plnenia úloh zahrnutých v rozpočte subjektu VS, čím došlo k nedodržaniu ustanoveného alebo určeného spôsobu nakladania s verejnými prostriedkami v tejto sume podľa § 31 ods. 1 písm. k) tohto zákona.

Porušenia zákona 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonovÚzemná samospráva (každé zo 16 kontrolovaných miest)

- Paragraf 4 ods. 5: programový rozpočet s nižšou informačnou hodnotou pre chýbajúce zámery programov, pre chýbajúce ciele a merateľné ukazovatele s plánovanými pri prvkoch programov/podprogramov, pre nulové plánované cieľové hodnoty merateľných ukazovateľov, pre nevyčlenenie finančných zdrojov na realizáciu programov rozpočtu.

Porušenia zákona 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonovMK SR

- Nevykonaním administratívnej finančnej kontroly refundácie finančných nákladov na geodetické práce – poskytnutých v rokoch 2019 a 2020 a vyúčtovania príspevku štátu zo štátneho rozpočtu na roky 2019 až 2021 a kontroly jeho použitia CNS, ministerstvo nedodržalo § 8 ods. 1 zákona o finančnej kontrole a audite, podľa ktorého orgán verejnej správy je povinný vykonávať administratívnu finančnú kontrolu súladu každej finančnej operácie alebo jej časti so skutočnosťami uvedenými v § 6 ods. 4, ak orgán VS poskytne verejné financie inej osobe, alebo poskytol verejné financie inej osobe alebo ak sa poskytujú v súlade s osobitným predpisom (nariadenia EÚ).

MH SR

- Predložené správy zúčtovania poskytnutého transferu, predkladané príspevkovými organizáciami, neobsahovali účtovné doklady preukazujúce hospodárnosť, efektívnosť a účelnosť poskytnutých finančných prostriedkov, čím zo strany MH SR nebolo preukázané vykonávanie kontroly finančných prostriedkov poskytnutých príspevkovým organizáciám.

MIRRI SR

- Z Usmernenia MF SR č. 2/2021-U k ukončeniu programov financovaných zo štrukturálnych fondov, KF a ENRF na programové obdobie 2014 – 2020, vyplývalo, že ak RO uzatvorí zmluvy o poskytnutí NFP s úspešnými žiadateľmi bez zabezpečenia zdrojového krytia v SR, poruší zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a akékoľvek finančné dôsledky znáša príslušná kapitola RO bez možnosti požiadania MF SR o dodatočné zdroje. MIRRI SR znížovalo alokáciu na PO5, na základe čoho došlo v súvislosti so spomenutým usmernením k uhradeniu sumy 9 252 919 EUR z kapitoly SR.

ÚV SR (Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity)

- Paragraf 6 ods. 3 a 4 tým, že pri overovaní základnej finančnej kontroly pri dohodách o vykonaní práce nebol zabezpečený súlad s cieľmi finančnej kontroly. Cieľom finančnej kontroly bolo najmä dodržiavanie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti pri hospodárení s verejnými financiami a realizácii finančnej operácie alebo jej časti.
- Paragraf 7 ods. 1, 2 a 3 tým, že kontrolné listy základnej finančnej kontroly neobsahovali vyjadrenie zamestnanca zodpovedného za rozpočet.
- Paragraf 7 ods. 3 tým, že na kontrolnom liste k základnej finančnej kontrole absentujú dátumy jej vykonania a taktiež vyjadrenia či danú finančnú operáciu možno/nemožno vykonať, či vo finančnej operácii alebo jej časti možno/nemožno pokračovať alebo či poskytnuté plnenie treba/nie je potrebné vymáhať od vecne príslušného organizačného útvaru.

RTVS (STVR)

- Predložené vyúčtovania finančných nákladov, na ktoré bol použitý finančný vklad RTVS pri uzatvorených koprodukčných zmluvách, neboli overené administratívnou finančnou kontrolou, čím kontrolovaný subjekt nepostupoval v súlade s § 6 ods. 4 a § 8 ods. 1 zákona o finančnej kontrole a audite.

Samospráva (Magistrát hlavného mesta SR Bratislava, Magistrát mesta Košice a 18 okresných miest)

- Základná finančná kontrola nebola vykonaná vôbec alebo nesprávne.

Fond na podporu umenia

- Kontrolovaný subjekt vykonal administratívnu finančnú kontrolu (AFK) v 44 % všetkých vyúčtovaných zmlúv od vzniku fondu, t. z., že FPU nevykonával, resp. neukončil požadovanú administratívnu finančnú kontrolu v 12 836 prípadoch (56 %), čím nepostupoval v súlade s § 8 ods. 1 zákona o finančnej kontrole.

Fond na podporu kultúry národnostných menšín

- Fond pred podpisom zmlúv o poskytnutí príspevku štátu zo ŠR na príslušné rozpočtové roky 2018 – 2023 neoveril ZFK, či suma, ktorá mu má byť poskytnutá, je v súlade so zákonom o FPKNM a rovnako či zmluvné podmienky použitia poskytnutých finančných prostriedkov sú v súlade so zákonom o FPKNM. Týmto postupom fond porušil § 7 ods. 1 zákona o finančnej kontrole a audite, podľa ktorého je orgán VS povinný ZFK overovať vždy súlad každej finančnej operácie so skutočnosťami uvedenými v § 6 ods. 4 písm. d) zákona o finančnej kontrole a audite, podľa ktorého orgán verejnej správy finančnou kontrolou overuje súlad s osobitnými predpismi, v tomto prípade so zákonom o FPKNM, v spojení s ustanoveniami Metodického usmernenia sekcie auditu a kontroly MF SR č. MF/010871/2016 – 1411 k finančnej kontrole vykonávanej podľa zákona o finančnej kontrole a audite, vydaného na základe splnomocnenia § 3 písm. b) zákona o finančnej kontrole a audite.
- FPKNM v kontrolovanom období neukončil AFK vecného vyhodnotenia a finančného vyúčtovania projektov v 5 710 prípadoch (61,44 %), čím nepostupoval v súlade s § 8 ods. 1 zákona o finančnej kontrole a audite, podľa ktorého je orgán VS povinný vykonať AFK súladu každej finančnej operácie alebo jej časti so skutočnosťami uvedenými v § 6 ods. 4 tohto zákona, ak poskytne verejné financie inej osobe alebo poskytol verejné financie inej osobe, alebo ak sa poskytujú v súlade s osobitným predpisom.

Audiovizuálny fond

- AVF nevykonával ZFK pred uzatvorením zmlúv a dodatkov k uvedeným zmluvám a ani pri prijatí finančného príspevku zo ŠR od MK SR v období rokov 2021 – 2023, tým nepostupoval v súlade s § 7 ods. 1 zákona o finančnej kontrole a audite, podľa ktorého ZFK je orgán verejnej správy povinný overovať vždy súlad každej finančnej operácie alebo jej časti so skutočnosťami uvedenými v § 6 ods. 4 na príslušných stupňoch riadenia.
- Fond nevykonával AFK v súlade s § 22 ods. 1 zákona o finančnej kontrole a audite, keďže výstupom AFK bolo „Stanovisko“ a nie „Správa“, čím fond nepostupoval v súlade s § 8 ods. 6 zákona o finančnej kontrole a audite, podľa ktorého sa na vykonávanie AFK použijú ustanovenia základných pravidiel finančnej kontroly a auditu podľa § 20 až § 27 uvedeného zákona.
- Na vybranej vzorke zmlúv o poskytnutí dotácie z finančných prostriedkov AVF na podporu AVK a AVP fond nepostupoval v súlade s § 7 ods. 1 až ods. 3 zákona o finančnej kontrole a audite, podľa ktorého je orgán verejnej správy povinný overovať vždy súlad každej finančnej operácie alebo jej časti so skutočnosťami uvedenými v § 6 ods. 4 zákona o finančnej kontrole a audite.
- Pri príjmovej operácii, akou bol aj administratívny poplatok, fond nevykonával ZFK na vybranej vzorke žiadostí o podporu AVK a AVP, čím nepostupoval v súlade s § 7 ods. 1 zákona o finančnej kontrole a audite. Vykonaním ZFK je orgán verejnej správy povinný overovať vždy súlad každej finančnej operácie alebo jej časti so skutočnosťami uvedenými v § 6 ods. 4 zákona o finančnej kontrole a audite.
- Na vybranej vzorke deviatich zmlúv o poskytnutí dotácie z finančných prostriedkov AVF na podporu AVP, za kontrolované obdobie 2021 – 2023 fond nevykonával AFK, čím nepostupoval v súlade s § 8 ods. 1 zákona o finančnej kontrole a audite, podľa ktorého je, okrem iného, orgán verejnej správy povinný vykonávať AFK súladu každej finančnej operácie alebo jej časti so skutočnosťami uvedenými v § 6 ods. 4 zákona o finančnej kontrole a audite.

Porušenia zákona 138/1991 Zb. o majetku obcíSamospráva (Magistrát hlavného mesta SR Bratislava, Magistrát mesta Košice a 18 okresných miest)

- Zásady hospodárenia neobsahovali povinné náležitosti, po zmene zákona neboli včas aktualizované.
- Neboli využité všetky právne prostriedky na ochranu, zveľadenie a zhodnotenie majetku mesta (neindexovanie nájmu, nevymáhanie pohľadávok).
- Inštitút dôvodu osobitného zreteľa bol využívaný v rozpore so zákonom.